



Slovník

# malgaštiny

Dominik Maximilián Ramík



<b>Obsah</b>	<b>M</b> ..... 8	<b>I</b> ..... 21	Politika, organizace, právo ..... 32
Autorská práva ..... 3	<b>N</b> ..... 9	<b>J</b> ..... 21	Víra ..... 32
<b>STATISTIKY</b> ..... 3	<b>O</b> ..... 9	<b>K</b> ..... 21	<b>Příroda</b> ..... 32
<b>ZDROJE</b> ..... 3	<b>P</b> ..... 10	<b>L</b> ..... 22	Krajina ..... 32
<b>POZNÁMKY K VÝSLOVNOSTI</b> ..... 3	<b>R</b> ..... 12	<b>M</b> ..... 22	Počasí ..... 33
<b>ČESKY</b> ..... 4	<b>Ř</b> ..... 12	<b>N</b> ..... 24	Rostliny ..... 33
<b>A</b> ..... 4	<b>S</b> ..... 12	<b>O</b> ..... 25	Vesmír ..... 33
<b>B</b> ..... 5	<b>Š</b> ..... 13	<b>P</b> ..... 25	Zvířata ..... 33
<b>C</b> ..... 5	<b>T</b> ..... 13	<b>R</b> ..... 25	<b>Věda a škola</b> ..... 34
<b>Č</b> ..... 5	<b>U</b> ..... 14	<b>S</b> ..... 25	Chemie ..... 34
<b>D</b> ..... 5	<b>V</b> ..... 14	<b>T</b> ..... 26	Počítače ..... 34
<b>E</b> ..... 6	<b>W</b> ..... 15	<b>V</b> ..... 27	<b>FRÁZE</b> ..... 35
<b>F</b> ..... 6	<b>Z</b> ..... 15	<b>Z</b> ..... 28	<b>Člověk</b> ..... 35
<b>G</b> ..... 6	<b>Ž</b> ..... 16	<b>TEMATICKÝ SLOVNÍK</b> ..... 29	Rodina a vztahy ..... 35
<b>H</b> ..... 6	<b>MALAGASY</b> ..... 17	<b>Člověk</b> ..... 29	Zdraví ..... 35
<b>Ch</b> ..... 6	<b>A</b> ..... 17	Oděv ..... 29	Život ..... 35
<b>I</b> ..... 7	<b>B</b> ..... 18	Rodina a vztahy ..... 29	<b>Gramatika a jazyk</b> ..... 36
<b>J</b> ..... 7	<b>D</b> ..... 18	Tělo ..... 29	Čas ..... 36
<b>K</b> ..... 7	<b>E</b> ..... 18	Zdraví ..... 29	<b>Kultura</b> ..... 36
<b>L</b> ..... 8	<b>F</b> ..... 19	Život ..... 29	Pozdravy a děkování.... 36
	<b>G</b> ..... 20	<b>Gramatika a jazyk</b> ..... 30	Přísluví ..... 36
	<b>H</b> ..... 20	Čas ..... 31	Víra ..... 37
		Čísla ..... 31	Základní výrazy ..... 37
		Místa ..... 31	<b>Příroda</b> ..... 37
		<b>Kultura</b> ..... 31	Počasí ..... 37
		Barvy ..... 32	<b>Věda a škola</b> ..... 37
			<b>SEZNAM SLOV PODLE KOŘENŮ</b> ..... 38

## Autorská práva

Tento slovník a veškerý doprovodný materiál (obraz, zvuk a podobně) je určen pouze pro studijní účely jednotlivců. Bez písemného souhlasu autora je zakázáno šíření, přejímání, komerční využití a vytváření odvozených děl z tohoto slovníku, jeho částí a jeho doprovodného materiálu.

## Statistiky

Aktuální verze: [dominicweb.eu](http://dominicweb.eu)

Sestaveno: 31. 12. 2013

Počet výrazů: 2653

Počet frází: 294

## Zdroje

- vlastní poznámky
- rodilí mluvčí
- [malagasyword.org](http://malagasyword.org)
- [vesmir.msu.cas.cz/madagaskar](http://vesmir.msu.cas.cz/madagaskar)
- de Flacourt, E.: Histoire de la grande isle Madagascar (1661)
- Hallanger ,F. S.: Diksonera Malagasy-Frantsay (1974)
- Fox, L.: Hainteny: The Traditional Poetry of Madagascar (1990)
- Dez, J.: Cheminements linguistiques malgaches: au-delà des grammaires usuelles (1990)
- RAJAONARIMANANA, N.: Dictionnaire du malgache contemporain (1995)
- RANDRIAMASIMANANA, Ch.: Malayo-polynesian origin of malagasy (1999)
- Assimil: Le malgache de poche (2000)
- RASOLOSON, J.: Rubino, C., Malagasy, in Adelaar and Himmelmann, eds, The Austronesian languages of Asia and Madagascar (2005)

- Hurst, P.: Syntax of Malagasy Reciprocal Constructions: an LFG account (2006)
- FANONY, F.: Öhabölaña Betsimisaraka (2011)

## Poznámky k výslovnosti

Výslovnost malgaštiny není komplikovaná. Slova se vyslovují převážně tak, jak se píše s několika málo výjimkami, shrnutými v tabulce níže. Koncová samohláska *a* a některé koncové slabiky se ve výslovnosti téměř ztrácejí. Koncové *e* a *o* se ale vyslovují vždy. V psané formě se koncové *i* píše jako *y*, ve složených slovech se ale opět mění na *i*, jako v *marary* - *mararin-teny*. V tabulce je výslovnost jednotlivých hlásek naznačena formálně fonetickou abecedou IPA v hranatých závorkách. V příkladech pak tam, kde je to možné, je zapsaná neformálně přibližnými ekvivalenty v češtině.

Slova, i jednoslabičná, mají daný přízvuk. Ten je obvykle na předposlední slabice. Pokud slovo končí na dvě samohlásky (ex. *mahay*) má přízvuk na poslední slabice. U slov, která končí koncovkou *-na*, *-ka* nebo *-tra* se přesouvá na třetí slabiku od konce. Slova převzatá z cizích jazyků mohou mít přízvuk nepravidelný. V následujících příkladech podtržení značí přízvuk.

h ~ [h] téměř němé, ex: *ahy* ~ /a<sup>hi</sup>/

j ~ [dz], ex: *mijery* ~ /midzəri/

ô ~ [o], ex: *hôtely* ~ /<sup>h</sup>oteli/

o ~ [u], ex: *folo* ~ /ful<sup>w</sup>/

s ~ [ʃ], mezi /s/ a /š/, ex: *saka* ~ /jakə/

ao ~ [o], ex: *taona* ~ /tonə/

ao ~ [au] na konci slov, ex: *manao* ~ /manau/

oa ~ [o], ex: *toaka* ~ /tokə/

oa ~ [uə] na konci slov, ex: *roa* ~ /ruə/

ts ~ [tʃ] /c/, ex: *betsaka* ~ /betsakə/

tr ~ [tʰ] /tʰ/, /tʰz/, ex: *trano* ~ /tʰanu/

dr ~ [dʰ] /dʰ/, /dʰz/, ex: *andro* ~ /andʰu/

ñ, ñ ~ [ɲ], /ñ/ v nářečních slovech, ex: *mañelo* ~ /mañelu/



# Česky

aff **a-** pref. sloves vytvářející se slovesným kořenem trpný rod

adv **aza** znak záporu, užívá se před slovesem mimo slovesa v imperativu

conj **dia** slovo zesilující význam ve smyslu exkluzivity Ex.: velmi dobrý, jen a jen dobrý ~ tsara, dia tsara

n prop **EKAR** cf. Římskokatolická církev

aff **faha-** pref. řadových číslovek Ex.: třetí ~ fahatelo

aff **faha-** pref. tvořící minulý čas Ex.: když (byl) dítětem, jako dítě ~ fahazaza

aff **fan-** pref. podstatných jmen odvozených ze sloves s předponou man-

n prop **FFKM** cf. Rada křesťanských církví Madagaskaru

n prop **FJKM** cf. Církev Ježíše Krista na Madagaskaru

aff **ha-** pref. abstraktních jmen vzniklých z příd. jm. Ex.: dobrý - dobro, vysoký - výška ~ tsara - hatsarana, avo - haaavo

aff **ha-** pref. vyjadřující počet dní Ex.: tři dny ~ hateloana

part **ho** částice značící budoucí čas

aff **i-** pref. měnící jméno na předložku nebo příslovce Ex.: záda - vzadu ~ voho - ivoho

aff **i-** pref. tvořící jména míst Ex.: Merina (národ) - Imerina (země Merinů) ~ Merina - Imerina

aff **i-** pref. vlastních jmen, spíše neformální, koto - Ikoto

aff **if-** pref. vyjadřující vzájemnost Ex.: trpělivost - mít spolu trpělivost ~ fandefarana - fifandefarana

aff **ifamp-** pref. vyjadřující vzájemnost Ex.: Rabe a Rakoto si sedli blízko jeden druhého. ~ Nifampipetraka akaikin Rabe sy Rakoto.

n prop **JIRAMA** cf. Elektřina a voda Madagaskaru

adj **koko** srovnávací člen za příd. jm. Ex.: dobrý - lepší ~ tsara - tsara koko

n **komanga** (*Erythrophleum couminga* Baill.) druh jedovatého stromu

aff **maha-** pref. znamenající schopnost něco dělat nebo získat nějakou vlastnost Ex.: moci zapomenout ~ mahafoy

aff **man-** pref. tranzitivních sloves a přídavných jmen

aff **manka-** pref. tranzitivních sloves Ex.: sladkost - shledat něco sladkým ~ hamy - mankamamy

part **manko** částice zesilující význam

aff **mp-** pref. označujících osobu vykonávající činnost Ex.: učít - učitel ~ mianatra - mpianatra

part **no** částice sloužící ke zdůraznění podmětu inverzí Ex.: To udělal on. ~ Izy no nanao izany.

part **no** částice značící minulý čas

part **no ho** částice značící pohyb směrem k něčemu Ex.: směrem sem ~ no ho mankaty

conj **noho** srovnávací spojka Ex.: lepší, než ~ tsara noho

art **ny** určitý člen

aff **ra-** pref. vlastních jmen, forma respektu, Koto - Rakoto

n **rotra** (*Syzygium spp.*) kůra se užívá k výrobě "laro", viz.

part **ry** částice před jménem značící rodinu nebo mn. č. Ex.: přijela rodina Rakoto ~ tonga ry Rakoto

n **sorabe** abeceda arabského původu z přibližně 17. století sloužící pro psaní malgaštiny, později nahrazená latinkou

aff **t-** pref. užívaný v minulém času s předložkami a příslovci času

aff **tafa-** pref. sloves značící akci vykonanou na podmětu náhodou nebo nějakou vnější okolností Ex.: posadit se - být posazen (někým) ~ petraka - tafetraka

part **tsy** záporná částice, před slovesem

part **ve** tázací částice, za slovesem jako české -li Ex.: Je už práce skončena? ~ Vita ve ny asa?

n **viha** (*Typhonodorum*

*ladleyanum*) endemická rostlina Madagaskaru s velkými listy rostoucí ve vodě

aff **voa-** pref. rezultativu, odvozeno z "voo" - ovoce, výsledek minulého, který přesahuje do přítomnosti Ex.: volba - být vybraný ~ fidy - voafidy

n prop **VOZAMA** cf. Zachraňte malgašské děti

0 num aotra

1 num iray

2 num roa

3 num telo

4 num efatra

5 num dimy

6 num enina

7 num fito

8 num valo

9 num sivy

10 num folo

11 num iray ambin'ny folo

12 num roa ambin'ny folo

13 num telo ambin'ny folo

14 num efatra ambin'ny folo

15 num dimy ambin'ny folo

16 num enina ambin'ny folo

17 num fito ambin'ny folo

18 num valo ambin'ny folo

19 num sivy ambin'ny folo

20 num roapolo

21 num iray amby roapolo

22 num roa amby roapolo

23 num telo amby roapolo

24 num efatra amby roapolo

25 num dimy amby roapolo

26 num enina amby roapolo

27 num fito amby roapolo

28 num valo amby roapolo

29 num sivy amby roapolo

30 num telopolo

31 num iray amby telopolo

32 num roa amby telopolo

33 num telo amby telopolo

34 num efatra amby telopolo

35 num dimy amby telopolo

36 num enina amby telopolo

37 num fito amby telopolo

38 num valo amby telopolo

39 num sivy amby telopolo

40 num efapolo

41 num iray amby efapolo

42 num roa amby efapolo

43 num telo amby efapolo

44 num efatra amby efapolo

45 num dimy amby efapolo

46 num enina amby efapolo

47 num fito amby efapolo

48 num valo amby efapolo

49 num sivy amby efapolo

50 num dimampolo

51 num iray amby dimampolo

52 num roa amby dimampolo

53 num telo amby dimampolo

54 num efatra amby dimampolo

55 num dimy amby dimampolo

56 num enina amby dimampolo

57 num fito amby dimampolo

58 num valo amby dimampolo

59 num sivy amby dimampolo

60 num enimpolo

61 num iray amby enimpolo

62 num roa amby enimpolo

63 num telo amby enimpolo

64 num efatra amby enimpolo

65 num dimy amby enimpolo

66 num enina amby enimpolo

67 num fito amby enimpolo

68 num valo amby enimpolo

69 num sivy amby enimpolo

70 num fitopolo

71 num iray amby fitopolo

72 num roa amby fitopolo

73 num telo amby fitopolo

74 num efatra amby fitopolo

75 num dimy amby fitopolo

76 num enina amby fitopolo

77 num fito amby fitopolo

78 num valo amby fitopolo

79 num sivy amby fitopolo

80 num valopolo

81 num iray amby valopolo

82 num roa amby valopolo

83 num telo amby valopolo

84 num efatra amby valopolo

85 num dimy amby valopolo

86 num enina amby valopolo

87 num fito amby valopolo

88 num valo amby valopolo

89 num sivy amby valopolo

90 num sivifolo

91 num iray amby sivifolo

92 num roa amby sivifolo

93 num telo amby sivifolo

94 num efatra amby sivifolo

95 num dimy amby sivifolo

96 num enina amby sivifolo

97 num fito amby sivifolo

98 num valo amby sivifolo

99 num sivy amby sivifolo

100 num zato

200 num roanjato

300 num telonjato

400 num efajato

500 num dimanjato

600 num eninjato

700 num fitonjato

800 num valonjato

900 num sivinjato

1'000 num arivo

2'000 num roa arivo

10'000 num alina

20'000 num roa alina

100'000 num hetsy

200'000 num roa hetsy

1'000'000 num tapitrisa

2'000'000 num roa tapitrisa

## A

**a** conj ary • conj dia větná spojka • conj sady • conj sy • **a pak** conj ary • **a proto** conj ka • **a tak** expr amin'izany • conj ka • conj noho izany

**aby** conj mba před slovesem v bud. č.

**ačkoli** expr na dia izany aza

**administrativa** n lamina arapitondrana

**adolescent** n somondrara divka

**adresa** n adiresy

**Afgánistán** n prop Afganistana

**ah** interj hay

**aha** interj hay

**ahoj** expr salama

**akcent** n tendro kambana tréma, è • n tendro miraika havanana

ostrý, è • n tendro miraika havia tupý, è • n tendro satroka cirkumflex, è

**akorát** adj mety

**ale** conj fa • **ale neříkej** expr aiza koa moa ity ... Ex.: Jsi opravdu chytrý člověk. ... Ale neříkej! ~ Tena mba olona mahiratra re ianao. ... Aiza koa moa ity mahiratra e!

**alespoň** adv ahay

**alkohol** n alkóla

**ambasáda** n ambasady

**ananas** n mananasy

**anděl** n anjely

**anglicky** adj anglisy

**Angličan** n Anglisy

**Anglie** n prop Angletera

**ano** adv eka prov. • adv eky prov. • adv eny • adv heka prov. • adv ia prov.

**antibiotikum** n antibiôtika

**apostrof** n faingomihantona

**arabský** adj arabo

**arašidový dezert** n koban-dravina sladká malgašská specialita z arašídů, hnědého cukru a sladkého rýžového těsta, obalené v banánových listech se vaří i více než 24 hodin, dokud cukr nezkaramelizuje

**arašidy** n kapika • n voanjo

**Argentina** n prop Arjentina

**ariary** n ariary malgašská měna

**armáda** n tafika

**arogance** n setra

**arogantně se chovat** v act misetrasetra

**arzen** n arsenika

**asfalt** n tara

**astronomie** n astrônómia

**at'** part anie • **at' ... či** n na ... na

**atom** n atóma

**Austrálie** *n prop* Aostralia  
**automobil** *n* fiarakodia  
**autorita** *n* fahefana  
**avokádo** *n* avoka (*Persca gratissima*)  
**avšak** *conj* kanefa  
**axióm** *n* ankina  
**azbest** *n* amianta  
**až do** *n* hatra *místně n. časově* • *adv* hatrany *před slovem*

## B

**babička** *n* nenibe • *n* renibe *uctivě*  
**balon** *n* baolina  
**bambus** *n* volo  
**banán** *n* akondro (*Musa sp.*) • *n* fintsu sušený • *n* katakata (*Musa sp.*) *prov. Tsimihety* • *n* kida (*Musa sp.*) *prov. Bara*  
**banánový dezert** *n* koba  
akondro *sladká malgašská specialita z rozmačkaných banánů, medu a kukuřicové mouky obalený v drčených arašidech a uzavřený v banánových listech, a vařený ve vodě n. v páře*  
**banka** *n* banky  
**baobab** *n* reniala (*Adansonia grandidieri*) • *n* za (*Adansonia za, A. madagascariensis, A. digitata, A. rubrostipa*)  
**barevný** *adj* miloko  
**barva** *n* loko *nátěr a pod.* • *n* volo  
**báseň** *n* hainteny *specifický malgašský literární žánr krátké básně nesoucí silný náboj malgašské symboliky, metafor a moudrosti*  
**bát se** *v pass* atahorana *něčeho, pasivum* • *v act* matahotra  
**batáty** *n* bageda *sladké prov. Bara* • *n* Ovy *sladké*  
**baterie** *n* pila  
**bavit se** *v act* milalao *hraním a pod.*  
**bědování** *n* gogogogo  
**během** *v act* mandritra • *conj* nony  
**belgický** *adj* belza  
**Belgičan** *n prop* Belza  
**Belgie** *n prop* Belzika  
**Beran** *n* alahamaly *souhvězdí*  
**bez** *adv* ala *něčeho* • **bez chuti** *adj* kamo *něco dělat* • **bez odvahy** *adj* kivy  
**Bible** *n prop* Baiboly  
**bída** *n* fahantrana • *n* fisotria *prov. Bara*  
**bílá** *adj* fotsy • *adj* mangatsohatso *sněhobílá* • **Bílá sobota** *n* Sabotsy Masina  
**biskup** *n* eveka  *církevní hodnostář*  
**bít** *v act* mikapoka *do něčeho*  
**bití** *n* kapoka  
**bitý** *v pass* kapohina *být*  
**blahopřání** *n* arahaba • *n* fiarahabana  
**blahoslavený** *n* olontsambatra  
**bláto** *n* fotaka  
**blázen** *adj* foka  
**bláznivý** *adj* adala • *expr* marary saina  
**blaženost** *n* fahasambarana • *n* hasambarana  
**bledý** *adj* matroka  
**blecha** *n* parasy

**blesk** *n* fotaka  
**blízko** *adv* akaiky  
**Blíženci** *n* alizoza *souhvězdí*  
**blížít se k** *expr* mby akaiky  
**bližní** *n* mpiara-belona • *n* namana  
**bohatství** *n* harena  
**bohatý** *n* mpanarivo *člověk, lit. ten kdo má tisíc kusů dobytka*  
**boj** *n* ady • *n* tolona  
**bojovat** *v act* mitolona  
**bok** *n* ila  
**bolest** *n* aretina • *n* fanaintainana *silná* • **bolest břicha** *n* aretin-kibo *expr.* • **bolest hlavy** *n* aretin-doha *expr.* • **bolest v krku** *n* aretin-tenda *expr.* • **bolest zubů** *n* areti-nify *expr.*  
**bolestivý** *v act* manaintaina *být*  
**bolet** *v act* manaintaina *silně*  
**bomba** *n* bomba  
**botanika** *n* haizavamaniry  
**boty** *n* kiraro  
**bougainvillier** *n* laingomena (*Bougainvillea sp.*)  
**Boží syn** *n* zanak'Andriamanitra  
**brambory** *n* bele *sladké prov. Bara* • *n* Ovy *klasické i sladké* • *n* vomanga *sladké*  
**branka** *n* vavahady  
**bratr** *n* rahalahy *ve vztahu k* bratrovi • *n* zandry *mladší* • *n* zoky *starší*  
**Brazílie** *n prop* Brazila  
**bronz** *n* alimo • *n* sabamena • *n* varahina  
**brýle** *n* solomaso  
**brzy** *adv* rehefa • *adj* vetivety  
**březen** *n* martsa  
**břicho** *n* kibo  
**budoucnost** *n* hoavy  
**Bůh** *n prop* Andriamanitra  
**bujón** *n* ro  
**bunda** *n* salotra  
**burské oříšky** *n* kapika  
**bydliště** *n* fonenana  
**býk** *n* vositra *kastrovaný prov. Bara*  
**Býk** *n* adaoro *souhvězdí*  
**bylina** *n* ahitra  
**bytí** *n* tena

## C

**celá osobnost** *expr* tena  
**celá země** *expr* eran-tany  
**celý** *adj* tontolo  
**cement** *n* simenitra  
**cena** *n* vidy  
**centimetr** *n* sentimetatra  
**centrála** *n* foibe *organizace a pod.*  
**cerbera** *n* tangena (*Cerbera manghas*) *strom s jedovatým ovocem používaným v minulosti k provádění božského soudu*  
**cesta** *n* arabe • *n* lalana  
**cestování** *n* fizahan-tany  
**cestovat** *expr* mandeha *lavitra*  
**cibule** *n* tongolo  
**cigareta** *n* sigara  
**cihla** *n* biriky  
**cikáda** *n* jorery  
**cín** *n* firaka *obecně* • *n* firapotsy

**cínový plech** *n* vifotsy  
**církev** *n* eglizy • *n* fiangonana • **Církev Ježíše Krista na Madagaskaru** *n prop* Fiangonan'i Jesoa Kristy eto Madagasikara *protestantská církev, druhá největší křesťanská denominace na Madagaskaru FJKM, www.fjkm.mg*  
**citěný** *v pass* re být, *smysly*  
**citronela** *n* veromanitra (*Cymbopogon citratus*)  
**cizinec** *n* vahiny • *n* vazaha *bílý, Evropan*  
**co** *pron interrog* inona • **co se děje** *adv* maninona  
**cokoli** *expr* ka na inona na inona *to či ono*  
**ctěný** *v pass* hajaina *být*  
**cukr** *n* siramamy  
**cukrová třtina** *n* fary  
**cyklon** *n* rivo-doza

## Č

**čaj** *n* dite  
**čárka** *n* faingo  
**čas** *n* fotoana *nějaké události*  
**část** *n* anjara • *n* Zara  
**často** *adv* matetika  
**častý** *adj* matetika  
**čekat** *v pass* andry *na něco* • *v act* miandry  
**čelit** *v pass* atrehina *něčemu* • *v act* miatrika *problému a pod.*  
**čelo** *n* atrika • *n* handrina  
**čepice** *n* satroka  
**černá** *adj* mainty • *adj* ngizina *hluboká*  
**čerstvý** *adj* vao  
**červ** *n* kankana  
**červen** *n* jona  
**červená** *n* jaky *výrazná* • *expr* jiro *mena na semaforu* • *adj* mena  
**červenec** *n* jolay  
**Červený kříž** *n prop* Vokovoko mena  
**čest** *n* haja • *n* hasina • *n* voninahitra  
**Čína** *n prop* Sina  
**Čínan** *n prop* Sinoa  
**čiperný** *adj* mavitribitrika  
**čist** *v act* mamaky  
**čistit** *v act* manadio  
**čistota** *n* dio • *n* fahadiovana  
**čistý** *adj* madio  
**člen** *n* mpanoritra *mluvnický*  
**člověk** *n* olo olona • *n* olombelona *smrtelník* • *n* olona • **člověk s otevřenýma očima** *adj* mahiratra  
**čočka** *n* voanemba *luštěnína*  
**čtení** *n* vakiteny  
**čtrnáct dní** *n* tapa-bolana  
**čtvrt** *n* faribohitra *města* • *n* fokontany  
**čtvrtěk** *n* alakamisy  
**čtvrtina** *n* ampahefany • *n* fahefany  
**čtvrtý měsíc** *n* asarata *tradiční malgašský kalendář, červenec*

## D

**d'ábel** *n* devoly

**daleko** *adv* lavitra  
**dalekohled** *n* masolavitra  
**dáma** *n* andriambavy *v kartách*  
**Dánsko** *n prop* Danmarka  
**dar** *n* fanatitra *obětní* • *expr* fanomezam-boninahitra *k něčí poctě* • *n* fanomezana • *n* tolotra  
**dárek** *n* fanomezana  
**darování** *n* fanolorana  
**darovaný** *v pass* atolotra *být*  
**dát** *v rel* anomezana • *v act* manome • **dát dobrovolně** *v act* mahafofy  
**datum** *n* daty • **datum expirace** *expr* daty fitsaharana • **datum platnosti** *expr* daty fitsaharana *platné do ...*  
**dávání** *n* fanolorana • *n* ome  
**dávat** *v act* manome  
**dcera** *n* zanaka *vavy*  
**dědeček** *n* dadabe • *n* raibe *uctivě*  
**dědictví** *n* lova  
**definice** *n* famaritana  
**deformace** *n* kilema  
**degradovat** *v act* milofika  
**dech** *n* aina • *n* fiaina  
**dej** *v imp* omeo  
**děkování** *n* fisaorana  
**děkovat** *v rel* isaorana • *v act* misaotra  
**děkuji** *v act* misaotra • **děkuji pěkně** *expr* misaotra *betsaka*  
**dělat** *v act* manao • *v act* miadana *v klidu* • *v act* mikatroka *s velkým nasazením* • **dělat šťastným** *v act* mampifaly  
**dělení** *n* fizarana  
**délka** *n* halavana  
**dělník** *n* mpiasa  
**démon** *n* demony • *n* tromba *způsobující posedlost*  
**den** *adv* andavanandro *obyčejný* • *n* andro • *expr* mandritry *ny andro iray manontolo celý* • *expr* tontolo andro *celý* • **den pracovního klidu** *expr* andro tsy fiasana  
**desátý měsíc** *n* alisady *tradiční malgašský kalendář, leden*  
**děsit** *v act* mahatahotra  
**děšť** *n* orana  
**deštník** *n* elo  
**detailně** *adv* antspiriany  
**děti** *n* rankizy *vakativ*  
**dětinský** *adj* bodo  
**dětství** *adv* fahazaza *v, jako dítě*  
**devátý měsíc** *n* alakosy *tradiční malgašský kalendář, prosinec*  
**dezert** *n* tsindri-tsakafo  
**diamant** *n* diamondra  
**dílna** *n* trano fiasana  
**díra** *n* lavaka *v zemi* • *n* loaka  
**diskuse** *expr* ady hevitra • *n* zaika  
**dítě** *n* ankizy • *n* zanaka • *n* zaza • *n* zazakely  
**divadlo** *n* teatria  
**dívat se** *v act* mibanjina *upřeně na něco* • *v act* mijery  
**dívej se** *v imp* banjino  
**divočák** *n* lambo  
**divoký** *adj* dia *zvíře a pod.*  
**dlaň** *n* felatanana

**dlouho** *adv* ela • *adj* lava  
**dlouhý** *adj* lava  
**dluh** *n* iditra  
**dnes** *adv* androany *uplynulá část* • *adv* anio *zbývající část*  
**do** *prep* amy • *prep* any amin'ny *místně* *EX.*: do domu ~ any amin'ny • *adv* mandraka *časově* •  
**do dlaně** *adv* ampelantanana •  
**do jisté lhůty** *expr* amin'ny andro voafetra • **do určité doby** *expr* amin'ny andro voafetra  
**doba postní** *n* Karemy  
**dobrodinec** *expr* mpanao soa  
**dobrota** *n* fahatsarana • *n* hasoavana • *expr* lalam-po *vlastnost*  
**dobrou noc** *expr* tafandriamandry *prov.* Betsileo  
**dobrý** *adj* meva *prov.* Bara • *adj* soa • *adj* tsara • **dobrý den** *expr* salama  
**dobyty** *v pass* resy *být*  
**dodělaní** *n* famaranana *práce a pod.*  
**dodělat** *v act* manatontososa *práci*  
**dohoda** *n* farafara *ustanovení ve smlouvě*  
**dohodnutý** *v pass* ekena *být* • *v pass* tapaka *být, obchod apod.*  
**dokonalost** *n* fahalavorary  
**dokonalý** *adj* lavorary  
**dokonce** *i part* aza  
**dokončený** *adj* tanteraka • *adj* tontososa • *v pass* vita *být* • *v pass* vitaina *být*  
**dokončit** *v act* manatontososa  
**doktor** *n* dokotera  
**dokud** *conj* dieny  
**dole** *adv* ambany  
**domácnost** *n* tokantrano  
**domáhat se** *v act* miangavy *něčeho*  
**domov** *n* tokantrano  
**donést** *v act* maka  
**donucený** *adj* noterena  
**doopravdy** *adv* tokoa  
**dopis** *n* taratasy  
**doporučení** *n* toro-hevitra  
**doporučený** *adj* tsiverimandeha *dopis*  
**doprovázet** *v act* miaraka • *v* momba  
**dorazit někam** *v pass* tonga  
**dospělý** *n* olondehibe  
**dospívající** *n* somondrara *dívka*  
**dostačující** *adj* ampy  
**dostížený** *adj* tratra  
**doufat** *v pass* antenaina *v pasivu* • *v act* manantena  
**dovolený** *v pass* avela *být* • *v* azo *být*  
**dovoz** *n* fampidirana entana  
**drahoccenný** *adj* sarobidy  
**drahokam** *n* vatosa  
**drahý** *adj* lafo *cena* • *expr* lafo loatra *příliš* • *adj* mangidy *cenou*  
**drobné** *n* vola *madinika peníze*  
**droždí** *n* fanonga  
**dršťky** *n* vorivorinkena  
**druh** *n* karazana *biologický a pod.*

**druhý** *num* faharoa • **druhý** **měsíc** *n* adaoro *tradiční malgašský kalendář, květen*  
**družit se** *v act* miombona  
**dřevo** *n* hazo  
**duben** *n* aprily  
**duha** *n* avana  
**duch** *n* fanahy • *n* lolo *přízrak prov.* Bara • *n* tromba *zlý, působící posedlost* • **Duch Svatý** *n prop* Fanahy Masina  
**důkaz** *n* porofo  
**dům** *n* trano  
**dušik** *n* nitirôzenina  
**duše** *n* fanahy  
**důvěřovat** *v act* matoky  
**dvakrát** *num* indroa  
**dvanáctý měsíc** *n* alohotsy *tradiční malgašský kalendář, březen*  
**dveře** *n* varavarana  
**dvojčata** *adj* kambana  
**dvojtečka** *n* teboka roa  
**dvůr** *n* tokotany *domu*  
**dýchání** *n* fiainana  
**dýně** *n* babaka • *n* voatavo  
**džungle** *n* ala mikitroka

## E

**Elektrina a voda Madagaskaru** *n prop* Jiro sy Rano Malagasy *státem vlastněný, přední malgašský dodavatel elektřiny a vody JIRAMA*  
**e-mail** *n* imailaka  
**emblém** *n* faneva  
**energie** *n* angôvo • *n* tanjaka  
**etnikum Madagaskaru** *n prop* Antaifasy *sever, poblíž Antsiranana (Diego-Suarez)* • *n prop* Antaimoro *jihovýchod, poblíž Manakara* • *n prop* Antaisaka *jih, poblíž Farafangana* • *n prop* Antambahoaka *jihovýchod, poblíž Mananjary* • *n prop* Antankarana *sever, poblíž Antsiranana (Diego-Suarez)* • *n prop* Antanosy *jih, poblíž Taolagnaro (Fort-Dauphin)* • *n prop* Antrandroy *jih, poblíž Ambovombe* • *n prop* Bara *jih ve vnitrozemí, poblíž Ithosy a v Isalo* • *n prop* Betsileo *jižní vrchovina, poblíž Fianarantsoa* • *n prop* Betsimisaraka *východ, mezi Toamasina a Antalaha* • *n prop* Bezanozano *východ, centrální vrchovina* • *n prop* Mahafaly *jihozápad, poblíž Ampanihy* • *n prop* Merina *centrální vrchovina* • *n prop* Mikea *západ, poblíž Toliara* • *n prop* Sakalava *západ* • *n prop* Sihanaka *severovýchod, poblíž jezera Alaotra* • *n prop* Tanala *východ, poblíž Manakara* • *n prop* Tsimihety *sever* • *n prop* Vevo *jihozápadní pobřeží* • *n prop* Zafimaniry *centrální vrchovina poblíž Ambositra*  
**Eugenia petrikensis** *n* ropasy lahiny  
**eukalyptus** *n* kininina (*Eucalyptus robusta*)  
**Evangelium** *n prop* Vaovao mahafaly  
**Evropská Unie** *n prop* Vondrona Europeana

**experiment** *n* fanandramana

## F

**fádní** *adj* lefy  
**fáma** *n* tsaho  
**fanorona** *n* fanorona *malgašská desková hra*  
**fazole** *n* tsaramaso  
**feferonka** *n* sakay  
**fenomén** *expr* zava-miseho  
**fialová** *adj* volomparasy  
**fikovník** *n* aviavy  
**fikus** *n* laza (*Ficus reflexa*) *druh fikusy, jehož kůra slouží k výrobě druhu lamby jménem "fanto", kořeny mají léčivé účinky*  
**Filipíny** *n prop* Filipina  
**Finsko** *n prop* Finlandy  
**fosa** *n* fosa (*Cryptoprocta ferox*)  
**fosfor** *n* fôsôfô  
 **fotbal** *n* baolina  
**fotoaparát** *n* fakantsary  
**fotograf** *n* mpaka sary  
**fotografie** *n* sary • *n* sary miloko *barevná*  
**fotografovat** *v act* maka sary  
**foukat** *v act* mandrivotra *vitr*  
**Francie** *n prop* Frantsa  
**Francouz** *n prop* Frantsay  
**francouzsky** *adj* frantsay  
**francouzština** *adj* frantsay  
**fungovat** *v act* mandeha

## G

**galidie hnědoocasá** *n* vontsira (*Salanoia concolor*)  
**galidie proužkovaná** *n* vontsira (*Galidia elegans*)  
**gekon východní** *n* tsatsaka (*Hemidactylus frenatus*) *prov.* Bara  
**grafit** *n* anjamanga • *n* manjarano  
**gram** *n* grama  
**grapefruit** *n* voangibe  
**guava** *n* gava

## H

**had** *n* ala *prov.* • *n* bibilava • *n* marolongo *cf.* "marorazana" • *n* marorazana *druh černo-žlutého jedovatého hada, lit. mnoho předků, říká se, že pokud je zabit v domě, budou na jeho místo přicházet další hadi stejného druhu a jeho smrt přinese neštěstí člověku, který jej zabil*  
**hádky** *n* ady  
**hanba** *n* henatra  
**hbitost** *n* vitrika  
**hbitý** *adj* mavitrika  
**helma** *n* satro-by  
**hezký** *adj* mahafanaritra  
**historie** *n* tantara  
**hlad** *n* hanoanana  
**hladký** *adj* tsotra  
**hladový** *adj* noana  
**hlas** *n* feo  
**hlava** *n* filoha *státu, společnosti, atd.* • *n* loha  
**hlavní chod** *n* foto-tsakafo  
**hlavní město** *n* renivohitra  
**hle** *interj* indro *zvolání*  
**hledání** *n* karoka *usilovné* • *n* tady

**hledat** *v act* mikatsaka • *v act*

mitady  
**hliník** *n* viraty  
**hluboký** *adj* lalina  
**hluchota** *n* renina  
**hluchý** *adj* marenina  
**hmyz** *n* bibikely  
**hned** *adv* avy hatrany *expr.*  
**hnědá** *adj* volombitsika • *adj* volontsokola *čokoládová*  
**hněv** *n* hatezerana  
**hnízdo** *n* akany  
**hnutí** *n* fikambanana *lidí*  
**hod** *n* toraka *vrh*  
**hodina** *n* adiny • *n* ora  
**hodinky** *n* famantaranandro  
**hodně** *adj* betsaka • *adv* indrindra • **hodně polibků** *expr* ba betsaka *na konci dopisu*  
**holub** *n* voromailala  
**holubice** *n* domohina  
**hora** *n* tendrombohitra  
**horečka** *n* tazo *obyčejná i malarická*  
**horizont** *n* faravodilanitra  
**horký** *adj* mafana  
**horlivost** *n* ezaka • *n* zoto  
**horlivý** *adj* mazoto • *v imp* mazotoa *buď*  
**hoříček** *n* mañeziôma  
**hořkost** *n* ngidy *chuť*  
**hořký** *adj* madiro • *adj* mangidy  
**host** *n* vahiny  
**hostina** *n* fanasana  
**hotel** *n* hôtely  
**houba** *n* holatra *rostlina*  
**hovězí** *n* henomby • *n* omby  
**hra** *n* lalao  
**hranice** *n* faritra  
**hrát** *v act* miloka *hazardní hry* • **hrát si** *v act* milalao  
**hrb** *n* trafo *na hřbetě zebu*  
**hrdlička** *n* voromailala  
**hrnčířství** *n* tefy  
**hrnec** *n* vilany  
**hrob** *n* fasana  
**hrom** *n* varatra  
**hroznové víno** *n* voaloboka  
**hroznýš** *n* do  
**hrudník** *n* tratra  
**hruška** *n* poara  
**hrůza** *n* tahotra  
**hřebík** *n* fantsika  
**hřešit** *v act* manota  
**hřib** *n* holatra  
**hřích** *n* fahotana • *n* ota  
**hříšník** *n* mpanota  
**hudba** *n* hira • *n* mozika  
**hůl** *n* tehina  
**husa** *n* gisa  
**hustý** *adj* kitroka *blízko vedle sebe, např. stromy*  
**hvězda** *n* basia *prov.* Bara • *n* kintana  
**hýbat** *v act* mamalo *něčím prov.*

## Ch

**chameleon** *n* tana • *n* tanalahy • *n* tarondro  
**chápat** *v act* mahafantatra • *expr* mahazo am-po *někoho*



**chladný** *adj* mamananala • *adj* mangatsiaka  
**chleba** *n* mofo • *n* mofo gasy *z rýže, obvykle mírně sladký, ve formě podobné českým koblížkům*  
**chlebovník** *n* soanambo (*Artocarpus altilis*)  
**chlór** *n* klôro  
**chodidla** *n* tongotra  
**chodit** *v act* mamindra *hlavně o dětech*  
**chov** *n* fiompiana *dobytká*  
**chovat** *v act* miompy *dobytek, slepice a pod.* • **chovat se** *v act* miaina *slušně*  
**chovatel** *n* mpiompy *dobytká*  
**chrám** *n* tempoly  
**chraň** *v imp* arovy  
**chráněný** *v pass* arovana *být*  
**chrápání** *n* erotra  
**chróm** *n* krôma  
**chřipka** *n* gripa  
**chtít** *v act* mikasa *zamýšlet něco udělat* • *v act* tia *před slovesem v bud. č.*  
**chudoba** *n* fisotria *prov. Bara*  
**chudý** *adj* mahantra *člověk*  
**chutnat** *v act* mankafy *skvěle* • *v act* matsiro *dobře*  
**chutný** *adj* fy  
**chválit** *v act* midera  
**chyba** *n* hadisoana • *n* tsiny  
**chybný** *adj* diso • *adj* ota  
**chycený** *adj* tratra  
**chytit** *v act* mahazo  
**chytrý** *expr* be saina

## I

**i ... i** *n* na ... na  
**idiot** *adj* foka  
**import** *n* fampidirana entana  
**Indie** *n prop* India  
**injekce** *n* fampitsitsirana • *n* tsindrona  
**inteligentní** *adj* mahiratra *přen.*  
**interval** *n* anelanelany  
**inženýr** *n* injeniera  
**Itálie** *n prop* Italia  
**italsky** *adj* italianina

## J

**já** *pron pers* aho *vždy následuje přísudek* • *pron pers* izaho *předchází přísudek*  
**jablko** *n* paoma  
**jackfruit** *n* ampalibe *žakie*  
**jádro** *n* taolana *v ovoci*  
**jáhen** *n* diakona • *n* diakra  
**jak** *adv* akory • **jak často** *adv* impiry • **jak se daří** *v act* manahoana  
**jak?** *adv* ahoana?  
**jako** *prep* hoatra • *conj* toraka • *prep* toy  
**jáma** *n* lavaka  
**jaro** *n* lohataona  
**jas** *n* hazavana • *n* zava  
**jasný** *adj* mazava • *v act* miharihary *být, fakt a pod.*  
**játra** *n* aty  
**jazyk** *adj* fiteny • *n* lela • *n* teny *řeč*  
**je** *pron pers* azy ireo *4. p., 3. os. mn. č.* • **je nutné aby** *expr* tsy maintsy

*značí nutnost, lit. není možné aby ne ...* • **je třeba aby** *v tokony* značí *potřebu* • **je tu** *v act* misy  
**jeden po druhém** *adv* tsirairay  
**jedenáctý měsíc** *n* adalo *tradiční malgašský kalendář, únor*  
**jedna** *num* iraika *ve složených číslech, ex. 11, 101*  
**jednoduchý** *adj* mora • *adj* tsotra  
**jednota** *n* fiombonana *společnost lidí* • *n* firaisana  
**jednotlivě** *adv* tsirairay  
**jeho** *pron pers* -ny *suf., 2. p.*  
**jej** *pron pers* azy *4. p., 3. os. j. č.* • *pron pers* -ny *suf., 2. p., 3. os. j. č.*  
**její** *pron pers* -ny *suf., 2. p.*  
**jejich** *pron pers* -dreo *suf., 2. p.*  
**jelikož** *conj* noho *předchází podmět*  
**jemný** *adj* malefaka  
**jemu/jeho** *pron pers* azy  
**jen když** *expr* koa rahefa *vyjadřuje přání*  
**jenom** *adv* fotsiny • *adv* ihany • *adv* monja  
**jeskyně** *n* lavabato  
**jestliže** *conj* raha  
**ještě** *adv* mbo mbola • *adv* mbola  
**jezero** *n* farihy *větší*  
**jezírko** *n* kamory  
**jež** *pron* zay *izay*  
**Ježíš** *n prop* Jesoa • *n prop* Jesosy Kristy • **Ježíš Kristus** *n* Tompo  
**ji** *pron pers* azy *4. p., 3. os. j. č.* • *pron pers* -ny *suf., 2. p.*  
**jidlo** *n* sakafo  
**jih** *n* atsimo  
**jich** *pron pers* -dreo *suf., 2. p.*  
**jíl** *n* tanimanga  
**jiný** *adj* hafa  
**jíst** *v act* mihinana • *v act* misakafo  
**jistě** *adv* mihitsy • *adv* tokoa  
**jistota** *n* toky  
**jistý** *adj* anankiray *člověk a pod.*  
**jít** *expr* mamonjy lamesa *na mši* • *v act* mandeha *pěšky* • *v act* mankany *někam Ex.: Jedu do města. ~ Mankamin'ny tanana aho.* • *v act* miadana *pomalou, v klidu, rozvážně* • *v act* mianala *do lesa, na dříví* • **jít na jih** *v act* mianatsimo • **jít na sever** *v act* mianavaratra • **jít na východ** *v act* miantsinanana • **jít na západ** *v act* miankandrefana • **jít spolu** *v pass* tafaraka *pasivum*  
**jitrénka** *n* fitarikandro  
**jízdné** *n* saran-dalana  
**jizva** *n* holatra  
**již** *adv* sahady  
**jméno** *n* anarana  
**jód** *n* iôdy

## K

**k** *prep* amy • **k ničemu** *adj* foana  
**kabát** *n* salotra  
**kabel** *n* mahazaka  
**kačena** *n* gana *prov.*  
**kadidlo** *n* emboka  
**kachna** *n* ganagana  
**kakao** *n* kakao  
**kalhoty** *n* pataloa  
**kalný** *adj* matroka  
**kaloň** *n* fanihy  
**kam** *adv* hatraiza • **kam jde** *v act* mankaiza  
**kamarád ze školy** *n* mpiaramianatra  
**Kanada** *n prop* Kanada  
**Kanaďan** *n prop* Kanadianina  
**kanadský** *adj* kanadianina  
**kanál** *n* tatatra • *n* tatatra fampidirana-drano *zavlažovací*  
**kanton** *n* firaisana  
**kapesník** *n* mosara  
**kapitola** *n* toko  
**kaple** *n* trano fiangonana kely  
**kapok** *n* pamba  
**kapsa** *n* paosy  
**karta** *n* karatra *na vlak a pod.*  
**kasárna** *n* toby miaramila  
**kašel** *n* kohaka  
**kašlat** *v act* mikohaka  
**kát se** *v act* mibebaka  
**katastrofa** *n* fahoriana  
**katedrála** *n* katedraly  
**káva** *n* kafe  
**kaz** *n* kilema  
**kázání** *n* toriteny  
**každý** *adj* avokoa • *adj* isa • *expr* isaky ny olona *člověk* • *pron* samy • **každý den** *expr* isan'andro  
**kde?** *adv* aiza?  
**kdo** *pron interrog* iza • *pron* izay *syn. ten, jenž*  
**kdo?** *adv* ia? *prov.*  
**kdy** *adv* oviana *min. č.* • *adv* rahoviana *bud. č.*  
**kdybys byl tak hodný** *expr* raha sitrakao *zdvořilostní vsuvka, lit. pokud si to tak přeješ*  
**kdysi** *adv* taloha  
**když** *conj* raha *pokud* • *adv* rahefa *pokud* • *adv* rehefa *bud. č.*  
**kéž** *part* anie • **kéž by** *interj* enga  
**khaki** *adj* volontany  
**kilogram** *n* kilao  
**kilometr** *n* kilaometatra  
**klávesnice** *n* klavie  
**klepy** *n* tsaho  
**klíč** *n* fanalahidy • *n* lakile  
**klíčit** *v act* maniry • *v act* mitsimoka • *v act* mitsiry  
**klid** *n* adana • *n* fiadanana  
**klima** *n* toetr'andro *počasí*  
**klobouk** *n* satroka  
**klovat** *v act* tsaingontsaingohina  
**kmen** *n* foko *etnikum*  
**kněz** *n* pretra  
**kniha** *n* boky  
**kočka** *n* saka  
**kohout** *n* akoholahy  
**kojenec** *n* zazakely  
**kokos** *n* voaniho *palma i ořech*  
**koláč** *n* keky • *n* mofomamy  
**koleno** *n* lohalika  
**kolik** *adv* ohatrinona *dotaz na cenu* • **kolik dní** *adv* hafiriana *otázka*  
**kolik?** *adv* firy?  
**kolikátý** *adv* fahafiry  
**kolikrát** *adv* impiry  
**kolo** *n* bisikilety *bicykl*  
**komár** *n* moka  
**kompas** *n* famantaranavaratra

**kompromis** *n* elanelam-panahy  
**komunikovat** *v act* mifandray  
**konec** *n* farana  
**konfigurace sikidy** *n* adabarahe 2-2-1-1 • *n* adalo 1-2-1-2 • *n* adimazana 1-2-2-2 • *n* alahasaty 1-1-2-2 • *n* alaimora 2-1-2-2 • *n* alakaosy 2-1-1-1 • *n* alakarabo 1-2-1-1 • *n* alibeavy 2-2-1-2 • *n* alikisy 2-2-2-1 • *n* alohotsy 2-1-2-1 • *n* alokola 1-2-2-1 • *n* alotsimay 2-1-1-2 • *n* asombola 2-2-2-2 • *n* betsvivongo 1-1-2-1 • *n* karija 1-1-1-2 • *n* taraiiky 1-1-1-1  
**konopí** *n* rongony *marihuana*  
**kontemplovat** *v act* mibanjina *něco*  
**konverzace** *n* resaka  
**kopec** *n* havoana • *n* vohitra  
**korálek** *n* vakana  
**korosol** *n* voantsokona (*Annona muricata*)  
**koruna** *n* satro-boninahitra  
**kořen** *n* faka *rostliny* • *n* fototra • *n* vahatra *rostliny*  
**kořist** *n* roba *válečná, lup*  
**kost** *n* taolana  
**kostel** *n* eglizy • *n* fiangonana  
**kostnatý** *v pass* taolanina *být*  
**košile** *n* lobaka • *n* somizo  
**koupání** *n* andro  
**koupat se** *v act* mandro  
**koupel** *n* fandroana  
**koupelna** *n* efitra fandroana  
**koupit** *v act* mividy  
**kouření** *adj* foka  
**kouřit** *v act* mifokoka  
**kout** *v act* mikotrika *pikle, přen.*  
**kov** *n* metaly  
**kování** *n* tefy  
**kovář** *n* mpanefy  
**kovat** *v act* mikapoka  
**kovotepec** *n* mpanefy *i drahých kovů*  
**koza** *n* osy  
**Kozoroh** *n* alisady *souhvězdí*  
**krab** *n* drakaka *prov.*  
**krádež** *n* halatra  
**král** *n* andriandahy *v kartách* • *n* mpanjaka  
**králík** *n* bitro  
**královat** *v act* mpanjaka *nechat* Ex.: *nechat královat mír*  
**královna** *n* mpanjaka *vavy*  
**království** *n* fanjakana • **království Boží** *expr* fanjakan'Andriamanitra  
**krásný** *adj* manga • *expr* tsara tarehy *člověk*  
**krást** *v act* mangalatra  
**kratásy** *n* pataloa *fohy*  
**krátkozraký** *expr* fohy maso  
**krátký** *adj* fohy  
**kravata** *n* fehitenda  
**krejčí** *n* mpanjaitra  
**kreol** *n* kiriolona *vzvláště pro obyvatele Réunionu*  
**krev** *n* ra  
**kreveta** *n* makamba  
**kritizovat** *v act* manakiana *hledat chyby*  
**krk** *n* tenda *hrdlo*



**krmit** *v act* mitaiza  
**krocán** *n* vorontsilozá  
**krok** *n* dia • *n* famindra  
**krokodýl** *n* voay  
**kromé** *adv* afa-tsy  
**krumpáč** *n* basy *prov.*  
**krutý** *adj* be fo • *adj* masiaka  
**krváčení** *expr* baba ra *silné*  
**krysa** *n* maroantrano *prov.* • *n* voalavo (*Mus alexandrinus*)  
**křehkost** *n* kiana  
**křest** *n* batemy • *n* batisa  
**křesťan** *n* kristiana  
**křídlo** *n* elatra  
**kříž** *n* lakoroa • *n* vokovoko  
**kukuřice** *n* katsaka • *n* tsako *prov.*  
**kulka** *n* bala *projektíl*  
**kultura** *n* kolontsaina  
**kůň** *n* soavaly  
**kůra** *n* hoditra • *n* laro *ze stromů* "rotra", *občas používaná k dodání chuti při fermentaci "toaka gasy"*  
**kuřátko** *n* akohokely  
**kuřecí** *n* akoho *maso*  
**kůže** *n* hoditra  
**květen** *v pass* may  
**květina** *n* voninkazo • *n* vony  
**květná neděle** *n* Sampankazo  
**kvočna** *n* akohovavy  
**kvůli** *conj* noho  
**kyselina** *n* aforano • *n* asidra  
**kyselý** *adj* madiro • *adj* marikivy  
**kýžený** *v pass* irina *být*

## L

**láhev** *n* tavoahangy  
**lampa** *n* jiro  
**lano** *n* tady  
**lantana** *n* taindelosinoa  
*(Lantana camara)* *libora měňavá, malý, silně vonící keř, listy užívané při obtížích se žlučníkem*  
**láska** *n* fitiavana  
**laskavost** *expr* lalam-po *vlastnost*  
**látka** *n* fanto *druh netkané textilie, vzdáleně podobné "tapa" z Pacifiku* • *n* lamba *pruh látky sloužící jako oděv* • *n* lamba arosy *vícebarevná*  
**leden** *n* janoary  
**ledový** *adj* mamanala  
**ledvina** *n* voa  
**lehký** *adj* malefaka  
**lék** *n* fanafody  
**lékárna** *n* fivarotam-panafody  
**lékař** *n* mpitsabo  
**lékařská péče** *n* fitsaboana  
**lemur** *n* amboanala (*Indri indri*) • *n* endrina (*Indri indri*) • *n* gidro (*Eulemur coronatus, E. fulvus, E. mongoz*) *obecný termín* • *n* kotrika (*Lepilemur mustelinus, L. microdon, Hapalemur griseus griseus*) • *n* maki (*Lemur catta*) • *n* sífaka (*Propithecus verreauxi verreauxi, P. verreauxi coquereli, P. verreauxi coronatus, P. verreauxi deckeni*) • *n* simpona (*Propithecus tattersalli, P. diadema diadema, P. diadema edwardsi, P. candidus*) • *n*

varika (*Eulemur coronatus, E. fulvus*)  
**lenivý** *adj* malaina  
**lepídló** *n* loko  
**lepít se** *v act* mifikitra  
**lepkavý** *adj* maditidity  
**lepra** *n* andro *prov.* • *n* boka • *n* habokana  
**lepší než** *expr* tsara noho  
**les** *n* ala  
**letadlo** *n* fiaramanidina • *n* vorombo  
**letecké síly Madagaskaru** *n* tafika Anabakabaka Malagasy  
**letiště** *n* fitodiana  
**léto** *n* fahavaratra *sezóna bouřek*  
**lev** *n* liona  
**Lev** *n* alahasaty *souhvězdí*  
**levá** *adj* havia *strana*  
**levný** *adj* mora  
**levoboček** *n* sary  
**lež** *n* lainga  
**lhář** *n* mpandainga  
**lhát** *v act* mandainga  
**líbat** *v act* manoroka • **líbat se** *v act* mifanoroka  
**líbit se** *v act* mahafinaritra  
**líce** *n* fify  
**lidé** *n* fokonolona  
**lidstvo** *n* olombelona *obecně* • *expr* rehefa mety ho olona *celé*  
**lilek** *n* anamafaitra (*Solanum nigrum*) *listy slouží k přípravě vývaru* • *n* anantsinahy *listy k přípravě vývaru* • *n* baranjely • *n* trakavola *listy k přípravě vývaru*  
**límeč** *n* vozon'akanjo  
**limonáda** *n* limonady  
**líný** *adj* kamo  
**list** *n* ravina • *n* takelaka  
**lístek** *n* karatra • *n* tapakila  
**listopad** *n* novambra  
**lití** *n* rotsaka *tekutiny*  
**lítost** *n* bebaka • *n* fona *nad svými činy*  
**litovat** *v act* mibebaka *viny*  
**litr** *n* litatra  
**lod'** *n* sambo  
**lod'ka** *n* bató *bez plachty* *prov.* • *n* lakana  
**lumpárna** *n* abony  
**lupič** *n* mpandroba  
**lůžko** *n* fandriana • *n* farafara  
**lžička** *n* sotro • *n* sotrokely *malá*

## M

**Madagaskar** *n prop* Dago *zkrácení slova Madagasikara používaná občas* Malgaši *žijícími mimo Madagaskar* • *n prop* Madagasikara  
**Mahaleo** *n prop* Mahaleo *ikonická hudební skupina Madagaskaru založená 1972 hudebníky Dama, Dadah, Bekoto, Fafa, Nono, Charles, Raoul*  
**Malgaš** *n prop* Malagasy  
**malgašský** *n* malagasy  
**malgaština** *n* malagasy  
**málo** *adj* kelikely • **málo častý** *adj* vitsy  
**malomocenství** *n* andro *prov.* • *n* boka • *n* habokana  
**malomocný** *adj* boka

**malý** *adj* kely • *adj* madinika  
**maminka** *n* neny  
**mangan** *n* manganезy  
**mango** *adj* manga  
**mangrove** *n* alan-konko  
**mangrovník** *n* honko  
**maniok** *n* balahazo (*Manihot esculenta*) *prov. Bara, Antandroy* • *n* kajaha (*Manihot esculenta*) *prov. Betsileo* • *n* mahôgo (*Manihot esculenta*) *prov. Tsimihety* • *n* mangahazo (*Manihot esculenta*)  
**maniokové listí s vepřovým** *n* ravintoto  
**manžel** *n* vady  
**manželka** *n* tokantrano • *n* vady  
**manželský zákon** *expr* lalam-bady  
**manželství** *n* fanambadiana  
**marihuana** *n* rongony  
**marnotratný člověk** *n* mpandany  
**marnotratný syn** *expr* zaza  
*mpandany*  
**másló** *n* dibera  
**maso** *n* hena • *n* kitoza *solené a sušené* • *n* ritra *způsob přípravy, kdy se maso vaří tak dlouho, až se veškerá tekutina vypaří*  
**masťný** *adj* maditidity  
**máta** *n* solila  
**matematika** *n* fanisana  
**matka** *n* reny  
**matrace** *n* kidoro  
**mdlý** *adj* lefy  
**meč** *n* tantely  
**měď** *n* saba *i její slitiny* • *n* varahina  
**měkký** *adj* malemy  
**meloun** *n* voatango *cukrový* • *n* voazavo *vodní*  
**měnit** *v act* miova  
**menstruace** *n* fotoana  
**meruňka** *n* paiso  
**měřit** *v act* manohatra  
**měsíc** *n* volana  
**Měsíc** *n* volana  
**měsíčky** *n* fotoana *menstruace*  
**město** *n* kaominina *současný správní celek Madagaskaru, menší než departemanta, existuje jich 1 395* • *n* tanàna  
**meteor** *n* fantara  
**metr** *n* metatra  
**metropole** *n* renivohitra  
**Mexiko** *n prop* Meksika  
**mez** *n* fetra *omezení časem, příkazy, atd.*  
**mezi** *adv* anelanelany • *adv* anivo  
**míč** *n* baolina  
**miláček** *n* malala  
**milionář** *n* mpanarivo *přen.*  
**milost** *n* hasoavana  
**milovaný** *n* ampelantanana *člověk nebo předmět, i fig.* • *n* malala *člověk* • *v pass* tiavina *být*  
**milovat** *v act* mitia • *v pass* tia • **milovat se** *v act* mifankatia  
**miluj** *v imp* tiavo  
**mimoto** *n* saingy

**minibus** *n* taksy borosy *levný dopravní prostředek spojující většinu měst na Madagaskaru*  
**ministr energetiky** *n* ministra ny angôvo  
**minulou noc** *adv* halina  
**minulý** *adj* lasa *Ex.: minulé pondělí ~ alatsinainy lasa*  
**minuta** *n* minitra  
**mír** *n* fandriam-pahalemana • *n* fiadanana  
**míra** *n* fandrefesana *něčeho* • *n* fatra  
**mírně** *adj* moramora  
**miska** *n* kaopy  
**místní** *n* zanatany *člověk*  
**místo** *n* toerana • **místo narození** *n* toerana nahaterahana  
**mišpule** (*Eriobotrya japonica*) *Mišpule japonská, má jedlé plody vzdáleně podobné meruňkám*  
**mít** *v act* manana • **mít na mysli** *v act* manampo • **mít na svědomí** *v pass* adidina *něco* • **mít rád** *v pass* tia  
**mládenec** *n* tovolahy *svobodný*  
**mladý** *adj* tanora  
**mléko** *n* ronono  
**mlha** *n* zavona  
**mluvení** *n* fitenenana  
**mluvit** *v act* miteny  
**mne** *pron pers* ahy 4. p. • *pron pers - ko suf., 2. p.*  
**mnoho** *adv* be dia be  
**moc** *n* fahefàna • *n* hery *síla* • *adv* indrindra *mnoho*  
**mocnina** *n* toraka  
**močál** *n* fanja  
**modlit se** *v act* mitalaho *za něco* • *v act* mivavaka  
**modlitba** *n* vavaka  
**modrá** *adj* manga • *adj* ngerona *velmi tmavá, indigová*  
**mokřý** *adj* ampoka • *adj* lena  
**moruše** *n* voaroy  
**moře** *n* ranomasina  
**mořské plody** *n* hazandrano  
**mosaz** *n* sabamavo  
**moskytiér** *n* aromoka  
**most** *n* tetezana  
**motorka** *n* môôtô  
**motto** *n* faneva  
**motýl** *n* lele • *n* lolo  
**moudrost** *n* fahendrena  
**moudrý** *expr* anti-panahy *člověk* • *adj* hendry  
**moucha** *n* lalitra  
**mouka** *n* koba  
**mozek** *n* atidoha  
**možná** *adv* angaha  
**možný** *v pass* hay *být, v něčích schopnostech*  
**mrak** *n* rahona  
**mravenec** *n* vitsika  
**mrkev** *n* karaoty  
**mrštnost** *n* vitrika  
**mrštný** *adj* mailaka • *adj* mavitrika  
**mrtvola** *n* faty  
**mrtvý** *adj* maty  
**mše** *n* lamesa

**můj** *pron pers -ko suf., 2. p.*  
**muset** *v tokony*  
**mušle** *n akorandriaka*  
**muž** *n lahiny • n lahy • n lalahy prov. • n lehilahy*  
**může-li to (pro mne) udělat** *expr* rahi azonao atao *zdvořilostní vsuvka*  
**mužský** *adj* lahy  
**my** *pron pers isika inc. • pron pers* izahay *exc.*  
**mýdlo** *n* savony  
**mysl** *n* saina  
**myš** *n* kajoy • *n* totozy  
**myšlení** *n* eritreritra  
**myšlenka** *n* hevitra  
**mýt** *v act* manasa • **mýt se** *v act* misasa  
**mytí** *n* sasa  
**mytý** *v pass* sasana *být*

**N**

**na** *prep* any amin'ny *místně Ex.:* na univerzitu ~ any amin'ny • **na druhou stranu** *conj* kosa *nicméně • na kolik částí* *adv* ampahafiriny • **na očích** *adv* imaso • **na rozpacích** *adj* sahirana • **na shledanou** *expr* veloma • **na vlastní oči** *expr* hita maso  
**naběračka** *n* loso  
**nabídka** *n* tolotra  
**nabídnout** *v act* manolo  
**nabízený** *v pass* atolotra *být*  
**náčrt** *n* vangovango  
**načrtnout** *v act* mamangovango  
**naděje** *n* fanantenana  
**nádherný** *adj* kanto  
**nadojené** *adj* noterena *mléko*  
**nadpis** *n* lohateny  
**nádraží** *n* fijanonana *taxi brousse • n* gara  
**náhodou** *conj* sao *Ex.:* není tu náhodou nějaká rýže? ~ sao *misy vary?*  
**náhodný plošina** *n* tanety  
**nahoře** *adv* ambony  
**náhrada** *n* solo *Ex.:* brýle ~ solomaso  
**nahý** *v act* mitanjaka *být*  
**najedený** *adj* voky  
**najít** *v act* mahita  
**nakládaná zelenina** *n* lasary *pikantní, obvykle rajčata a cibule s chili*  
**nalevo** *adv* ankavia  
**nalezený** *v pass* hita *být*  
**nalít** *v act* mandrotsaka  
**náměstí** *n* kianja  
**namyšlenost** *n* setra  
**nanebevstoupení** *n* fiakarana  
**naopak** *conj* kosa  
**naostřený** *v pass* asaina *být*  
**naplněný** *adj* tototra  
**naplňovat** *v act* mameno • *v act* manenika *zcela*  
**nápodobně** *expr* torak'izany koa  
**napodobovat** *expr* maka tahaka  
**nápoj** *n* zava-pisotro *alkoholický • n* ranon'ampango • **nápoj z vody a rýže** *n* ranovola

**napravo** *adv* ankavanana  
**naprosto** *adv* tanteraka  
**naproti** *v act* manoloana  
**národ** *n* firenena  
**narození** *n* fahaterahana  
**narozený** *adj* teraka  
**nářečí** *n* fitenim-paritra  
**nářek** *n* gogogogo  
**nás** *pron pers* anay *exc., 4. p. • pron pers* antsika *inc., 4. p. • pron pers -nay exc., suf., 2. p. • pron pers -ntsika inc., suf., 2. p.*  
**nasáklý** *adj* ampoka • *adj* vonto  
**násilí** *n* siaka  
**násilný** *adj* masiaka  
**následovat** *v act* manaraka • *v* momba  
**nasloucháno** *v pass* henoina *být něčemu*  
**nástroj** *n* fiasana *pracovní • n* fitaovana  
**nástupce** *n* fara  
**náš** *pron pers -nay exc., suf., 2. p. • pron pers -ntsika inc., suf., 2. p.*  
**náušnice** *n* kavina  
**navíc** *adv* mainka  
**návnada** *n* jono *na ryby*  
**návrat** *n* verina  
**návrh** *n* tolokevitra  
**navštívit** *v act* mamangy • *v act* mitsidika *krátce prov. Bara*  
**navždy** *adv* mandrakizay  
**nazdar** *expr* salama  
**názor** *n* hevitra  
**ne** *interj* aisy *zvolání vyjadř. zklamání • adv* tsia  
**nebe** *n* lanitra  
**nebezpečí** *n* loza • *n* rahona  
**nebo** *conj* na • *conj* Sa *v otázkách n. ve větách dávající dvě alternativy*  
**neboj se** *v imp* aza manahy  
**něco** *n* zavatra  
**neděle** *n* alahady  
**nedůvěřivý** *adj* maody  
**něha** *n* antra  
**nehodí se** *expr* tsy mety *to*  
**nechat** *v act* mamela  
**nejdříve** *adv* aloha  
**nejistota** *n* fisalasalana  
**někdo** *n* olo olona  
**někdy** *adv* indraindray  
**Němec** *n prop* Alemà  
**Německo** *n prop* Alemaina  
**německy** *adv* alemà  
**nemoc** *n* aretina  
**nemocnice** *n* hopitaly  
**nemocný** *adj* mañelo *prov. Bara • adj* marary  
**nemrtvý** *n* lolovokatra *oživlá mrtvola prov.*  
**němý** *adj* moana  
**nenávidět** *v act* mandrafy  
**nenávist** *n* fankahalana  
**není** *expr* tsisy *tsy misy • není dobré* *expr* tsy mety *to*  
**neoddělitelný** *expr* vadin-koditra  
**neodmyslitelný** *expr* vadin-koditra  
**neomezený** *adj* malalaka  
**neón** *n* neò  
**neplodný** *n* momba *člověk*

**nepokoje** *n* rotaka • *n* tabataba  
**nepříjemnost** *n* gidrogidro *velká*  
**nepříjemný** *adj* sarotra *člověk*  
**nepříliš dobrý** *expr* tsy tsara loatra  
**nepřítel** *n* fahatelo • *n* rafy  
**nerozhodnost** *n* hamba  
**nesení** *n* fitondrana  
**nesený** *v pass* entina *být*  
**nespočetný** *expr* tsy tambo isaina  
**nést** *v act* miloloha *na hlavě • v act* mitondra  
**nestrachuj se** *v imp* aza manahy  
**neštěstí** *expr* ratsy vintana *mit*  
**netopýr** *n* fanihy  
**nevěsta** *n* mpivady  
**nevím** *n* alaka • *adv* asa  
**nevyčísitelný** *expr* tsy tambo isaina • *n* vitsika  
**nevzhledný** *n* gidro *člověk*  
**nezadaný** *adj* tovo  
**nicméně** *conj* kanjo • *conj* nefa • *n* saingy  
**nikdy** *adv* intsony *už • expr* na oviana *na* oviana  
**nikl** *n* nikela  
**nit'** *n* kofehy  
**noc** *n* alina  
**nohy** *n* ranjo  
**nos** *n* orona  
**nosič** *n* maromita  
**nosit smutek** *expr* mitondra alahelo  
**nosnice** *n* akoho mpanatody *slepice*  
**nošený** *n* tatao *na hlavě*  
**novina** *n* vaovao  
**noviny** *n* gazety  
**novoluní** *n* tsinana  
**novomanželé** *n* mpivadivao  
**novorozenec** *n* zazamena  
**novorozený** *n* vao teraka  
**nový** *adj* vao • *n* vaovao • **nový Měsíc** *n* tsinana • **Nový rok** *n* Taom-baovao • **Nový zákon** *n prop* Testamenta vaovao  
**nula** *num* aotra  
**nůž** *n* antsy  
**nyní** *adv* ankehitriny • *adv* izay

**O**

**obálka** *n* valopy  
**obávaný** *v pass* atahorana *být*  
**občanský průkaz** *n* kara-panondro  
**občas** *adv* indraindray  
**obdélník** *n* mahitsizoro  
**obdržený** *v pass* raisina  
**obdržet** *v act* mahazo • *v act* mandray  
**oběd** *n* sakafo antoandro  
**obejít** *v act* mihodidina  
**obět'** *n* sorona *krvává*  
**obchod** *n* fivarotana • *n* magazay *místo*  
**obchodník** *n* mpivarotra  
**objem** *n* fatra  
**objevit se** *v act* miposaka  
**obklíčený** *v act* mihodidina *být*  
**obláček** *n* kilonjy

**oblečení** *n* akanjo • *n* fitafiana  
**obličej** *n* endrika  
**obnovit** *v act* mihavao  
**obrácení** *n* valo *od špatných skutků*  
**obrat** *n* herina *otočka*  
**obratný** *adj* kinga  
**obrázek** *n* sary  
**obrazovka** *n* efijery  
**obrovský** *adj* makadiry  
**obšťastňovat** *v act* manoro  
**obtěžovat** *v act* manahirana • *v act* manelingelina  
**obtížný** *adj* sarotra  
**obviněný** *v pass* adidina *být, z něčeho*  
**obvod** *n* hodidina *geometrický*  
**obývaný** *v pass* onenana *být*  
**obývat** *v act* monina *někou oblast*  
**obyvatel** *n* mponin  
**obyvatelé** *n* fokonolona  
**obyvatelstvo** *n* mponina  
**obzor** *n* faravodilanitra  
**ocas** *n* rambo  
**oceňovaný** *v act* sitraka  
**očekávaný** *v pass* antenaina *být, doufat v něco • v pass* irina *být*  
**očekávat** *v act* manantena • *v act* miandry  
**oči** *n* maso  
**od** *n* hatra *místně n. časově • adv* hatramin'ny *místně i časově • od ... do* *expr* hatrany ka hatrany  
**oddálit** *v act* manalavitra  
**oddělení** *n* efitra • *n* sokajy *v práci*  
**odejít** *v act* miala  
**odhozený** *v pass* voalavo *být*  
**odcházející** *adj* lasa  
**odchod** *n* fišana  
**odjet** *v act* miainga  
**odjezd** *n* fiaingana  
**odkud** *adv* hatraiza  
**odliv** *n* aka  
**odmítat** *v act* mandà  
**odmítnout** *v act* manary  
**odmítnutí** *n* la  
**odmítnutý** *v pass* ariana *být • v pass* voary *být*  
**odpadky** *n* fako  
**odplata** *n* tody *i za hříchy a pod.*  
**odpočinek** *n* fišana-tsasatra  
**odpočinout si** *expr* miala sasatra  
**odpoledne** *n* hariva • *n* tolakandro  
**odpověď** *n* valiny  
**odpustit** *v act* mamela  
**odpuštění** *n* famelana • *n* famelan-keloka *hříchů*  
**odraz** *n* taratra *světla*  
**odrůda** *n* karazana  
**odsouzení** *n* adidy *za nějaký čin a pod.*  
**odstráň** *v imp* akipaho  
**odstraněný** *v pass* esorina *být*  
**odstrčit** *v act* manilika  
**odtlačovat** *v act* manilika  
**odvahu** *v imp* mahereza *měj*  
**ohebnost** *n* lefolefo  
**oheň** *n* afo • *n* bolo *prov. Bara*  
**ohlášený** *v pass* ambara *být*  
**ohromující** *adj* mahatalanjona  
**ochrana** *n* aro  
**ochraňuj** *v imp* arovy

**okamžitě** *adv* avy hatrany *expr.*  
**okno** *n* varavarankely  
**okraj** *n* morona  
**okraji** *adv* amorona *na*  
**olej** *n* menaka • *n* menaka oliva olivový  
**olovo** *n* firaka *obecně* • *n* firamainty  
**oltář** *n* alitara  
**omáčka** *n* lasaosy  
**omezení** *n* faritra  
**omezený** *adj* voafetra  
**omezit** *v act* mametra  
**omlouvám se** *expr* azafady  
**omlouvat se** *expr* miala tsiny  
**omluva** *n* valo  
**omyl** *n* hadisoana  
**on** *pron pers* izy  
**ona** *pron pers* izy  
**oni** *pron pers* izy ireo  
**ony** *pron pers* izy ireo  
**opakování** *n* verina  
**opakovaný** *adj* matetika *v prostoru* *n. čase*  
**opasek** *n* fehikibo  
**opatrnost** *n* fitandremana  
**opatrný** *adj* mailo  
**opatřovat** *v act* mitahiry *něco*  
**opět** *adv* indray  
**opijet se** *v act* migoka *soustavně*  
**opilý** *adj* leo • *adj* mamó  
**oplakávat** *expr* migogogogo  
mitomany *někoho* *n. něco* • *expr*  
mitondra alahelo *někoho*  
**opora** *v rel* ianteherana *být* • *v rel* itokiana *být*  
**oprava** *n* fanitsiana *chyby a pod.* • *n* voatra  
**opravdu** *n* tena  
**opravený** *v pass* amboarina *být*  
**opravovat** *v act* manitsy  
**opuncie** *n* raketa  
**opustit** *v act* mamela • *v act* manary *něco* • *expr* manary ankaratsiana *v těžké situaci* • *v act* miainga • *v act* miala *místo*  
**opuštěný** *v pass* avela *být* • *v pass* foy *být*  
**oranžová** *adj* volom-boasary  
**orel** *n* voromahery  
**organizace** *n* lamina •  
**Organizace africké jednoty** *n* *prop* Firaisambe Afrikana •  
**Organizace spojených národů** *n prop* Firenena Mikambana  
**osel** *n* ampondra  
**oslava** *n* fankalazana • *n* lanonana *všeobecná, s hudbou a tancem* • *n* tsikafara *starý zvyk zabít zebu, nebo jiného zvířete, na oslavu splněného přání*  
**oslavování** *n* laza *někoho*  
**oslavovat** *v act* mankalaza *někoho*  
**osmý měsíc** *n* alakarabo *tradiční malgašský kalendář, listopad*  
**osoba** *n* olona  
**osobnost** *n* maha-olona  
**ostatní** *adj* hafa  
**ostrov** *n* nosy  
**ostřený** *v pass* asaina *být*  
**ostuda** *n* henatra

**osud** *n* vintana  
**osvětlení** *n* jiro  
**osvětlit** *v act* manazava  
**osvobození** *n* fandefasana  
**osvobozený** *v pass* afaka *být* • *adj* lefa  
**ošetření** *n* fitsaboana *lékařské*  
**ošetřovat** *v act* mitsabo *nemocné*  
**ošklivý** *n* gidro *člověk*  
**otázka** *n* adina • *n* fanontaniana  
**otazník** *n* baraingo  
**otcovský dům** *expr* tranon-dray  
**otec** *n* ray  
**otékat** *v act* mivonto  
**oteklý** *adj* vontó  
**otevřený** *v pass* ala *být, např. dveře*  
*prov. Bara* • *v pass* vohana *být, např. dveře*  
**otevřít** *v act* mamoha  
**otočení** *n* herina  
**otok** *n* vontó  
**otvírací hodiny** *expr* ora famangiana  
**ovce** *n* besavily *druh* • *n* ondry  
**ovládaný** *adj* voaina *prov.*  
**ovoce** *n* voa • *n* voankazo • *n* vokatra *nějaké práce*  
**ozdoba** *n* ravaka  
**označit** *v act* manamarika  
**oznámení** *n* filazana • *n* laza  
**oznámený** *v pass* ambara *být* • *v pass* voalaza *být* • *v pass* voateny *být*  
**oznámit** *v act* manambara • *v act* milaza  
**oženit se** *v* mampakatra • *v act* manambady

## P

**pak** *conj* vao  
**pán** *n* andriamatoa • *n* tompo • Pán Ježíš *n* Tompo  
**paní** *n* ramatoa  
**panna** *n* virijiny  
**Panna** *n* asombola *souhvězdí*  
**papája** *n* mapaza (*Carica papaya*) *prov. Tsimihety* • *n* papay (*Carica papaya*)  
**papež** *n* papa  
**papír** *n* takelaka *list* • *n* taratasy  
**papoušek** *n* boloky  
**paprika** *n* sakaibe • *n* sakay *silně pálivá*  
**paprsek** *n* tanamasoandro *sluneční* • **paprsek světla** *n* taratra  
**pár** *n* roroa  
**pára** *n* fofona  
**párek** *n* saosisy  
**parfém** *n* hanitra  
**partner** *n* namana  
**páření** *n* firaisana  
**pas** *n* pasipaoro *cestovní*  
**pásek** *n* fehikibo *do kalhot*  
**pastor** *n* mpitandrina  
**pastýř** *n* mpiandry  
**pátek** *n* zomà  
**pátý měsíc** *n* alahasaty *tradiční malgašský kalendář, srpen*  
**pavouk** *n* hala  
**paže** *n* sandry

**péče** *n* karakara • *n* tandrina • *n* tsimbina  
**pečetní vosk** *n* loko  
**pečivo** *n* menakely *z rýže* • *n* mofoamamy *sladké*  
**pečlivý** *v act* mitandrina *být*  
**pečovat o** *v act* mikarakara • *v act* mitandrina • *v act* mitsimbina *dobře, s láskou*  
**pečovatel** *n* mpitandrina  
**peklo** *n* afobe • *n* helo  
**penis** *n* filahiana  
**peníze** *n* vola  
**pepř** *n* dipoavatra  
**perla** *n* vakana • *n* voahangy  
**perlička** *n* akanga *pták*  
**peřeje** *n* riana  
**pes** *n* alika  
**pevný** *adj* mafy • *adj* mahery  
**pijavice** *n* dinta  
**píle** *n* zoto  
**pilník** *n* fay  
**piroga** *n* lakampiana *s vahadlem* • *n* lakana  
**písek** *n* fasika  
**písníčka** *n* fiverenana  
**pistácie** *n* kapika • *n* voanjo  
**pít** *v act* misotro  
**pítí** *n* fisotro  
**pitný** *adj* fisotro  
**pivo** *n* labiera  
**placenta** *n* ahitra  
**placený** *v rel* andoavana  
**plakat** *v act* mitomany *pro něco* • *v pass* tomany  
**plamatka zelná** *n* anamalao (*Acmella oleracea*) *listy slouží k přípravě vývaru*  
**plán** *n* drafitra • *n* planina  
**planeta** *n* fajiry  
**plášť** *n* kapaoty  
**platina** *n* volamahery  
**platit** *v act* mandoa  
**plavání** *n* lomano  
**plavat** *v act* milomano  
**pláž** *n* amoron-dranomasina *břeh moře* • *n* tora-pasika  
**plné vědro** *expr* eran'ny siny  
**plnost** *n* erana  
**plný** *adj* feno • *v act* mindry *prov. Bara*  
**plyn** *n* gaza  
**po** *adv* aoriana *časově* • **po jídle** *expr* avy misakafo  
**poctivý** *adj* marina  
**početný** *adj* maro • *n* vitsika  
**počítač** *n* ordinatera  
**počítání** *n* fanisana  
**podepírat** *v rel* ianteherana  
**podezíravý** *adj* maody  
**podíl** *n* anjara *na něčem* • *n* Zara  
**podívej** *interj* indro *zvolání, jako fr. voilà*  
**podle** *adv* araka *někoho apod.*  
**podobat se** *v act* miendrika • *v act* mifanahaka *jeden druhému*  
**podobně** *adv* somary *zhruba*  
**podobný** *adj* tahaka • *prep* toy  
**podpis** *n* sonia  
**podpora** *v rel* itokiana

**podporovat** *v act* mampiroborobo *činnost* • *v act* manohana  
**podprsenka** *n* boronono  
**podruhé** *adv* fanindroa  
**pohlavní úd** *n* filahiana  
**pohled** *n* jery  
**pohoda** *n* adana  
**pohroma** *n* loza  
**pohřební oznámení** *expr* filazana manjo  
**pohyb** *n* findra  
**pochopený** *v AZO* *být*  
**pochybnost** *n* fisalasalana  
**pojďme** *v imp* andao  
**pokání** *n* bebaka  
**poklička** *n* takotra  
**pokoj** *n* efitrano • *n* fiadanana *klid, vnitřní*  
**pokora** *n* fanetren-tena  
**pokoušet se** *v rel* lezahana  
**pokračování** *n* tohy  
**pokračovaný** *v pass* roso *být*  
**pokračovat** *v act* maharitra • *v act* manohy • *v act* mitohy  
**pokračuj** *v imp* tohizo  
**pokus** *n* andrana *o něco* • *n* fanandramana *vědecký a pod.*  
**pokušení** *n* fakam-panahy  
**pól** *n* tendron-tany *zeměpisný*  
**pole** *n* fotsitaho *jiná, než rýžoviště* • *n* saha *obilné a pod.* • *n* voly *zemědělské*  
**poledne** *n* antoandro • *n* mitatao *vovonana pravé*  
**polévka** *n* lasopy  
**polibek** *n* oroka  
**políbit** *v act* manoroka  
**policie** *n* polisy  
**policista** *n* polisy  
**polovina** *n* antsasany  
**polozený** *n* tatao *navrchu něčeho*  
**položít** *v act* mametraka  
**Polsko** *n prop* Polonina  
**polštář** *n* ondana  
**pomáháno** *v pass* ampiana *být* *někomu*  
**pomáhat** *v act* manampy  
**pomáhej** *v imp* vonjeo  
**pomalost** *n* adana *opak spěchu*  
**pomalů** *adj* moramora  
**pomalý** *adj* mora  
**pomeranč** *n* voasary  
**pomlčka** *n* tsipika • *n* tsipi-panohizana *spojovník*  
**pomoc** *n* famonjena • *n* fanampiana • *v imp* vonjeo  
**pomoz** *v imp* ampio  
**ponděli** *n* alatsinainy  
**ponechaný** *v pass* avela *být*  
**ponížený** *v pass* etry *být* • *v act* voahitsakitsaka *být*  
**popadnout** *v act* mandray  
**poplatek** *n* sara  
**popření** *n* la  
**pór** *n* masonkoditra *v kůži a pod.*  
**porazit** *v act* mandresy *někoho*  
**porazený** *v pass* resy *být*  
**porod** *n* fahaterahana  
**Portugalsko** *n prop* Pôrtogaly  
**porucha** *n* folaka *na zařízení*



**pořád** *adv* lalandava • *adv* mandrakariva  
**posadit** *v act* mametraka • **posadit se** *v act* mipetraka  
**posbíraný** *v pass* alaina být  
**posedlý** *v pass* angarina být, *duchem* n. démonem  
**posel** n iraka  
**poslaný** *v pass* irahina být  
**poslat** *v act* mandefa  
**poslední** *adj* fara • *adj* farany  
**poslechnout** *v act* manaiky  
**poslouchat** *v act* manaraka *podřizovat se*  
**posouzení** n fanadinana  
**postel** n fandriana  
**postizený** *adj* mahantra *něčím* • *v pass* ZO být *neštěstím*  
**postupovat** *v act* mampanandroso *dělat pokroky* • *v act* miandalana *po kouscích*  
**posvátný** *adj* masina  
**posvěcený** *v pass* hamasinina být • *v pass* tahina být  
**posvěcovat** *v act* manamasina  
**posvět** *v imp* hamasino  
**poškození** n takaitra  
**poškozený** *adj* simba  
**poslapaný** *v pass* voahosihosy *znevážený*  
**pošta** n paositra  
**pot** n tsemboka  
**potěšení** n fahafaliana • n fahafinaretana • n fialiana  
**potkat se** *v act* mihaona *s někým*  
**potom** *conj* VAO  
**potomek** n fara  
**potratit** *expr* afa-jaza  
**potraviny** n hanina  
**potřebovat** *v act* mila *jen o věcech, ve spojitosti s osobami má neslušný význam*  
**potupený** *v pass* afa-baraka být, *expr.*  
**poupě** n fanja  
**poušť** n efitra  
**pouze** *adv* fotsiny • *adv* monja  
**používat** *v act* mampiasa  
**povel** n fibaiko  
**povídání** n resaka  
**povídat si** *v act* miresaka  
**povolaný** *v pass* antsoina *být někým*  
**povoz** n sarety  
**povrch** n velarana *rozloha*  
**povstat** *v act* mitsangana *zvednout se*  
**povyšení** n fananganana  
**povyšovat se** *v act* misetrasetra  
**povzbuzení** n fankaherezana  
**pozdě** *adv* tara  
**později** *adv* aoriana  
**pozdrav** n arahaba • n fiarahabana  
**pozdravovat** *v act* mamangy *v dopise n. skrz jinou osobu*  
**pozítí** *adv* afakampitso  
**poznámenat si** *v act* manamarika  
**pozor** *expr* jery atrika *vojenský rozkaz*  
**pozornost** n fanajana *k druhému*  
**pozorovat** *v act* mibanjina  
**pozvaný** *v pass* asaina být

**pozvedání** n akatra  
**pozvednout** *v act* mitaiza *někoho, něco, přen.*  
**požadovaný** *v pass* angatahina *být*  
**požehnaný** *adj* sambatra • *v pass* soavina *být*  
**práce** n asa  
**pracovat** *expr* mamono *masoandro bez ustání, od rána do večera* • *v act* miasa  
**pramen** n loharano *vody*  
**praní** n fanasana *prádla*  
**prarodiče** n razana *obecně pro označení předků rodiny*  
**prase** n kisoa  
**pravá** *adj* havanana *strana*  
**práva** n ZO *něčí* • **práva a důstojnost** *expr* ZO aman-kasina *něčí*  
**pravda** n fahamarinana  
**právě** *adv* mby • **právě probíhající** *expr* nasiam-panavaozana  
**pravidlo** n lamina ifanekena  
**pravitko** n tsipika  
**pravý** *adj* marina  
**prázdniny** n fialan-tsasatra  
**prázdný** *adj* foana  
**prefektura** n fivondronana  
**prefix** n tovona  
**premiér** n praiministra  
**princ** n andriandahy  
**princezna** n andriambavy  
**princip** n ankina  
**pro** *prep* an'i 2. p., *osoba* • *conj* mba *účel* • **pro ...** *prep* ho an'!... • **pro nás** *prep* aminay *exc.* • **pro amintsika** *inc.* • **pro tebe** *prep* aminao  
**proběhnout** *v act* mikaretsaka *rychle*  
**problém** n olana  
**procento** n ampahazatony  
**proč** *adv* nahoana  
**proč?** *adv* ahoana?  
**prodaný** *v pass* amidy *být* • *adj* lafo  
**prodat** *v act* mivarotra  
**prodávat** *v act* mamongady *ve velkém*  
**prodej** n varotra  
**prodejna** n tranombarotra  
**proděravělý** *adj* loaka  
**profese** n raharaha atao  
**program** n lôzisialy *počítačový*  
**prohledávat** *v act* mikatsaka *důsledně*  
**prohloubit** *v act* mandalina  
**prohlubování** n fandalinana  
**prohnanost** n abony  
**procházet se** *v act* mitsangantsangana  
**procházka** n fitsangantsangana  
**projekt** n tetikasa  
**projev** n fisehoan-javatra *něčeho*  
**projít** *v act* mandalo *někud*  
**proměnlivost** n ova  
**proměnlivý** *adj* miovaova  
**proměnná** n ova *v matematice a pod.*  
**promiň** *expr* azafady  
**promluva** n volana  
**promočený** *adj* ampoka • *adj* vonto

**pronásledování** n enjika  
**pronásledovat** *v act* manenjika *někoho*  
**propuštění** n fandefasana  
**prorok** n mpaminany  
**prosinec** n desambra  
**proslov** n kabary *umění formálního přednesu, často prostoupené "hainteny" a "ohabolana", obvykle se objevuje při důležitých událostech - svatbách, pohřbech, veřejných vystoupeních ...*  
**prospěchář** *expr* mahay roa *kdo se přidá k jakékoli skupině*  
**prostituat se** *v act* mivarotena *lit. prodávat sám sebe*  
**prostor** n erana  
**prostorný** *adj* malalaka  
**prostota** n fahatsorana  
**prostředník** n alalana *ve vyjednávání apod.* • n anelanelany  
**prostupovat** *v act* manenika  
**prostý** *adj* tsotra • **prostý člověk** n ahitra *fig.*  
**protože** *conj* fa • *conj* satria  
**provaz** n hosy *určený k vedení zebu* *prov. Bara* *EX.:* kořen názvu města na jihu Madagaskaru ~ Ihosy • n tady  
**provětrat se** *expr* maka rivotra *vyjít si na vzduch*  
**prozrazený** *adj* foy *tajemství*  
**prsa** n nono  
**prsten** n peratra  
**prsty** n rantsantanana  
**průchod** n lalo  
**průnik** n iditra  
**průvodce** *expr* mpanitsy *zotra* • n mpitarika  
**pružnost** n lefolefo  
**první** *num* voalohany • **první měsíc** n alahamaly *tradiční malgašský kalendář, duben*  
**prvotina** n santatra  
**přání** n faniriana  
**přát** *v act* mirary *někomu něco* • *expr* mirary soa *všechno dobré* • **přát si** *v act* maniry  
**přátelství** n fihavanana  
**před** *prep* aloha *místně i časově* • *adv* anoloana *místně* • **před očima** *adv* imaso  
**předek** n razana *v rodině*  
**předevčirem** *adv* afakomaly  
**předkové** n firazanana *genealogický původ*  
**předkrm** n fanokafam-bavony  
**předpona** n tovona  
**předpověď** n vinany  
**představení** n fampisehoana • n seho  
**předvídat** *v act* mitsinjio *budoucnost*  
**přecházet** *v act* mandalo  
**překročeny** *v pass* diavina *být*  
**překvapit** *v act* manaitra  
**přepadení** n otrika  
**přerušeny** *v pass* ajanona *být*  
**přestávka** n janona  
**přesto** *conj* nefa  
**přestoupit** *v act* manota *zákon*  
**přesunout se** *v act* mamindra  
**přetržený** *v pass* tapahina *být*  
**přetržasaný** *adj* maresaka *téma, o kterém se často mluví*

**příběh** n angano • n tantara  
**příbít** *v act* mamantsika *hřebíkem*  
**příbitý** *v pass* fantsihana *být, hřebíkem*  
**příbližně** *adj* antonony • *adv* tokony  
**příbytek** n fonenana  
**přidat** *v act* manampy  
**přidáváno** *v pass* ampiana *být, k něčemu*  
**přihodit se** *v act* manjo *hlavně o neštěstí*  
**příjemný** *adj* mahafinaritra • *v act* sitraka *být*  
**přijít** *v act* mamonjy *včas* • *v act* mankaty *na nějaké místo mimo dohled* • *v pass* tonga  
**přijmout** *v act* manaiky *souhlasit*  
**příkaz** n didy  
**příklad** n ohatra *něčeho*  
**příkryvka** n bodofotsy  
**přílba** n satro-by  
**příliš** *adv* be loatra *mnoho* • *adv* loatra *mnoho*  
**přiliv** n samonta  
**příloha** n laoka *tradiční malgašská masítá n. zeleninová příloha k rýži*  
**přílka** n hitsy  
**přímost** n fahatsorana  
**přímý** *adj* mahitsy  
**přinášet ovoce** *expr* vokan-tsoa  
**přinášet užitek** *expr* vokan-tsoa  
**přinejmenším** *adv* ahay  
**přineseny** *v pass* alaina *být*  
**přinucený** *adj* noterena  
**příprava** n omana • n voatra  
**přípravený** *v pass* amboarina *být, nějaká věc* • *adj* vonona  
**přípravit** *v act* manomana *něco* • **přípravit se** *v act* miomana  
**připravit** *v act* mikotrika *tajně, přen.*  
**příroda** n zavaboary  
**příslovní** n ohabolana  
**přísný** *adj* henjana  
**příspět** *v act* mandrotsaka  
**přístav** n fitodiana  
**přístroj** n fitaovana  
**přístřešek** n fialofana  
**přísudek** n enti-milaza  
**příští čtvrtek** n alakamisy *ho avy*  
**přítahován** *v pass* sintonina *být, něčím*  
**přítel** n akama • n namana • n sakaiza *znamená milence/milenku, pokud je řeč o opačném pohlaví*  
**přívod** n fampidirana  
**psaní** n soratra  
**psát** *v act* manoratra  
**pták** n vorona  
**ptát se** *v act* manontany  
**pučet** *v act* mitsiry *pupen*  
**půlnoc** n sasakalina  
**pupen** n tsiry  
**Půst** n Karemy *liturgické období*  
**puška** n basy  
**původ** n fiaviana • n firazanana *rodinný* • n fototra  
**pýcha** n setra



## R

**rada** *n* anatra • *n* toro-hevitra • **Rada křesťanských církví Madagaskaru** *n prop* Fiombonan'ny Fiangonana Kristianina eto Madagasikara FFKM  
**radnice** *n* lapan'ny tanana  
**radost** *n* fifaliana • *n* hafaliana • *n* noro  
**radovat se** *v act* mifaly • *v act* mihoby *hlasiť*  
**rafie** *n* rofia palma i její vláknou  
**ráj** *n* paradisa  
**rajče** *n* voatabia  
**rak** *n* orana  
**Rak** *n* asarata souhvězdí  
**rákos** *n* volo  
**ramena** *n* soroka  
**rána** *n* fery úraz  
**ráno** *n* maraina  
**rašit** *v act* maniry • *v act* mitsimoka • *v act* mitsiry  
**ravenala** *n* ravinala (*Ravenala madagascariensis*) palma poutníků, součást madagaskarského státního znaku  
**reálném čase** *expr* nasiam-panavaozana *v*  
**refrén** *n* fiverenana  
**region** *n* departemanta současný správní celek Madagaskaru, menší než faritra, existuje jich 122 • *n* faritany • *n* faritra nejvyšší současný správní celek Madagaskaru, existuje jich 22  
**reprezentace** *n* fampisehoana něčeho  
**republika** *n* repoblika  
**respekt** *n* fanajana • *n* haja  
**respektovaný** *v pass* hajaina *být* • *v pass* voahaja *být*  
**respektuj** *v imp* hajao *Ex.*: Respektujte děti! ~ Hajao ny zaza!  
**restaurace** *n* hôtely  
**réva** *n* voaloboka *vinná*  
**rezerva** *n* fiandry  
**rezignace** *n* fialana  
**roční období** *n* fizaran-taona  
**rodák** *n* zanatany  
**rodič** *n* aman-dreny *i přen.*  
**rodina** *n* fianakaviana *blízká* • *n* havana *širší* • **rodina a přátelé** *expr* havana aman-tsakaiza  
**rodokmen** *n* firazanana  
**rohož** *n* fandambanana *k* servírování jídla na zemi • *n* tsihy rákosová  
**rok** *n* herintaona *celý* • *expr* mandritry ny taona iray manontolo *celý* • *n* taona  
**role** *n* andraikitra *n* práci *apod.*  
**ronit slzy** *v pass* tomany  
**rosa** *n* ando  
**rostlina** *n* zavamanitra  
**rostoucí** *adj* maroroka *rychle*  
**rovný** *adj* mahitsy  
**rozbitý** *v pass* rava • *adj* vaky  
**rozdělovat** *n* mampisaraka  
**rozdrčený** *adj* torotoro  
**rozchazovací člověk** *n* mpandany

**rozhodnutí** *n* fanapahan-kevitra • *n* safidy  
**rozhodnutý** *v pass* tapahina *být, nějaká věc*  
**rozovor** *n* resaka  
**rozkaz** *n* fibaiko  
**rozlévání** *n* rotsaka  
**rozložit** *v* mivelatra *mapu apod.*  
**rozmnožit** *v act* manampy *zvýšit množství něčeho*  
**rozmožte se** *v imp* maroa  
**rozmrzelý** *adj* sosotra  
**rozpačitý** *adj* sahirana  
**rozpálený** *adj* midanika  
**rozptýlený** *adj* mahalana *ne častý, v prostoru n. čase*  
**rozpustit** *v act* mandrendrika *cukr apod.*  
**rozradostňovat** *v act* manoro  
**rozradostňující** *n* fifaly  
**rozříznutý** *v pass* tapaka *být, čistě*  
**rozseknout** *v act* mamaky  
**rozšířit** *v* mivelatra *zprávu apod.*  
**roztavit** *v act* mandrendrika  
**roztrpčený** *adj* mangaihay  
**rozum** *n* saina  
**rozumět** *v act* mahalala  
**rozumím** *v* azoko • *v act* mahazo aho  
**rozumný** *expr* anti-panahy *člověk* • *adj* hendry  
**rozvést se** *v act* misaotra *se ženou*  
**rozvíjet** *v act* mampandroso *projekt apod.* • *v act* mampiroborobo *projekt apod.*  
**rozvlněný** *v pass* alona *být*  
**rozvoj** *n* fampivoarana  
**rozvojová země** *n* tany andalam-pandrosoana  
**rozžlobený** *adj* sosotra • *adj* tezitra  
**rozzuřený** *adj* tezitra  
**rtěnka** *n* loko  
**rtuť** *n* volavelona  
**ruce** *n* tanana  
**ručník** *n* servieta  
**rukopis** *n* lahatsoratra  
**rum** *n* betsabetsa *tradiční druh pálený z fermentované šťávy cukrové třtiny* • *n* magara *prov.* • *n* toaka "toaka gasy", často vyráběný v domácích palírnách, používaný také k uctění hostů nebo předků *při různých ceremoniích*  
**Rusko** *n prop* Rosia  
**ruský** *adj* rosiana  
**růst** *v act* maniry *rostlina*  
**rušit** *v act* manelingelina *při činnosti*  
**různý** *adj* miovaova  
**růže** *n* raozy  
**růženec** *n* raozery *modlitba* • *n* sapile *modlitební pomůcka*  
**růžová** *n* mavokely  
**ryba** *n* hazandrano • *n* trondro  
**rybolov** *n* fanjonoana  
**Ryby** *n* alohotsy *souhvězdí*  
**rychle** *v* haingana • *adj* vetivety  
**rychlý** *adj* haingana • *adj* mailaka  
**rýma** *n* sery  
**rýže** *n* vary • *n* vary maina "suchá" *rýže vařená s nutným minimem vody, obvykle se jí s různými laoka* • *n* vary SOSOA *vlhká, připravovaná s přebytkem vody, většinou se jí k snídani*

**rýžová voda k pití** *n* ranon'ampango • *n* ranovola  
**rýžoviště** *n* tanimbary

## Ř

**řecký** *adj* grika  
**řeč** *adj* fiteny • *n* volana  
**řečený** *v pass* ambara *být* • *v pass* tenenina *být* • *v pass* voalaza *být* • *v pass* voateny *být*  
**řeči** *n* tsaho *z doslechu*  
**řečník** *n* mpikabary *zvláštní titul v kultuře Madagaskaru užívaný pro muže, kteří ovládají řečnické umění "kabary" (cf.)*  
**ředitel** *n* filoha *podniku a pod.* • *n* tale  
**řeka** *n* onibe • *n* ony • *n* renirano  
**řemeslo** *n* taozavatra  
**řez** *n* didy  
**říci** *v act* milaza  
**řidič** *n* mpamily • *expr* mpitondra fiara  
**řídít** *v act* manina *prov.*  
**řídý** *adj* mahalana *výskytem v prostoru n. čase*  
**říjen** *n* oktobra  
**Římskokatolická církev** *n prop* Eglyzy KAtólika Rómána *zkratka používaná na Madagaskaru pro tuto církev* EKAR  
**římský** *adj* romanina *číslice a pod.*  
**řízený** *adj* voaina *prov.*

## S

**S** *conj* amana *častá spojka mezi podstatnými jmény a slovesy, které spolu blízce souvisejí* *Ex.*: otec a matka ~ ray aman-dreny • *prep* amy • **S láskou** *expr* tsy mahafoy *na konci dopisu* *Ex.*: S láskou Pavel ~ Paoly tsy mahafoy  
**salát** *n* salady *hlávkový*  
**sám** *adj* irery  
**samčí** *adj* lahy  
**samec** *n* lahiny • *n* lahy *Ex.*: kohout ~ akoho lahy  
**samice** *n* vaviny • *n* vavy *Ex.*: slepice ~ akoho vavy  
**samičí** *adj* vavy  
**samotný** *v pass* anokanana *být*  
**sandále** *n* kapa  
**saranče** *n* ambolo (*Phymateus saxosus*) *pestře zbarvený druh* • *n* valala  
**savana** *adj* hivoka  
**sázka** *n* loka *vsazená hodnota*  
**sbírka** *n* angona *peněz a pod.* • *n* rakitra *n* kostele  
**sdělit** *v act* manambara  
**sdílet** *v act* miombona  
**sedět** *v act* mikotrika *na vejcích*  
**sedmý měsíc** *n* alimizana *tradiční malgašský kalendář, říjen*  
**sejít** *v act* maniasia *z cesty* • *v act* midina *dolů*  
**sekání** *n* kapa  
**sekera** *n* famaky  
**seknutí** *n* fira *nožem, sekerou a pod.*  
**sekunda** *n* segondra  
**semeno** *n* masomboly *k sadbě rostlin*  
**sen** *n* nofy

**sesbíraný** *v pass* voangona *být*  
**seschlý** *adj* malazo *květina a pod.*  
**Seslání Ducha Svatého** *n* Pantekoty *svátek*  
**sestra** *n* anabavy *ve vztahu k muži* • *n* masera *rádová* • *n* rahavavy *ve vztahu k sestře* • *n* zandry *mladší* • *n* zoky *starší*  
**sešit** *n* kahie  
**setkání** *n* fihaonana  
**setkat se** *v act* mihaona *s*  
**sever** *n* avaratra  
**severním směrem** *expr* no ho mianavaratra *jit, pohybovat se*  
**shledat sladkým** *v act* mankamamy *např. chuť koláče*  
**shodovat se** *v act* mitovy  
**shromáždění** *n* zaikabe *k jednání a pod.*  
**shromážděný** *v pass* voangona *být* • *v pass* vory *být*  
**shromáždít se** *v act* mivory  
**schody** *n* tohatra  
**schopný** *v pass* afaka *být* • *v act* mahomby *být ... něco udělat*  
**schovat** *v act* manafina  
**schůze** *n* zaika  
**sifaka** *n* sadabe (*Propithecus diadema*)  
**signatura** *n* sonia  
**síla** *n* aina *životní* • *n* hery • *n* tanjaka • *n* vaika *intenzita*  
**silný** *adj* mahery  
**síra** *n* solifara  
**sirotek** *n* kamboty  
**sít'** *n* harato *rybářská*  
**sjednocení** *n* firaisana  
**skica** *n* vangovango  
**sklenice** *n* vera  
**skleslý** *adj* kivy  
**sklo** *n* fitaratra  
**skončit** *v act* mamita  
**skrytý** *adj* takona  
**skříň** *n* lalimoara  
**skupina** *n* toko  
**skvělost** *n* fahatsarana  
**skvělý** *adj* kanto *dobře provedený* • *adj* manga • *adj* mazoto  
**skvrna** *n* loto  
**slabost** *n* fahosana  
**slabý** *adj* malefaka *nápoj* • *adj* osa  
**sladkost** *n* hamy *chuť*  
**sladký** *adj* mamy  
**sláva** *adj* masira  
**sláva** *n* laza • *n* voninahitra  
**slavnost** *n* fanasana *s pohoštěním*  
**slavný** *n* ngeza  
**slečna** *n* ramatoakely • *n* tovovavy *nevprodaná žena*  
**slepě** *adv* ambokony *následovat apod.*  
**slepený** *adj* miloko  
**slepice** *n* akoho  
**slepý** *adj* jamba  
**slib** *n* voady  
**slíbit** *expr* manome toky • *v act* mivoady *slavnostně*  
**slitování** *n* indrafo  
**slitovat se** *v act* mamindrafo • *v act* miantra  
**slonovina** *n* haranify  
**sloužit** *v act* manompo *někomu*

**slovo** *n* fametrahan-teny *dané*,  
*slib* • *n* tenin'Andriamanitra  
*Boží* • *n* teny • *n* voambolana  
**sluha** *n* maromita  
**Slunce** *n* masoandro  
**slunečnice** *n* tanamasoandro  
**slunečník** *n* elo  
**slupka** *n* hoditra  
**slyšeno** *v pass* haino *být*  
**slyšený** *v pass* re *být*  
**slyšet** *v act* mandre  
**slzy** *n* ranomaso • *n* tany *prov.*  
**smát se** *v act* mihomehy  
**smazný** *adj* mendy  
**směna** *n* takalo *výměnný obchod*  
**směnit** *v act* manakalo *něco za něco*  
**směr** *n* zotra  
**směřovat** *v act* mizotra  
**směs** *n* haro  
**smeták** *n* famafa • *n* kifafa  
**smetana** *n* hero-dronono  
**smetí** *n* fako  
**smích** *n* hehy  
**smilovat se** *v act* miantra *nad*  
*někým*  
**smíšenina** *n* haro  
**smdlíneč** *n* babo (*Dioscorea*  
*bemandry*) *rostlina* příbuzná *jamu*  
(*ignam*) *vytvářející vodnaté hlízy, užívané*  
*v bezvodých oblastech Madagaskaru k*  
*uhašení žižně etniky Sakalava a Mikea*  
**smlouva** *n* fanekena  
**smilovat** *expr* miady varotra *cenu*  
**smrt dítěte brzy po porodu** *expr*  
tsy azo eo am-piterahana  
**smrt mladého člověka** *expr*  
maty folaka an-dantony  
**smůla** *expr* ratsy vintana *mit*  
**smutek** *n* alahelo  
**smutný** *adj* malahelo • *adj*  
mangaihay • *v* manjomba *být*  
**snad** *adv* angaha *tázací*  
**snaha** *n* ezaka  
**snášejší** *adj* leo *těžkosti a pod.*  
**snášet** *v* mahazaka *být schopen,*  
*něco* • *v act* miaritra *něco* • *v act*  
mirongo *nějaké břemeno a pod.*  
**sňatek** *n* fampakaram-bady  
**snažit se** *v act* miezaka  
**snídaně** *n* sakafo maraina  
**snít** *v act* manofy  
**snoubenec** *n* fofom-bady  
**snoubenka** *n* fofom-bady  
**sobecký** *v act* mibodo *být*  
**sobota** *n* sabotsy  
**software** *n* lózisialy  
**soucít** *n* antra • *n* indrafo • *v act*  
mamindrafo *mit*  
**soucitný** *adj* antra  
**soud** *n* fitsarana  
**souhlasit** *v act* mifanaraka  
**souladu** *v act* mifanaraka *být v*  
**soumrak** *expr* maizim-bava  
vilany *večerní* • *n* takariva *večerní*  
**sourozenci** *expr* iray tampo  
**sourozenec** *n* razandry *mladší,*  
*uctivě* • *n* razoky *starší, uctivě* • *n*  
zandry *mladší* • *n* zoky *starší*  
**sousedit** *v act* mifanila *s něčím*  
**soutok** *n* vinany *dvou řek*  
**spadlý** *adj* lavo

**spáchat sebevraždu** *expr*  
mamono tena  
**spálit** *v act* mandrehitra  
**spása** *n* famonjena • *n* vonjy  
**spasit** *v act* mamonjy  
**spasitel** *n* mpamonjy • *n*  
mpanavotra  
**spát** *v act* matory  
**spěšný** *adj* maika  
**spíše** *adv* ahay *raději* • **spíše než**  
*conj* noho  
**splněný** *adj* tanteraka  
**spodek** *n* mbily *v kartách*  
**Spojené státy americké** *n prop*  
Etazonia  
**spojený** *v act* miombona *být s*  
*někým v nějaké činnosti* *Ex.:* spojený  
*v modlitbě* ~ miombom-  
bavaka  
**spokojenost** *n* hasambarana  
**spokojený** *adj* faly • *adj* tamana *se*  
*svou situací, nebo místem, kde se nachází*  
**společenství** *n* fiombonana  
**společnost** *n* fikambanana  
*obchodní apod.*  
**spolupracovník** *n* mpiara-miasa  
**spotřebovaný** *adj* levona  
**spotřebovat** *v act* mandany  
**spoušt** *n* fihatsim-basy *na pušce* •  
*n* fihatsiny *na zbrani*  
**spravedlnost** *n* rariny  
**správně** *adv* heka *potvrzující zvolání*  
*prov.*  
**sprcha** *n* fandroana  
**srdce** *n* fo • **srdce a mysl/duše**  
*expr* fo amam-panahy  
**srovnání** *n* ohatra  
**srovnávaný** *v pass* oharina *být*  
**srovnávat** *v act* manohatra  
**srpen** *n* aogositra  
**stále** *adv* hatrany *za slovem* • *adj*  
lava • *adv* mandrakariva • *adv*  
mbo mbola • *adv* mbola  
**starat se o** *v act* mikarakara • *v*  
*act* mitandrina  
**starost** *n* ahy  
**starší** *adj* zokinjokiny  
**starý** *adj* antitra • *adj* ela *ze starých*  
*časů* • *adj* lehibe • **Starý zákon** *n*  
*prop* Testamenta taloha  
**stát** *n* tany *země*  
**stavba** *n* orina *domu a pod.*  
**stávka** *n* fitokonana  
**stehna** *n* fe  
**stěhovat se** *v act* mifindra • *expr*  
mifindra trano *do domu*  
**stejně tak** *prep* hoatra • **stejně**  
**tak jako** *conj* toraka  
**stejný** *adj* katroka *zcela* • *adj*  
sahala  
**stín** *n* aloka • *n* tandindona  
**stoupání** *n* akatra *do výšky*  
**strach** *v act* matahotra *mit* • *n*  
tahotra  
**strana** *n* ila *nějaké věci* • *n* ilika • *n*  
lafy *nějaké věci*  
**stránka** *n* takila • *n* tranohala  
*webová*  
**strašit** *v act* mahatahotra  
**strašný** *adj* mahatahotra  
**strávený** *adj* levona  
**strávit** *v act* mandany

**strom** *n* hazo  
**strop** *n* valindrihana  
**strpět** *v act* mahaleo *být schopný*  
**strýc** *n* dadafara *mladší oproti otci n.*  
*matce* • *n* dadatoa *zvláště bratr matky*  
**středa** *n* alarobia  
**středník** *n* teboka aman-paingo  
**střecha** *n* tafo  
**Střelec** *n* alakosy *souhvězdí*  
**stříbro** *n* vola • *n* volafotsy  
**studený** *adj* mangatsiaka  
**studna** *n* vovo  
**stuha** *n* riba  
**stůl** *n* latabatra  
**stužka** *n* riba  
**stvořený** *adj* ary  
**stvořit** *v act* mahary  
**Stvořitel** *n prop* Zanahary  
**stýkat se** *v act* miaraka *o milencích*  
**suchý** *adj* maina  
**sukně** *n* zipo  
**sůl** *n* sira  
**sval** *n* siraka  
**svatá** *n* masimbavy *žena*  
**svatba** *n* fampakaram-bady • *n*  
fampakarana • *n* mariazy  
**svátek** *expr* andro tsy fiasana *opak*  
*pracovního dne* • *n* fety  
**svatost** *n* hasina  
**svatý** *adj* masina • *n* masindahy  
*muž* • *n* olomasina • **Svatý otec** *n*  
papa  
**svědek** *n* vavolombelona  
**svědkem** *v pass* atrehina *být, něčeho*  
**svěřený** *v pass* apetraka *být*  
**světlá** *adj* tanora *barva*  
**světlo** *n* fahazavana • *n* jiro  
*lampa* • *n* Zava  
**světlý** *adj* mazava  
**svíčka** *n* labozia  
**svítilna** *n* fanilo  
**svobodný** *adj* tovo *neženatý*  
**svolaný** *v pass* alaina *být*  
**svrchovaný** *adj* fara  
**sympatie** *n* fifankatiavana  
*vzájemná*  
**syn** *n* zanaka lahy • **Syn člověka**  
*n* zanak'olombelona  
**sýr** *n* foromazy  
**syrový** *adj* manta

## Š

**šaty** *n* raoby  
**šedá** *adj* volombatolalaka *světlá* •  
*adj* volondavenona *tmavá*  
**šéf** *n* tale  
**šek** *n* seky  
**šeřík** *n* voandelaka  
**šestý měsíc** *n* asombola *tradiční*  
*malgašský kalendář, září*  
**šetření** *n* adina *případu a pod.*  
**široký** *adj* malalaka • *adj*  
mivelatra  
**šití** *n* zaitra  
**škodolibost** *n* otri-po  
**škola** *n* sekoly  
**šorpion** *n* hefy *prov. Bara* • *n*  
maingoka  
**Španělsko** *n prop* Espaina  
**špatná zpráva** *expr* filazana  
manjo

**špatnost** *n* haratsiana  
**špatný** *adj* diso • *adj* ratsy  
**šperk** *n* ravaka  
**špína** *n* loto  
**špinavý** *adj* maloto • *adj* voaloto  
**šroubek** *n* visy  
**šťastný** *adj* faly • *adj* finaritra •  
*adj* sambatra • *adj* tamana *tam,*  
*kde je*  
**šťáva z ovoce** *n* ranomboankazo  
**šťáva z pomeranče** *n*  
ranomboasary  
**štěkáni** *n* vovo *psi*  
**štěstí** *n* fahasambarana *pocit* • *n*  
hasambarana *pocit* • *n* noro  
*pocit* • *expr* tsara vintana *mit*  
**Štír** *n* alakarabo *souhvězdí*  
**šváb** *n* kalabe • *n* kalalao  
**Švýcarsko** *n prop* Soisa

## T

**tabu** *n* fady • *adj* faly *prov.*  
**tady** *adv* ao *mimo dohled, blízko* • *adv*  
ato *mimo dohled, žádná vzdál.* • *adv*  
atsy *mimo dohled, blízko* • *adv* aty  
*mimo dohled, žádná vzdál.* • *adv* eo *v*  
*dohledu, blízko* • *adv* eto *v dohledu,*  
*žádná vzdál.* • *adv* etsy *v dohledu,*  
*blízko* • *adv* ety *v dohledu, žádná vzdál.*  
**také** *conj* koa  
**takhle** *expr* toy izany  
**takto** *adv* hoe *vkládá se před citací*  
**talíř** *n* lovia • *n* vilia  
**tam** *adv* any *mimo dohled, blízko* • *adv*  
aroa *mimo dohled, dále* • *adv* ary  
*mimo dohled, velmi daleko* • *adv* ery *v*  
*dohledu, blízko* • *adv* eroa *v dohledu,*  
*dále* • *adv* ery *v dohledu, velmi daleko* •  
**tam a zpět** *expr* mandroso sy  
miverina  
**tamarind** *n* kily (*Tamarindus*  
*indica*) • *n* madiro (*Tamarindus*  
*indica*) • *n* voamadilo *jeho ovoce,*  
*zrna se používají při věštění "sikidy"*  
**tamto** *pron* ireny  
**tančit** *v act* mandihy  
**tanec** *n* dihy  
**taro** *n* saonjo (*Colocasia*  
*esculenta*)  
**taška** *n* kitapo  
**tatínek** *n* dada  
**taxi-brousse** *n* taksy borosy  
**tebe** *pron pers* anao *4. p.* • *pron pers -*  
*nao suf., 2. p.*  
**tečka** *n* girigirika • *n* teboka • *n*  
teboka famaranana *za větou*  
**ted'** *adv* ankehitriny • *adv* izao •  
*adv* izay  
**tedy** *expr* amin'izany • *interj* ary  
*zvolání* • *conj* noho *izany*  
**tekutina** *n* rano *ve složených slovech*  
*Ex.:* voňavka ~ ranomanitra  
**tele** *n* tamana *samice zebu prov. Bara*  
**tělo** *n* nofo *lidské*  
**temnota** *n* aizina • *n* haizina  
**ten** *pron* iny • *pron* izany • **ten**  
*jeho* *pron* ny azy • **ten její** *pron*  
*ny azy* • **ten jejich** *pron* ny azy  
*ireo* • **ten kdo** *pron* izay • *pron*  
*zay izay* • **ten kdo bere** *n*  
mpaka • **ten můj** *pron* ny ahy •

**ten náš** *pron ny anay exc. • pron ny antsika inc. • ten tvůj* *pron ny anao • ten váš* *pron ny anareo*  
**tenhle** *pron io*  
**tenký** *adj madinika*  
**tenrek** *n tandraka*  
**tento** *pron ilay často se používá na místě určitého členu • pron ity blízko, v dohledu • pron izao*  
**teple** *n hafanana*  
**teplý** *adj mafana*  
**teritorium** *n faritany*  
**termín** *n fotoana*  
**termo** *n aboaly*  
**termiště** *n aboaly*  
**teta** *n nenifara nejmladší • n neniraivo nejstarší*  
**těžký** *adj mavesatra váha*  
**ti** *pron izany • ti kteří* *pron pers ireo*  
**tihle** *pron pers ireo*  
**ticho** *n fahanginana*  
**tichý** *adj gina • adj mangina prov. Bara • v act mangina být prov. Bara*  
**tím více** *adv mainka*  
**titulek** *n lohateny novinový a pod.*  
**tlačení** *n tosika*  
**tlačeny** *v pass atosika být, něčím*  
**tlačit** *v act manilika*  
**tlak** *n tosidra krve*  
**tma** *n izina*  
**tmavá** *adj antitra barva*  
**tmavý** *adj maizina • adj manjombona být • adj matroka*  
**to** *pron izany • to je ono* *interj izay potvrzující zvolání*  
**toaleta** *n toerana fidiovana*  
**tobě taky** *expr torak'izany koa*  
**tohle** *pron izany*  
**tok** *n babaka vody n. jiné kapaliny*  
**touha** *n faniriana • n hetaheta silná • n iry silná • n voadivoady velmi silná*  
**toužit** *v act manina po něčem • v act maniry po něčem • v act mivoadoivoady horoucně*  
**trápit** *v act manahirana*  
**tráva** *n ahitra • n bozaka • n vero druh vysoké trávy*  
**trest** *n famaizana*  
**trh** *n tsena*  
**trní** *n tsilo*  
**trnitý keř** *n roy*  
**trojtečka** *n teboka telo ...*  
**trojúhelník** *n telo zoro • n telolafy*  
**trošku** *adj kelikely • trošku více* *adv bebekokoa*  
**trpělivost** *n aritra • n fandefarana*  
**trpělivý** *expr mahari-po*  
**trpět** *v act miaritra něco • v act mijaly*  
**trpící** *v pass ZO být*  
**trvat** *v act maharitra*  
**tření** *n kasoka dvou věcí o sebe*  
**třetí** *num fahatelo • třetí měsíc n alizoza tradiční malgašský kalendář, červen*  
**Tři králové** *n Magy*  
**třída** *n kilasy školní • n sokajy kategorie*

**tříkrát** *num intelo*  
**tuha** *n anjamanga grafit • n manjarano grafit*  
**tuhost** *n fihenjanana*  
**tuk** *n menaka*  
**tuna** *n taonina*  
**tunel** *n tonelina*  
**turban** *n hamama*  
**turismus** *n fizahan-tany*  
**tvár** *n endrika*  
**tvor** *n voary*  
**tvorstvo** *n voary*  
**tvrdohlavé dítě** *expr ZAZA maditra*  
**tvrdohlavý** *adj maditra*  
**tvrdost** *n fihenjanana*  
**tvrdý** *adj henjana • adj mafy*  
**tvůj** *pron pers -nao suf., 2. p.*  
**ty** *pron pers ialahy mezi velmi blízkými muži • pron pers ianao • pron pers indry mezi velmi blízkými ženami n. v páru • pron pers ise mezi velmi blízkými ženami n. v páru • pron pers riano neformální • pron pers roky používá se ve vztahu respektu - mezi dětmi a rodiči, mezi manželi a pod. prov. Betsileo*  
**tyč** *n tehina*  
**týden** *n herinandro*  
**týkající se jídla** *n fisakafoanana*  
*Ex.: jídelna ~ trano*  
**tykev** *n babaka*  
**typ** *n karazana*

## U

**u** *prep amy*  
**uctívat** *v act mitsaoka*  
**účastnit se** *v act mamonjy setkání, schůze • v momba*  
**úces** *n tsy mizihy basy druh s drdolý po stranách hlavy poblíž uší, typický pro etnikum Bara*  
**účet** *n kaonty*  
**učit** *v act mampianatra • učit se v act mianatra*  
**učitel** *n mpampianatra*  
**udělaný** *v pass ataó být • v pass víta být Ex.: Vyrobeno na Madagaskaru. ~ Vita Gasy.*  
**udělej** *v imp ataovy*  
**úder** *n kapoka*  
**udeřený** *v pass asiana být • v pass voa být*  
**udeřit** *v act manjo neštěstí, pohroma*  
**udivený** *adj gaga*  
**uhlí** *n arina dřevěné • n arintany černé*  
**uhlík** *n karbónina*  
**úhoř** *n amalona • n kirija druh*  
**ucházející** *adj tsaratsara celkem dobrý*  
**uchovaný** *v pass arovana být*  
**uchovávat** *v act mitahiry*  
**úchvatný** *adj mahatalanjona*  
**ujednání** *n fanekena*  
**ujistit** *expr manome toky o něčem*  
**úkaz** *expr zava-miseho zvláštní*  
**ukazatel** *n famantarana*  
**uklidit** *v act mandamina*  
**uklízet** *v act mampirina*  
**ukotvení** *n orina*  
**Ukrajina** *n prop Okraina*

**ukrýt** *v act manafina*  
**ukřížovaný** *v pass fantsihana být*  
**ulice** *n lalana*  
**ulomený** *v pass tapahina být*  
**uložený** *v pass apetraka být, někam*  
**umění** *n zava-kanto*  
**umět** *v act mahay*  
**umožňující** *adj mety*  
**unavený** *v pass reraka být • adj sasatra • adj vizana*  
**unavovat** *v act mandreraka*  
**unést** *v mahazaka být schopen, něco*  
**universita** *n oniversite*  
**únor** *n febroary*  
**úplněk** *n fenomanana*  
**upovídáný** *adj basivava*  
**uprchlík** *n lefa*  
**uprchlý** *adj lefa*  
**uprostřed** *adv afovoany • adv anivo • adv antenatenany*  
**urovnat** *v act mandamina • v act mandrindra*  
**usilovat** *v rel lezahana*  
**úsměv** *n tsiky*  
**usmířit** *v act mandamina • v act mandrindra • usmířit se v act mampihavana*  
**usmívat se** *v act mitsiky*  
**úspěch** *n fahombiazana*  
**uspěchaný** *adj maika • adj maimaika*  
**úspory** *n tahiry*  
**uspořádání** *n lamina • n lamina an'erana prostorové • n rindra věci a pod.*  
**ústa** *n vava*  
**ústí** *n vinany do moře n. jezera*  
**ústředí** *n foibe*  
**uši** *n sofina*  
**ušpiněný** *adj voaloto*  
**utěct** *v act mandositra od něčeho • expr vaky mandositra v panice*  
**útěcha** *n fiononana*  
**úterý** *n talata*  
**utěšovaný** *v act mionona být*  
**utěšovat** *v act mampionona někoho*  
**útočiště** *n fialofana*  
**utrpení** *n fahoriana • n jaly*  
**úvaha** *n eritreritra*  
**uvařený** *adj masaka*  
**uvedení** *n fampidirana*  
**uvnitř** *adv anaty*  
**uvozovky** *expr farango sosona*  
**uzdravený** *adj sitrana*  
**uzdravit** *v act manasitrana*  
**uzel** *n fehy*  
**uznání** *n saotra*  
**uzurpovat si** *v act mibodo chtít něco jen pro sebe*  
**už** *adv efa • adv sahady • už ne* *adv intsony*  
**užaslý** *adj gaga*

## V

**v** *prep amy • prep anaty • v jakém*  
**pořadí** *adv fahafiry • v*  
**pořádku** *expr mety je to • v*  
**přítomnosti** *adv anoloana někoho*  
**vada** *n kilema • n takaitra tělesná*

**váha** *n lanja • n mizana přístroj • n vesatra*  
**váhavý** *adj hamba*  
**Váhy** *n alimizana souhvězdí*  
**válka** *n ady*  
**vanilka** *n lavanila*  
**Vánoce** *n prop Krismasy • n Noely*  
**vápník** *n diontsokay*  
**vápno** *n sokay*  
**vařečka** *n sotrobe*  
**vaření** *n handro*  
**vařený** *adj rahana*  
**vařit** *v act mahandro*  
**vás** *pron pers anareo 4. p. • pron pers -nareo suf., 2. p.*  
**váš** *pron pers -nareo suf., 2. p.*  
**vázání** *n fehy*  
**vážka** *n angidina*  
**včela** *n renitantely královna • n tantely dělnice*  
**včera** *adv omaly*  
**vdát se** *v act manambady*  
**vděčnost** *n saotra*  
**vdechovat** *v act mifoka*  
**vděk** *n fisaorana*  
**věc** *n zavatra*  
**večer** *n hariva*  
**večeře** *n sakafo hariva*  
**věčně** *adv mandrakizay*  
**věčný život** *expr fiainana mandrakizay*  
**věda** *n siansa*  
**vedení** *n fitantanana • n fitondrana politické a pod.*  
**vědet** *v act mahafantatra • v act mahay*  
**vedle** *prep anilany něčeho*  
**vědomí** *n ahy něčeho*  
**vedoucí** *n mpitantana i za ruku • n mpitarika*  
**vědro** *n siny*  
**věhlas** *n laza*  
**vejce** *n atody*  
**věkovitý** *adj ela*  
**velebit** *v act midera*  
**Velikonoce** *n Paka*  
**Velikonoční neděle** *n Alahady Masina*  
**velikost** *expr fahangeza*  
**velký** *adj be betsaka • adj lehibe • adj makadiry velmi • n ngeza velmi • adj tsakalava velmi • Velký pátek* *expr Zomà Masina*  
**venkovan** *n tantsaha*  
**venku** *adv ala mimo něco • adv ivelany*  
**vepřové** *n henakisoa • n kisoa*  
**verš** *n andininy*  
**věřící** *n mpino • n mpivavaka*  
**věřit** *v act matoky*  
**veselý** *adj falifaly • adj sariaka povaha*  
**vesmír** *n habaka*  
**vesnice** *n fokonolona • n fokontany • n tanàna • n vohitra*  
**vést** *v act manina společnost a pod. prov. • v act mitantana*  
**veškerý** *adj rehetra*  
**věstec** *n ombiasy*  
**věštění** *n sikidy obřad, při kterém ombiasy věští budoucnost*  
**většina** *n ankabeazany*



**vězení** *n* tranomaizina  
**viděný** *v pass* hita *být*  
**vidět** *v act* mahita  
**viditelný** *adv* imaso *dobře, na očích*  
**vigna podzemní** *n* voanjobory  
*(Vigna subterranea)* fazolovitá  
rostlina s jedlou částí podobnou  
podzemnici olejné  
**vím** *v pass* haiko *já*  
**vina** *n* adidy • *n* heloka • *n* tsiny  
*n* divay  
**vira** *n* finoana • *n* fivavahana  
*náboženství*  
**vitr** *n* rivotra  
**vláda** *n* fanjakana • *n* fitondrana  
**vládnout** *v act* manjaka  
**vlažka** *n* faneva  
**vlak** *n* fiarandalamby • *n*  
lamasinina  
**vlákno** *n* kofehy • *n* mahazaka  
**vlastnictví** *n* harena *cenné*  
**vlastnit** *v act* manana  
**vlasý** *n* volo  
**vlaštovka** *n* sidisidina  
**vihký** *adj* lena • *adj* mando  
**vlna** *n* onja  
**vložený** *v pass* asiana *být někam*  
**vnitřek** *n* aty *čehokoli*  
**vnitřně** *adv* anaty  
**vnitřní** *adj* anaty  
**vnouče** *n* zafikely • *n* zafy  
**voda** *n* rano • *n* ranomamy *sladká*  
**vodík** *n* hidirôzenina  
**Vodňář** *n* adalo *souhvězdí*  
**vodopád** *n* riana  
**voják** *n* miaramila  
**vojsko** *n* tafika  
**volání** *n* antso  
**volat** *v act* miantso *někoho*  
**volavka** *n* fara vody tatatra  
*(Ardea comata)* • *n*  
fiandrivotatatra *(Ardea*  
*comata)*  
**volba** *n* fidy • *n* safidy *svobodná*  
**volby** *n* fífídanana  
**volný** *v pass* afaka *být*  
**voňatka citronová** *n*  
veromanitra *(Cymbopogon*  
*citratu)*  
**voňavka** *n* ranomanitra  
**voňavý** *adj* manitra  
**vosa** *n* kitoka  
**vrána černobílá** *n* goaika  
*(Corvus albus)*  
**vrátit se** *v act* miverina • *v act*  
mody *domů*  
**vražda** *n* vono  
**vrcholek** *n* tanety  
**vrchovatý** *adj* henika  
**vrzání** *n* gidro  
**vskutku** *interj* indro *zvolání*  
**vstát** *v act* mitsangana  
**vstávej** *v imp* foha  
**vstup** *n* fidirana *Ex.:* Vstup  
zakázán! ~ Rarana *ny*  
fidirana! • *n* iditra • *v imp*  
midira • *n* seranana *dveře*  
**vstupné** *n* iditra  
**všední** *adv* andavanandro *den, věc*  
*a pod.*  
**všechno** *adj* daholo • *adj* rehetra

**vůbec** *adv* velively *Ex.:* vůbec ne  
... ~ tsy ... velively  
**vůl** *n* vositra *prov. Bara*  
**vůle** *n* sitrapo • *n*  
sitrapon'Andriamanitra *Boží*  
**vůně** *n* fofona • *n* hanitra  
*příjemná* • *n* ranomanitra *voňavka*  
**vůz** *n* fiara • *n* sarety *vojský*  
**vy** *pron pers* ianareo  
**vybírat** *v act* tsaingontsaingohina  
*něco prsty, přen.*  
**vybraný** *v pass* alaina *být* • *v pass*  
voafidy *být*  
**vybrat si** *v act* mifidy  
**výbuch** *n* poaka  
**vybuchnout** *v act* mipoaka  
**vydědit** *v act* manary  
**vydělaný** *v azo* *být*  
**vydržet** *v act* mahaleo *být schopný*  
**vyhledávaný** *v pass* ilaina *být*  
**vyhlížet** *v pass* andry *něco*  
**východ** *n* atsinana • *n*  
fivoahana *nouzový a pod.* • *n* voaka  
*dveře*  
**vychovat** *v act* mitaiza *někoho*  
**vyjít** *v act* miposaka *Slunce*  
**vyklubaný** *adj* foy  
**vykřičník** *n* tsoraka  
**vyléčený** *adj* sitrana  
**vylekat** *v act* manaitra  
**výmol** *n* lavaka *erozní, rozsáhlé*  
*úžlabiny způsobené erozí odlesněných*  
*kopců*  
**vyňikající** *adj* fy *chutově* • *adj*  
lavorary  
**vypadat jako** *v act* miendrika  
**vypalování** *n* tavy *porostu pro získání*  
*pády pro rýžoviště*  
**vypařený** *v pass* ritra *být*  
**vypořádat se** *v act* mahaleo *být*  
*schopný, s něčím*  
**vyprávění** *n* nagano  
**vyprávět** *v act* mitantara  
**vyprázdňený** *v pass* afaka *být*  
**výpustka** *n* teboka *telo interpunkční*  
*symbol*  
**výraz** *n* fitenenana *v řeči* • *n* fomba  
*fiteny ustálené slovní spojení*  
**výroba** *n* fanaovana  
**výročí** *n* fitsingerenana  
**výsledek** *n* vokatra  
**vysočina** *n* havoana  
**vysoce** *adv* ambony  
**vyšoký** *adj* avo • *adj* lava  
**výstavba** *n* orina  
**vysušený** *v pass* ritra *být*  
**vysvětlení** *n* fanazavana  
**vysvětlit** *v act* mampandre • *v act*  
manazava  
**vyšetření** *n* fanadinana  
**výška** *n* haavo  
**vytažený** *adj* foy  
**vytěct** *v act* midina  
**vytoužený** *v pass* nirina *být*  
**vytrvalost** *n* aritra • *n* lofo  
**vytrvej** *v imp* mahareta  
**výtržnosti** *n* rotaka • *n* tabataba  
**vytváření** *n* fanaovana  
**vytýkat** *v act* manakiana *chyby*  
**vývar** *n* ro *z masa* • *n* ro-  
mangazafy *z telecího s rajčaty a*  
*česnekem* • *n* romazava *světlý vývar*

*obvykle z telecího, anamalao a*  
*anantsonga n. anamamy*  
**vyvinutý** *adj* vory nofo *tělo*  
**vývoj** *n* fivoarana  
**výzkum** *n* fikarohana  
**výzva** *n* antso *k něčemu*  
**vzácný** *adj* sarobidy • *adj* vitsy *ne*  
*častý*  
**vzadu** *adv* ivoho  
**vzatý** *v pass* raisina *i přen., např.*  
*rozhodnutí*  
**vzbudit se** *v act* mifoha  
**vzdálenost** *n* elanelana *místně i*  
*časově* • *n* elanelan-tany *místně*  
**vzdálený** *adj* lavitra  
**vzдалovat** *v act* mifanalavitra  
**vzdát se** *v act* mahafoy *něčeho*  
*ochotně*  
**vzduch** *n* aera  
**vzdychat** *v act* manina *po něčem*  
**vzhled** *n* endrika  
**vzhlednutí** *n* andra  
**vzhůru** *v imp* foha *pobídka*  
**vzít** *v act* maka  
**vzpomínat si** *v act* mahatsiaro  
**vzpomínka** *n* fahatsiarovana • *n*  
tsiaro  
**vzteč** *n* hatezerana  
**vztyčení** *n* fananganana  
**vždycky** *adv* lalandava

## W

**web** *n* tranohala

## Z

**z obavy před** *conj* sao

**za** *adv* ankoatra *nějaké místo* • *adv*  
aoriana *něčím* • **za čárkou** *expr*  
aorian'ny faingo *desetinnou* • **za**  
**účelem** *conj* mba  
**zábava** *n* lalao  
**zabíjení** *n* vono  
**zabit** *v act* mahafaty • *v act*  
mamono  
**začít** *v act* manomboka • **začít**  
**znovu** *v act* mamerina  
**záda** *n* lamosina • *n* voho  
**zadní strana** *n* voho  
**zahanbený** *adj* menatra • *expr*  
resin-kenatra  
**zahodit** *v act* manary  
**zahosený** *v pass* ariana *být* • *v pass*  
voary *být*  
**záchrana** *n* vonjy  
**zachránit** *v act* mamonjy  
**Zachraňte malgašské děti** *n*  
*prop* VONjeo ny ZAza MAlagasy  
*humanitární organizace VOZAMA,*  
*vozama.org*  
**zákaz** *n* fady • *n* rara  
**zakázaný** *adj* fady • *adj* faly *prov.* •  
*v pass* rarana *být* • *expr* tsy azo  
atao *být*  
**zakazník** *n* mpividy  
**základy** *n* fototra  
**zákon** *n* lalàna  
**zakončení** *n* famaranana  
**zakoupený** *v* voavidy  
**založený** *v pass* aorina *být, postavený*  
*na základech*  
**zámek** *n* hidy *na klíč*  
**záměr** *v act* manampo *mit*

**zaměstnanec** *n* mpiasa  
**zaměstnání** *n* raharaha atao  
**zametání** *n* fafa  
**zametat** *v act* mamafa • *v act*  
mifafa  
**zamílovaný** *adj* raiki-pitia  
**zámorí** *adv* andafy *v*  
**zamračený** *adj* manjombona *být*  
**zamýšlet** *v act* manampo • *v act*  
mikasa  
**zaniklý** *adj* levona  
**západ** *n* andrefana  
**zapálit** *v act* mandrehitra  
**zápalka** *n* afokasoka  
**zápas** *n* toloná  
**zaplacený** *v pass* aloa *být*  
**záplava** *n* ranontrambo  
**zaplavený** *adj* tototra  
**zaplněný** *adj* henika  
**zapomenout** *v act* manadino  
**zapomenutý** *v pass* foy *být* • *v pass*  
hadino *být*  
**zároveň** *conj* sady  
**zářez** *n* didy  
**září** *n* septambra  
**zasloužený** *adj* mendrika  
**zásoba** *n* fiandry  
**zásoby** *n* tahiry *uschované věci*  
**zastavený** *v pass* ajanona *být*  
**zastavit se** *v act* mijanona  
**zastávka** *n* fijanonana *autobusu*  
*apod.*  
**zasypaný** *adj* tototra  
**zašpinit** *v act* mandoto  
**zatímco** *v act* mandritra • *adv*  
mandritry • *conj* nony  
**zatmění** *n* fanakonana *Slunce n.*  
*Měsíce* • *n* takona-masoandro  
*Slunce* • *n* takonam-bolana *Měsíce*  
**zatrpklost** *n* otri-po  
**zavazadla** *n* entana  
**zavěsit se** *v act* mifikitra *na*  
*něco/někoho*  
**závidět** *v act* mandrafy • *v act*  
mialona  
**zavináč** *n* arobase *znak @ v*  
*elektronické adrese*  
**záviset** *v act* miankina *na něčem*  
**závist** *n* alona  
**zavolaný** *v pass* antsoina *být*  
**závorky** *n* farango lava *složené* • *n*  
fononteny *obyčejné* • *n* fononteny  
mahitsy *hranaté* • *n* fononteny  
maranitra *ostré*  
**zavřený** *v act* mikatona *být*  
**zavřít** *v act* manakatona  
**závor** *n* sakamalao  
**zbytek** *n* sisa • *n* vela  
**zcela** *adv* tanteraka  
**zdat se** *v act* manofy *sen*  
**zdraví** *n* fahasalamana  
**zdravý** *adj* finaritra • *adj* salama  
**zdroj** *n* fototra  
**zebu** *n* omby *(Bos indicus)*  
**zed'** *n* rindrina  
**zelená** *expr* jiro maitso *na*  
*semaforu* • *adj* maitso  
**zelenina** *n* anana • *n* traka *pref.,*  
*prov. Ex.:* lilek ~ trakavola  
**Zelený čtvrtek** *n* Alakamisy  
Masina  
**zeli** *n* laisoa



**zemědělec** *n* mpamboly  
**zemědělství** *n* fambolena  
**zeměpis** *n* jeografia  
**zestárlý** *adj* tola  
**zhasnutý** *adj* maty  
**zhruba** *adj* antonony • *adv* tokony  
**zchromlý** *adj* kilemaina  
**zima** *n* ririnina *roční období*  
**zinek** *n* fanitso  
**získat** *v act* mahazo  
**zítra** *adv* rahampitso • **zítra na shledanou** *expr* rahampitso indray  
**zjevení** *n* fisehoana  
**zjevit se** *v act* miseho  
**zkažený** *adj* simba  
**zklamání** *expr* fahadisoam-panantenana  
**zklamaný** *adj* diso fanantenana  
**zkoumání** *n* karoka • *n* tady  
**zkratka** *n* fanafomezana  
**zkusit** *v act* manandrana  
**zlá vůle** *expr* be sitrapo  
**zlato** *n* volamena  
**zlepšení** *n* fanatsarana  
**zlepšování** *n* fivoarana *postupné*  
**zloděj** *n* jiolahy • *n* mpandroba • *n* mpangalatra  
**zlomenina** *n* folaka  
**zlomený** *v pass* tapaka *být* • *adj* vaky  
**zlost** *n* hatezerana  
**zmatený** *adj* menatra  
**změna** *n* findra *místa a pod.*  
**změnit** *v act* manova  
**zmiňovaný** *adj* maresaka *často*  
**zmizet** *v* manjavona *rychle*  
**zmrzačený** *adj* kilemaina  
**značka** *n* marika  
**znak** *n* famantarana *něčeho*  
**znakový jazyk** *n* baikon'ny moana  
**znalost** *n* fahalalana  
**znamenat** *expr* enti-milaza • *v act* milaza  
**znamení** *n* famantarana *něčeho*  
**znamenitost** *n* fahatsarana  
**známka** *n* hajia *poštovní*  
**známost** *n* fiarahana *mezi milenci*  
**známý** *v pass* fantatra *být* • *v pass* hay *být* • *adj* lala *prov. Bara*  
**znásobit** *v act* mampitombo  
**znát** *v act* mahalala • *v act* mahay  
**znechucený** *v pass* fay *být, špatnou zkušeností* • *adj* leo  
**znepokojený** *adj* sahirana  
**zničený** *adj* bara • *v pass* rava  
**znova** *adv* indray  
**zobák** *n* sony  
**zodpovědná osoba** *n* mpiandraikatra  
**zodpovědnost** *n* adidy *za něco* • *n* andraikitra *pracovní role*  
**zodpovědný** *v pass* adidina *být, za něco*  
**zodpovídat** *v act* miandraikitra  
**zoologie** *n* haibiby  
**zopakovat** *v act* mamerina  
**zostuzený** *v pass* afa-baraka *být, expr.*  
**zoufalství** *expr* fahadisoam-panantenana

**zoufalý** *adj* diso fanantenana  
**zpečetěný** *adj* tombon-kase  
**zpěv** *n* antsa *prov. Bara, Tanosy* • *n* hira  
**zpěvák** *n* mpihira  
**zpívat** *v act* mihira  
**zprostředkovatel** *n* alalana  
**způsob** *n* fanao *zvyk*  
**zradit** *expr* manary ankaratsiana *ponechat někoho bez pomoci*  
**zralý** *adj* masaka *ovoce*  
**zranění** *n* fery • *n* ratra  
**zraněný** *adj* maratra • *v pass* VOA *být*  
**zrcadlo** *n* fitaratra  
**zrovna** *adv* mby  
**zřejmý** *v act* miharihary *být*  
**ztracený** *adj* bara *v beznadějném stavu* • *adj* very  
**zub** *adj* nify  
**zubař** *n* mpanao nify  
**zúčastněný** *v pass* atrehina *být, něčeho*  
**zvadlý** *adj* malazo  
**zvadnout** *v act* milofika  
**zvedák** *n* fampakarana  
**zvedání** *n* fampakarana  
**zvednout** *v* mampakatra  
**zvětšit** *v act* mampitombo • *v act* manampy  
**zvětšovaný** *v pass* ampiana *být*  
**zvíře** *n* biby  
**zvířezit** *v act* mandresy  
**zvláště** *adj* manokana  
**zvolená osoba** *n* olom-boafidy *prezident, poslanec, reprezentant, ...*  
**zvolený** *v pass* voafidy *být*  
**zvolit** *v act* mifidy  
**zvon** *n* lakolosy  
**zvracet** *v act* mandoa  
**zvuk** *n* feo  
**zvyk** *n* fomba  
**zvyklý** *adj* zatra *být na něco*

## Ž

**žába** *n* sahona  
**žádaný** *v pass* ilaina *být*  
**žádat** *v act* miangavy *něco* • *v act* mitalaho *usilovně* • *v act* mibebaka • *v act* mifona • **žádat o odpuštění** *expr* mivalo sy mifona  
**žádost** *n* angavy • *n* hataka  
**žák** *n* mpianatra  
**žalm** *n* salamo  
**žampion** *n* holatra  
**žár** *n* danika  
**žďáření** *n* tavy *způsob přípravy půdy pro rýžoviště vypalováním*  
**že** *conj* ka  
**železo** *n* vy  
**želva** *n* fano *mořská* • *n* sokatra *suchozemská*  
**žena** *n* vavy • *n* vehivavy  
**ženich** *n* mpivady  
**ženský** *adj* vavy  
**žhavý** *adj* midanika  
**židle** *n* seza  
**žijící** *adj* velona  
**žijte dlouho** *interj* trarantitra *výraz velkého respektu*  
**žít** *v act* miaina • *v act* mivelona *z něčeho, nějakým způsobem*

**život** *n* aina • *n* fiaina • *n* fiainana  
**živý** *adj* velona  
**žízeň** *n* hetaheta • *v act* mangetaheta *mít*  
**žloutek** *n* tamenaka  
**žlutá** *adj* mavo *světla* • *adj* vony  
**žně** *n* fararano *období, březen až duben*  
**žralok** *n* akio • *n* antsantsa  
**žvýkat** *v act* mitsako

# Malagasy

## A

**a-** *aff. pref. sloves vytvářející se slovesným kořenem trpný rod*

**aboaly** *n* termiště, termit

**abony** *n* lumpárna, prohnalost

**adabaraha** *n* konfigurace sikidy 2-2-1-1

**adala** *adj* bláznivý

**adalo** *n* jedenáctý měsíc *tradiční malgašský kalendář, únor* • *n* konfigurace sikidy 1-2-1-2 • *n* Vodnář *souhvězdí*

**adana** *n* klid, pohoda, pomalost *opak spěchu*

**adaoro** *n* Býk *souhvězdí* • *n* druhý měsíc *tradiční malgašský kalendář, květen*

**adidina** *v pass* zodpovědný být, za něco, obviněný být, z něčeho, mít na svědomí něco

**adidy** *n* vina, zodpovědnost za něco, odsouzení za nějaký čin *a pod.*

**adimizana** *n* konfigurace sikidy 1-2-2-2

**adina** *n* otázka, šetření *případu a pod.*

**adiny** *n* hodina

**adiresy** *n* adresa

**ady** *n* boj, válka, hádka • **ady hevitra** *expr* diskuse

**aera** *n* vzduch

**afa-baraka** *v pass* potupený být, *expr.*, Zostuzený být, *expr.*

**afa-jaza** *expr* potratit

**afaka** *v pass* schopný být, volný být, osvobozený být, vyprázdněný být

**afakampitso** *adv* pozítří

**afakomaly** *adv* především

**afa-tsy** *adv* kromě

**Afganistana** *n prop* Afghánistán

**afo** *n* oheň

**afobe** *n* peklo

**afokasoka** *n* zápalka

**aforano** *n* kyselina

**afovoany** *adv* uprostřed

**ahay** *adv* přinejmenším, alespoň, spíše *raději*

**ahitra** *n* placenta • *n* prostý člověk *fig.* • *n* tráva, bylina

**aho** *pron pers* já *vždy následuje přísudek*

**ahoana?** *adv* jak?, proč?

**ahy** *pron pers* mne *4. p.* • *n* vědomí něčeho, starost

**aina** *n* život, dech, síla *životní*

**aisy** *interj* ne zvolání *vyjadř. zklamání*

**aiza koa moa ity ...** *expr* ale neříkej *Ex.*: Tena mba olona mahiratra re ianao. ... Aiza koa moa ity mahiratra e! ~ Jsi opravdu chytrý člověk. ... Ale neříkej!

**aiza?** *adv* kde?

**aizina** *n* temnota

**ajanona** *v pass* zastavený být, přerušeno být

**aka** *n* odliv

**akaiky** *adv* blízko

**akama** *n* přítel

**akanga** *n* perlička *pták*

**akanjo** *n* oblečení

**akany** *n* hnízdo

**akatra** *n* pozvedání, stoupání *do výšky*

**akio** *n* žralok

**akipaho** *v imp* odstraň

**akoho** *n* kuřecí *maso* • *n* slepice • **akoho mpanatody** *n* nosnice *slepice*

**akohokely** *n* kuřátko

**akoholahy** *n* kohout

**akohovavy** *n* kvočna

**akondro** *n* banán (*Musa sp.*)

**akorandriaka** *n* mušle

**akory** *adv* jak

**ala** *adv* bez něčeho, venku *mimo něco* • *n* had *prov.* • *n* les • *v pass* otevřený *prov. Bara být, např. dveře* • **ala mikitroka** *n* džungle

**alahady** *n* neděle • **Alahady Masina** *n* Velikonoční neděle

**alahamaly** *n* Beran *souhvězdí* • *n* první měsíc *tradiční malgašský kalendář, duben*

**alahasaty** *n* konfigurace sikidy 1-2-2 • *n* Lev *souhvězdí* • *n* pátý měsíc *tradiční malgašský kalendář, srpen*

**alahelo** *n* smutek

**alaimora** *n* konfigurace sikidy 2-1-2-2

**alaina** *v pass* posbíraný být, vybraný být, svolaný být, přinesený být

**alaka** *n* nevim

**alakamisy** *n* čtvrtek • **alakamisy ho avy** *n* příští čtvrtek • **Alakamisy Masina** *n* Zelený čtvrtek

**alakaosy** *n* konfigurace sikidy 2-1-1-1

**alakarabo** *n* konfigurace sikidy 1-2-1-1 • *n* osmý měsíc *tradiční malgašský kalendář, listopad* • *n* Štír *souhvězdí*

**alakosy** *n* devátý měsíc *tradiční malgašský kalendář, prosinec* • *n* Štřelec *souhvězdí*

**alalana** *n* prostředník *ve vyjednávání apod.*, zprostředkovatel

**alan-konko** *n* mangrove

**alarobia** *n* středa

**alatsinainy** *n* pondělí

**alemà** *adv* německy

**Alemà** *n prop* Němec

**Alemaina** *n prop* Německo

**alibeavy** *n* konfigurace sikidy 2-2-1-2

**alika** *n* pes

**alikisy** *n* konfigurace sikidy 2-2-2-1

**alimizana** *n* sedmý měsíc *tradiční malgašský kalendář, říjen* • *n* Váhy *souhvězdí*

**alimo** *n* bronz

**alina** *num* 10'000 • *n* noc

**alisady** *n* desátý měsíc *tradiční malgašský kalendář, leden* • *n* Kozoroh *souhvězdí*

**alitara** *n* oltář

**alizoza** *n* Blíženci *souhvězdí* • *n* třetí měsíc *tradiční malgašský kalendář, červen*

**alkôla** *n* alkohol

**aloa** *v pass* zaplacený být

**aloha** *adv* nejdříve • *prep* před *místně i časově*

**alohotsy** *n* dvanáctý měsíc *tradiční malgašský kalendář, březen* • *n* konfigurace sikidy 2-1-2-1 • *n* Ryby *souhvězdí*

**aloka** *n* stín

**alokola** *n* konfigurace sikidy 1-2-2-1

**alona** *n* závist

**alôna** *v pass* rozvlákněný být

**alotsimay** *n* konfigurace sikidy 2-1-1-2

**amalona** *n* úhoř

**amana** *conj* S *častá spojka mezi podstatnými jmény a slovesy, které spolu blíže souvisejí* *Ex.*: ray aman-dreny ~ otec a matka

**aman-dreny** *n* rodič *i přen.*

**ambany** *adv* dole

**ambara** *v pass* ohlášený být, oznámený být, řečený být

**ambasady** *n* ambasáda

**amboanala** *n* lemur (*Indri indri*)

**amboarina** *v pass* připravený být, nějaká věc, opravený být

**ambokony** *adv* slepě *následovat apod.*

**ambolo** *n* saranče (*Phymateus saxosus*) *pestiče* zbarvený *druh*

**ambony** *adv* nahore, vysoko

**amianta** *n* azbest

**amidy** *v pass* prodaný být

**aminao** *prep* pro tebe

**aminay** *prep* pro nás *exc.*

**amin'izany** *expr* a tak, tedy

**amin'ny andro voafetra** *expr* do jisté lhůty, do určité doby

**amintsika** *prep* pro nás *inc.*

**amorona** *adv* okraji *na*

**amoron-dranomasina** *n* pláž *břeh moře*

**ampahafiriny** *adv* na kolik částí

**ampahazatony** *n* procento

**ampahefany** *n* čtvrtina

**ampalibe** *n* jackfruit *žakie*

**ampelantanana** *adv* do dlaně • *n* milovaný *člověk nebo předmět, i fig.*

**ampiana** *v pass* pomáháno být *někomu, zvětšovaný být, přidáváno být, k něčemu*

**ampio** *v imp* pomoz

**ampoka** *adj* mokrý, promočený, nasáklý

**ampondra** *n* osel

**ampy** *adj* dostačující

**amy** *prep* S, v, do, u, k

**anabavy** *n* sestra *ve vztahu k muži*

**anamafaitra** *n* lilek (*Solanum nigram*) *listy slouží k přípravě vývaru*

**anamalao** *n* plamatka *zelná (Acmella oleracea)* *listy slouží k přípravě vývaru*

**anana** *n* zelenina

**anankiray** *adj* jistý *člověk a pod.*

**anantsinahy** *n* lilek *listy k přípravě vývaru*

**anao** *pron pers* tebe *4. p.*

**anarana** *n* jméno

**anareo** *pron pers* vás *4. p.*

**anatra** *n* rada

**anaty** *adv* uvnitř, vnitřně • *prep* v • *adj* vnitřní

**anay** *pron pers* nás *exc., 4. p.*

**andafy** *adv* zámoří *v*

**andao** *v imp* pojďme

**andavanandro** *adv* všední *den, več a pod., den obyčejný*

**andininy** *n* verš

**ando** *n* rosa

**andoavana** *v rel* placený

**andra** *n* vzhlednutí

**andraikitra** *n* role *v práci apod., zodpovědnost pracovní role*

**andrana** *n* pokus *o něco*

**andrefana** *n* západ

**Andriamanitra** *n prop* Bůh

**andriamatoa** *n* pán

**andriambavy** *n* dáma *v kartách* • *n* princezna

**andriandahy** *n* král *v kartách* • *n* princ

**andro** *n* den • *n* koupání • *n* lepra *prov., malomocenství prov.* • **andro tsy fiasana** *expr* svátek *opak pracovního dne, den pracovního klidu*

**androany** *adv* dnes *uplynulá část*

**andry** *v pass* vyhlížet *něco, čekat na něco*

**anelanelany** *n* interval, prostředník • *adv* mezi

**angaha** *adv* možná, snad *tázací*

**angano** *n* příběh

**angarina** *v pass* posedlý být, *duchem n. démonem*

**angatahina** *v pass* požadovaný být

**angavy** *n* žádost

**angidina** *n* vážka

**Angletera** *n prop* Anglie

**anglisy** *adj* anglicky

**Anglisy n Angličan**

**angona** *n* sbírka *peněz a pod.*

**angôvo** *n* energie

**an'i** *prep* pro *2. p., osoba*

**anie** *part* ať, kéž

**anilany** *prep* vedle *něčeho*

**anio** *adv* dnes *zbývající část*

**anivo** *adv* mezi, uprostřed

**anjamanga** *n* grafit, tuha *grafit*

**anjara** *n* část, podíl *na něčem*

**anjely** *n* anděl

**ankabeazany** *n* většina

**ankavanana** *adv* napravo

**ankavia** *adv* nalevo

**ankehitryny** *adv* nyní, teď

**ankina** *n* princip, axiom

**ankizy** *n* dítě

**ankoatra** *adv* Za *nějaké místo*

**anokanana** *v pass* samotný být

**anoloana** *adv* před *místně, v přítomnosti někoho*

**anomezana** *v rel* dát

**Antaifasy** *n prop* etnikum *Madagaskaru sever, poblíž Antsiranana (Diego-Suarez)*

**Antaimoro** *n prop* etnikum *Madagaskaru jihovýchod, poblíž Manakara*

**Antaisaka** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *jih, poblíž Farafangana*

**Antambahoaka** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *jihovýchod, poblíž Mananjary*

**Antankarana** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *sever, poblíž Antsiranana (Diego-Suarez)*

**Antanosy** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *jih, poblíž Taolagnaro (Fort-Dauphin)*

**antenaina** *v pass* očekávaný být, doufat *v něco, doufat v pasivu*

**antenatenany** *adv* uprostřed

**antibiôtika** *n* antibiotikum

**anti-panahy** *expr* moudrý člověk, rozumný člověk

**antitra** *adj* starý • *adj* tmavá barva

**antoandro** *n* poledne

**antonony** *adj* zhruba, přibližně

**antra** *n* soucit, něha • *adj* soucitný

**Antrandroy** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *jih, poblíž Ambovombe*

**antsa** *n* zpěv *prov. Bara, Tanosy*

**antsantsa** *n* žralok

**antsasany** *n* polovina

**antsika** *pron pers nás inc., 4. p.*

**antsipiriany** *adv* detailně

**antso** *n* volání, výzva *n něčemu*

**antsoina** *v pass* zavolaný být, povoláný být někým

**antsy** *n* nůž

**any** *adv* tam *mimo dohled, blízko* • **any amin'ny** *prep* do místně *Ex.:* any amin'ny ~ do domu, na místně *Ex.:* any amin'ny ~ na univerzitu

**ao** *adv* tady *mimo dohled, blízko*

**aogositra** *n* srpen

**aoriana** *adv* po časově, za něčím • *adv* později

**aorian'ny faingo** *expr* za čárkou desetinnou

**aorina** *v pass* založený být, postavený na základech

**Aostralia** *n prop* Austrálie

**aotra** *num* 0, nula

**apetraka** *v pass* svěřený být, uložený být, někam

**apriily** *n* duben

**arabe** *n* cesta

**arabo** *adj* arabský

**arahaba** *n* pozdrav, blahopřání

**araka** *adv* podle někoho apod.

**aretina** *n* bolest, nemoc

**aretin-doha** *n* bolest hlavy *expr.*

**areti-nify** *n* bolest zubů *expr.*

**aretin-kibo** *n* bolest břicha *expr.*

**aretin-tenda** *n* bolest v krku *expr.*

**ariana** *v pass* zahozený být, odmítnutý být

**ariary** *n* ariary malgašská měna

**arina** *n* uhlí dřevěné

**arintany** *n* uhlí černé

**aritra** *n* trpělivost, vytrvalost

**arivo** *num* 1'000

**Arjentina** *n prop* Argentina

**aro** *n* ochrana

**aroa** *adv* tam *mimo dohled, dále*

**arobase** *n* zavináč *znak @ v elektronické adrese*

**aromoka** *n* moskytiéra

**arovana** *v pass* chráněný být, uchovaný být

**arovy** *v imp* chraň, ochraňuj

**arsenika** *n* arzén

**ary** *conj* a, a pak • *adj* stvořený • *adv* tam *mimo dohled, velmi daleko* • *interj* tedy zvolání

**asa** *adv* nevím • *n* práce

**asaina** *v pass* ostřený být, naostřený být • *v pass* pozvaný být

**asarata** *n* čtvrtý měsíc tradiční malgašský kalendář, červenec • *n* Rak souhvězdí

**asiana** *v pass* vložený být někam, udeřený být

**asidra** *n* kyselina

**asombola** *n* konfigurace sikidy 2-2-2 • *n* Panna souhvězdí • *n* šestý měsíc tradiční malgašský kalendář, září

**astrônômia** *n* astronomie

**atahorana** *v pass* obávaný být, bít se něčeho, pasivum

**atao** *v pass* udělaný být

**ataovy** *v imp* udělej

**atidoha** *n* mozek

**ato** *adv* tady *mimo dohled, žádná vzdál.*

**atody** *n* vejce

**atolotra** *v pass* darovaný být, nabízený být

**atôma** *n* atom

**atosika** *v pass* tlačení být, něčím

**atrehina** *v pass* svědkem být, něčeho, zúčastněný být, něčeho, čelit něčemu

**atrika** *n* čelo

**atsimo** *n* jih

**atsinanana** *n* východ

**atsy** *adv* tady *mimo dohled, blízko*

**aty** *n* játra • *adv* tady *mimo dohled, žádná vzdál.* • *n* vnitřek čehokoli

**avana** *n* duha

**avaratra** *n* sever

**avela** *v pass* dovolený být, opuštěný být, ponechaný být

**aviavy** *n* flkovník

**avo** *adj* vysoký

**avoka** *n* avokádo (*Persca gratissima*)

**avokoa** *adj* každý

**avy hatrany** *adv* hned *expr.*, okamžitě *expr.*

**avy misakafo** *expr* po jídle

**aza** *adv* znak záporu, užívá se před slovesem *mimo slovesa v imperativu* • *part* dokonce i • **aza manahy** *v imp* neboj se, nestrachuj se

**azafady** *expr* promiň, omlouvám se

**azo** *v* dovolený být, pochopený být, vydělaný být

**azoko** *v* rozumím

**azy** *pron pers* jej 4. p., 3. os. j. č., ji 4. p., 3. os. j. č. • *pron pers* jemu/jeho • **azy ireo** *pron pers* je 4. p., 3. os. mn. č.

## B

**ba betsaka** *expr* hodně polibků *na konci dopisu*

**baba ra** *expr* krvácení silně

**babaka** *n* dýně, tykev • *n* tok vody *n. jiné kapaliny*

**babo** *n* smlidinec (*Dioscorea bemandry*) rostlina příbuzná jamu (*ignam*) vytvářející vodnaté hlízy, užívané v bezvodých oblastech Madagaskaru k uhašení žízně etniky Sakalava a Mikea

**bageda** *n* batáty *prov. Bara* sladké

**Baiboly** *n prop* Bible

**baikon'ny moana** *n* znakový jazyk

**bala** *n* kulka *projektil*

**balahazo** *n* maniok (*Manihot esculenta*) *prov. Bara, Antandroy*

**banjino** *v imp* dívej se

**banky** *n* banka

**baolina** *n* míč, balon, fotbal

**bara** *adj* zničený, ztracený *v beznadějném stavu*

**Bara** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *jih* *v* vnitrozemí, *poblíž* hlosy *a v Isalo*

**baraingo** *n* otazník

**baranjely** *n* lilek

**basia** *n* hvězda *prov. Bara*

**basivava** *adj* upovídaný

**basy** *n* krumpáč *prov. • n* puška

**batemy** *n* křest

**batisa** *n* křest

**batô** *n* loďka *prov. bez plachty*

**be** *adj* velký *betsaka* • **be dia be** *adv* mnoho • **be fo** *adj* krutý • **be loatra** *adv* příliš *mnoho* • **be saina** *expr* chytrý • **be sitrapo** *expr* zlá vůle

**bebaka** *n* lítost, pokání

**bebekokoa** *adv* trochu více

**bele** *n* brambory *prov. Bara* sladké

**belza** *adj* belgický

**Belza** *n prop* Belgičan

**Belzika** *n prop* Belgie

**besavily** *n* ovce *druh*

**betsabetsa** *n* rum *tradiční druh pálený z fermentované šťávy cukrové třtiny*

**betsaka** *adj* hodně

**Betsileo** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *jižní vrchovina, poblíž* Fianarantsoa

**Betsimisaraka** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *východ, mezi* Toamasina *a Antalaha*

**betsivongo** *n* konfigurace sikidy 1-1-2-1

**Bezanzano** *n prop* etnikum  
Madagaskaru *východ, centrální* vrchovina

**bibasy** *n* mišpule (*Eriobotrya japonica*) *Mišpule japonská, má jedlé plody vzdáleně podobné meruňkám*

**bibikely** *n* hmyz

**bibilava** *n* had

**biby** *n* zvíře

**biriky** *n* cihla

**bisikilety** *n* kolo *bicykl*

**bitro** *n* králík

**bodo** *adj* dětinský

**bodofotsy** *n* příkrývka

**boka** *n* lepra, malomocenství • *adj* malomocný

**boky** *n* kniha

**bolo** *n* oheň *prov. Bara*

**boloky** *n* papoušek

**bomba** *n* bomba

**boronono** *n* podprsenka

**bozaka** *n* tráva

**Brazila** *n prop* Brazílie

## D

**dada** *n* tatínek

**dadabe** *n* dědeček

**dadafara** *n* strýc *mladší oproti* otci *n. matce*

**dadatoa** *n* strýc *zvláště bratr* matky

**Dago** *n prop* Madagaskar *zkrácení slova* Madagasikara *používaná občas Malgaši žijícími mimo* Madagaskar

**daholo** *adj* všechno

**danika** *n* žár

**Danmarka** *n prop* Dánsko

**daty** *n* datum • **daty fitsaharana** *expr* datum platnosti *platné do ...*, datum expirace

**demony** *n* démon

**departemanta** *n* region *současný* *správní celek* Madagaskaru, *menší než* faritra, *existuje jich* 122

**desambra** *n* prosinec

**devoly** *n* d'ábel

**dia** *conj* slovo zesilující význam *ve smyslu* exkluzivity *Ex.:* tsara, dia tsara ~ velmi dobrý, jen a jen dobrý • *conj* a větná spojka • *adj* divoký *zvíře* *a pod.* • *n* krok

**diakona** *n* jáhen

**diakra** *n* jáhen

**diamondra** *n* diamant

**diavina** *v pass* překročený být

**dibera** *n* máslo

**didy** *n* příkaz • *n* řez, zářez

**dieny** *conj* dokud

**dihy** *n* tanec

**dimampolo** *num* 50

**dimanjato** *num* 500

**dimy** *num* 5 • **dimy ambin'ny folo** *num* 15 • **dimy amby dimampolo** *num* 55 • **dimy amby efapolo** *num* 45 • **dimy amby enimpolo** *num* 65 • **dimy amby fitopolo** *num* 75 • **dimy amby roapolo** *num* 25 • **dimy amby sivifolo** *num* 95 • **dimy amby telopolo** *num* 35 • **dimy amby valopolo** *num* 85

**dinta** *n* pijavice

**dio** *n* čistota

**dionsokay** *n* vápník

**dipoavatra** *n* pepř

**diso** *adj* chybný, špatný • **diso fanantenana** *adj* zklamaný, zoufalý

**dite** *n* čaj

**divay** *n* víno

**do** *n* hroznyš

**dokotera** *n* doktor

**domohina** *n* holubice

**drafitra** *n* plán

**drakaka** *n* krab *prov.*

**-dreo** *pron pers* jejich *suf., 2. p., jich* *suf., 2. p.*

## E

**efa** *adv* už

**efajato** *num* 400

**efapolo** *num* 40



**efatra** *num* 4 • **efatra ambin'ny folo** *num* 14 • **efatra amby dimampolo** *num* 54 • **efatra amby efapolo** *num* 44 • **efatra amby enimpolo** *num* 64 • **efatra amby fitopolo** *num* 74 • **efatra amby roapolo** *num* 24 • **efatra amby sivifolo** *num* 94 • **efatra amby telopolo** *num* 34 • **efatra amby valopolo** *num* 84  
**efijery** *n* obrazovka  
**efitra** *n* oddělení • *n* poušť • **efitra fandroana** *n* koupelna  
**efitrano** *n* pokoj  
**eglizy** *n* kostel, církev • **Eglizy KAtôlika Rômana** *n prop* Římskokatolická církev *EKAR* zkratka používaná na Madagaskaru pro tuto církev  
**eka** *adv* ano *prov.*  
**EKAR** *n prop* cf. Římskokatolická církev  
**ekena** *v pass* dohodnutý být  
**eky** *adv* ano *prov.*  
**ela** *adv* dlouho • *adj* věkovitý, starý *ze starých časů*  
**elanelam-panahy** *n* kompromis  
**elanelana** *n* vzdálenost *místně i časově*  
**elanelan-tany** *n* vzdálenost *místně*  
**elatra** *n* křídlo  
**elo** *n* deštník • *n* slunečník  
**emboka** *n* kadidlo  
**endrika** *n* obličej • *n* vzhled, tvar  
**endrina** *n* lemur (*Indri indri*)  
**enga** *interj* kéž by  
**enimpolo** *num* 60  
**enina** *num* 6 • **enina ambin'ny folo** *num* 16 • **enina amby dimampolo** *num* 56 • **enina amby efapolo** *num* 46 • **enina amby enimpolo** *num* 66 • **enina amby fitopolo** *num* 76 • **enina amby roapolo** *num* 26 • **enina amby sivifolo** *num* 96 • **enina amby telopolo** *num* 36 • **enina amby valopolo** *num* 86  
**eninjato** *num* 600  
**enjika** *n* pronásledování  
**entana** *n* zavazadla  
**enti-milaza** *n* přísudek • *expr* znamenat  
**entina** *v pass* nesený být  
**eny** *adv* ano • *adv* tam *v dohledu, blízko*  
**eo** *adv* tady *v dohledu, blízko*  
**erana** *n* plnost • *n* prostor  
**eran'ny siny** *expr* plně vědro  
**eran-tany** *expr* celá země  
**eritreritra** *n* myšlení, úvaha  
**eroa** *adv* tam *v dohledu, dále*  
**erotra** *n* chrápání  
**ery** *adv* tam *v dohledu, velmi daleko*  
**esorina** *v pass* odstraněný být  
**Espaina** *n prop* Španělsko  
**Etazonia** *n prop* Spojené státy americké  
**eto** *adv* tady *v dohledu, žádná vzdál.*  
**etry** *v pass* poníženy být  
**etsy** *adv* tady *v dohledu, blízko*  
**ety** *adv* tady *v dohledu, žádná vzdál.*  
**eveka** *n* biskup *církevní hodnostář*

**ezaka** *n* horlivost, snaha

## F

**fa** *conj* ale • *conj* protože  
**fady** *n* tabu, zákaz • *adj* zakázaný  
**fafa** *n* zemetání  
**faha-** *aff* *pref.* tvořící minulý čas *Ex.:* fahazaza ~ když (byl) dítětem, jako dítě • *aff* *pref.* řadových číslovek *Ex.:* fahatelo ~ třetí  
**fahadiovana** *n* čistota  
**fahadisoam-panantenana** *expr* zklamání, zoufalství  
**fahafaliana** *n* potěšení  
**fahafinaretana** *n* potěšení  
**fahafiry** *adv* kolikátý, v jakém pořadí  
**fahalalana** *n* znalost  
**fahalavorary** *n* dokonalost  
**fahamarinana** *n* pravda  
**fahangeza** *expr* velikost  
**fahanginana** *n* ticho  
**fahantrana** *n* bída  
**faharoa** *num* druhý  
**fahasalamana** *n* zdraví  
**fahasambarana** *n* blaženost, štěstí *pocit*  
**fahatelo** *n* nepřítel • *num* třetí  
**fahaterahana** *n* narození, porod  
**fahatsarana** *n* dobrota, znamenitost, skvělost  
**fahatsiarovana** *n* vzpomínka  
**fahatsorana** *n* prostota, přímost  
**fahavaratra** *n* léto *sezóna bouřek*  
**fahazavana** *n* světlo  
**fahazaza** *adv* dětství *v, jako dítě*  
**fahefana** *n* moc, autorita  
**fahefany** *n* čtvrtina  
**fahendrena** *n* moudrost  
**fahombiazana** *n* úspěch  
**fahoriana** *n* utrpení, katastrofa  
**fahosana** *n* slabost  
**fahotana** *n* hřích  
**faingo** *n* čárka  
**faingomihantona** *n* apostrof  
**fajiry** *n* planeta  
**faka** *n* kořen *rostliny*  
**fakam-panahy** *n* pokušení  
**fakantsary** *n* fotoaparát  
**fako** *n* smetl, odpadky  
**falifaly** *adj* veselý  
**faly** *adj* spokojený, šťastný • *adj* zakázaný *prov., tabu prov.*  
**famafa** *n* smeták  
**famaizana** *n* trest  
**famaky** *n* sekera  
**famantarana** *n* znamení *něčeho,* znak *něčeho,* ukazatel  
**famantaranandro** *n* hodinky  
**famantarana varatra** *n* kompas  
**famaranana** *n* zakončení, doděláná práce *a pod.*  
**famaritana** *n* definice  
**fambolena** *n* zemědělství  
**famelana** *n* odpuštění  
**famelan-keloka** *n* odpuštění *hříchů*  
**fametrahan-teny** *n* slovo *dané, slib*  
**famindra** *n* krok  
**famonjena** *n* pomoc • *n* spása

**fampakaram-bady** *n* svatba, sňatek  
**fampakarana** *n* svatba • *n* zvedák, zvedání  
**fampidirana** *n* přívod, uvedení • **fampidirana entana** *n* import, dovoz  
**fampisehoana** *n* představení, reprezentace *něčeho*  
**fampitsitsirana** *n* injekce  
**fampivoarana** *n* rozvoj  
**fan-** *aff* *pref.* podstatných jmen *odvozených ze sloves s předponou man-*  
**fanadinana** *n* vyšetření, posouzení  
**fanafody** *n* lék  
**fanafomezana** *n* zkratka  
**fanahy** *n* duch • *n* duše • **Fanahy Masina** *n prop* Duch Svátý  
**fanaintainana** *n* bolest *silná*  
**fanajana** *n* pozornost *k druhému,* respekt  
**fanakonana** *n* zatmění *Slunce n. Měsíce*  
**fanalahidy** *n* klíč  
**fanambadiana** *n* manželství  
**fanampiana** *n* pomoc  
**fanandramana** *n* experiment, pokus *vědecký a pod.*  
**fananganana** *n* vztyčení, povýšení  
**fanantenana** *n* naděje  
**fanao** *n* způsob *zvyk*  
**fanaovana** *n* výroba, vytváření  
**fanapahan-kevitra** *n* rozhodnutí  
**fanasana** *n* praní *prádla* • *n* slavnost *s pohoštěním,* hostina  
**fanatitra** *n* dar *obětní*  
**fanatsarana** *n* zlepšení  
**fanazavana** *n* vysvětlení  
**fandalinana** *n* prohlubování  
**fandambanana** *n* rohož *k servírování jídla na zemi*  
**fandefasana** *n* osvobození, propuštění  
**fandefarana** *n* trpělivost  
**fandrefesana** *n* míra *něčeho*  
**fandriam-pahalemana** *n* mír  
**fandriana** *n* lůžko, postel  
**fandroana** *n* sprcha, koupel  
**fanekena** *n* smlouva, ujednání  
**fanetren-tena** *n* pokora  
**faneva** *n* vlajka, emblém, motto  
**fanihy** *n* kaloň, netopýr  
**fanilo** *n* svítlna  
**fanindroa** *adv* podruhé  
**faniriana** *n* přání, touha  
**fanisana** *n* počítání, matematika  
**fanitsiana** *n* oprava *chyby a pod.*  
**fanitso** *n* zinek  
**fanja** *n* močál • *n* poupě  
**fanjakana** *n* vláda, království  
**fanjakan'Andriamanitra** *expr* království Boží  
**fanjonoana** *n* rybolov  
**fankahalana** *n* nenávisť  
**fankaherezana** *n* povzbuzení  
**fankalazana** *n* oslava  
**fano** *n* želva *mořská*  
**fanokafam-bavony** *n* předkrm  
**fanolorana** *n* darování, dávání

**fanomezam-boninahitra** *expr* dar *k něčí počtě*  
**fanomezana** *n* dar, dárek  
**fanonga** *n* droždí  
**fanontaniana** *n* otázka  
**fanorona** *n* fanorona *malgašská desková hra*  
**fantara** *n* meteor  
**fantatra** *v pass* známý být  
**fanto** *n* látka *druh netkané textilie, vzdáleně podobné "tapa" z Pacifiku*  
**fantsihana** *v pass* přibitý být, hřebíkem • *v pass* ukřižovaný být  
**fantsika** *n* hřebík  
**fara** *adj* poslední, svrchovaný • *n* potomek, nástupce • **fara vody tatatra** *n* volavka (*Ardea comata*)  
**farafara** *n* dohoda *ustanovení ve smlouvě* • *n* lůžko  
**farana** *n* konec  
**farango lava** *n* závorky *složené*  
**farango sosona** *expr* uvozovky  
**farany** *adj* poslední  
**fararano** *n* Žně *období, březen až duben*  
**faravodilanitra** *n* horizont, obzor  
**faribohitra** *n* čtvrt' města  
**farihy** *n* jezero *větší*  
**faritany** *n* teritorium, region  
**faritra** *n* hranice, omezení • *n* region *nejvyšší současný správní celek Madagaskaru, existuje jich 22*  
**fary** *n* cukrová třtina  
**fasana** *n* hrob  
**fasika** *n* písek  
**fatra** *n* objem, míra  
**faty** *n* mrtvola  
**fay** *n* pilník • *v pass* znechucený být, špatnou zkušeností  
**fe** *n* stehna  
**febroary** *n* únor  
**fehikibo** *n* opasek, pásek *do kalhot*  
**fehitenda** *n* kravata  
**fehy** *n* vázání, uzel  
**felatanana** *n* dlaň  
**fenô** *adj* plný  
**fenomanana** *n* úplněk  
**feo** *n* hlas, zvuk  
**fery** *n* zranění, rána *úraz*  
**fetra** *n* mez *omezení časem, příkazy, atd.*  
**fety** *n* svátek  
**FFKM** *n prop* cf. Rada křesťanských církví *Madagaskaru*  
**fiadanana** *n* klid, mír, pokoj *klid, vnitřní*  
**fiaina** *n* dech, život  
**fiainana** *n* dýchání • *n* život • **fiainana mandrakizay** *expr* věčný život  
**fiaingana** *n* odjezd  
**fiakarana** *n* nanebevstoupení  
**fialana** *n* odchod, rezignace  
**fialan-tsasatra** *n* prázdniny, odpočinek  
**fialofana** *n* přístřešek, útočiště  
**fianakaviana** *n* rodina *blízká*  
**fiantrivoditatra** *n* volavka (*Ardea comata*)  
**fiandry** *n* zásoba, rezerva  
**fiangonana** *n* církev, kostel



**Fiangonan'i Jesoa Kristy eto Madagasikara** *n prop* Církev Ježíše Krista na Madagaskaru *FJKM, www.fjkm.mg protestantská církev, druhá největší křesťanská denominace na Madagaskaru*

**fiara** *n* vůz

**fiarahabana** *n* pozdrav, blahopřání

**fiarahana** *n* známost *mezi milenci*

**fiarakodia** *n* automobil

**fiaramanidina** *n* letadlo

**fiarandalamby** *n* vlak

**fiasana** *n* nástroj *pracovní*

**fiaviana** *n* původ

**fiabaiko** *n* rozkaz, povel

**fidirana** *n* vstup *Ex.: Rarana ny fidirana! ~ Vstup zakázán!*

**fidy** *n* volba

**fiialiana** *n* radost, potěšení

**fiifaly** *n* rozradostňující

**fiifankatiavana** *n* sympatie *vzájemná*

**fiifidianana** *n* volby

**fiify** *n* líce

**fihaonana** *n* setkání

**fihatsim-basy** *n* spoušť *na pušce*

**fihatsiny** *n* spoušť *na zbrani*

**fihavanana** *n* přátelství

**fihenjanana** *n* tuhost, tvrdost

**fijanonana** *n* zastávka *autobusu apod., nádraží taxi brousse*

**fikambanana** *n* hnutí *lidí, společnost obchodní apod.*

**fikarohana** *n* výzkum

**filahiana** *n* pohlavní úd, penis

**filazana** *n* oznámení • **filazana manjo** *expr* pohřební oznámení, špatná zpráva

**Filipina** *n prop* Filipíny

**filoha** *n* ředitel *podniku a pod., hlava státu, společnosti, atd.*

**finaritra** *adj* šťastný, zdravý

**findra** *n* pohyb, změna *místa a pod.*

**Finlandy** *n prop* Finsko

**finoana** *n* víra

**fintsa** *n* banán *sušený*

**fiombonana** *n* jednota *společnost lidí, společenství*

**Fiombonan'ny Fiangonana Kristianina eto Madagasikara** *n prop* Rada křesťanských církví Madagaskaru *FFKM*

**fiompiana** *n* chov *dobytka*

**fiomonana** *n* útěcha

**fira** *n* seknutí *nožem, sekerou a pod.*

**Firaisambe Afrikana** *n prop* Organizace africké jednoty

**firaisana** *n* kanton • *n* sjednocení, jednota, páření

**firaka** *n* olovo *obecně, cín obecně*

**firamainty** *n* olovo

**firapotsy** *n* cín

**firazanana** *n* původ *rodinný, předkové genealogický původ, rodokmen*

**firenena** *n* národ • **Firenena Mikambana** *n prop* Organizace spojených národů

**firy?** *adv* kolik?

**fisakafoanana** *n* týkající se jídla *Ex.: trano fisakafoanana ~ jídelna*

**fisalasalana** *n* nejistota, pochybnost

**fisaorana** *n* děkování, vděk

**fisehoana** *n* zjevení

**fisehoan-javatra** *n* projev *něčeho*

**fisotria** *n* bída *prov. Bara, chudoba prov. Bara*

**fisotro** *n* pití • *adj* pitný

**fitafiana** *n* oblečení

**fitandremana** *n* opatrnost

**fitantanana** *n* vedení

**fitaovana** *n* nástroj, přístroj

**fitaratra** *n* sklo • *n* zrcadlo

**fitarikandro** *n* jitřenka

**fitenenana** *n* mluvení, výraz *v řeči*

**fitenim-paritra** *n* nářečí

**fiteny** *adj* jazyk, řeč

**fitiavana** *n* láska

**fito** *num* 7 • **fito ambin'ny folo** *num* 17 • **fito amby dimampolo** *num* 57 • **fito amby efapolo** *num* 47 • **fito amby enimpolo** *num* 67 • **fito amby fitopolo** *num* 77 • **fito amby roapolo** *num* 27 • **fito amby sivifolo** *num* 97 • **fito amby telopolo** *num* 37 • **fito amby valopolo** *num* 87

**fitodiana** *n* letiště, přístav

**fitokonana** *n* stávka

**fitondrana** *n* nesení, vedení *politické a pod. • n* vláda

**fitonjato** *num* 700

**fitopolo** *num* 70

**fitsaboana** *n* lékařská péče, ošetření *lékařské*

**fitsangantsangana** *n* procházka

**fitsarana** *n* soud

**fitsingerenana** *n* výročí

**fivarotam-panafody** *n* lékárna

**fivarotana** *n* obchod

**fivavahana** *n* víra *náboženství*

**fiverenana** *n* písnička, refrén

**fivoahana** *n* východ *nouzový a pod.*

**fivoarana** *n* vývoj, zlepšování *postupné*

**fivondronana** *n* prefektura

**fizahan-tany** *n* turismus, cestování

**fizarana** *n* dělení

**fizaran-taona** *n* roční období

**FJKM** *n prop* cf. Církev Ježíše Krista na Madagaskaru

**fo** *n* srdce • **fo amam-panahy** *expr* srdce a mysl/duše

**foana** *adj* k ničemu, prázdny

**fofom-bady** *n* snoubenec, snoubenka

**fofona** *n* vůně, pára

**foha** *v imp* vstávej, vzhůru *pobídka*

**fohy** *adj* krátký • **fohy maso** *expr* krátkozraký

**foibe** *n* centrála *organizace a pod., ústředí*

**foka** *adj* idiot, blázen • *adj* kouření

**foko** *n* kmen *etnikum*

**fokonolona** *n* lidé, obyvatelé • *n* vesnice

**fokontany** *n* vesnice, čtvrť

**folaka** *n* zlomenina, porucha *na zařízení*

**folo** *num* 10

**fomba** *n* zvyk • **fomba fiteny** *n* výraz *ustálené slovní spojení*

**fona** *n* lítost *nad svými činy*

**fonenana** *n* přibytěk, bydliště

**fononteny** *n* závorcky *obyčejné* • **fononteny mahitsy** *n* závorcky *hrnaté* • **fononteny maranitra** *n* závorcky *ostré*

**foromazy** *n* sýr

**fosa** *n* fosa (*Cryptoprocta ferox*)

**fôsfôrô** *n* fosfor

**fotoaka** *n* bláto • *n* blesk

**fotoana** *n* čas *nějaké události, termín* • *n* menstruace, měsíčky *menstruace*

**fotoira** *n* kořen, zdroj, původ • *n* základy

**foto-tsakafo** *n* hlavní chod

**fotsiny** *adv* jenom, pouze

**fotsitaho** *n* pole *jiná, než rýžoviště*

**fotsy** *adj* bílá

**foy** *adj* vyklubaný, vytažený, prozrazený *tajemství* • *v pass* zapomenutý *být, opuštěný být*

**Frantsa** *n prop* Francie

**frantsay** *adj* francouzsky • *adj* francouzština

**Frantsay** *n prop* Francouz

**fy** *adj* vynikající *chutově, chutný*

## G

**gaga** *adj* udivený, užaslý

**gana** *n* kačena *prov.*

**ganagana** *n* kachna

**gara** *n* nádraží

**gava** *n* guava

**gaza** *n* plyn

**gazety** *n* noviny

**gidro** *n* lemur (*Eulemur coronatus, E. fulvus, E. mongoz*) *obecný termín* • *n* ošklivý *člověk, nevzhledný člověk* • *n* vrzání

**gidrogidro** *n* nepříjemnost *velká*

**gina** *adj* tichý

**girigirika** *n* tečka

**gisa** *n* husa

**goaika** *n* vrána *černobílá (Corvus albus)*

**gogogogo** *n* nářek, bédování

**grama** *n* gram

**grika** *adj* řecký

**gripa** *n* chřipka

## H

**ha-** *aff* *pref.* vyjadřující počet dní *Ex.:* hateloana ~ tři dny • *aff* *pref.* abstraktních *jmen* vzniklých z *příd. jm* *Ex.: tsara - hatsarana, avo - haaavo ~ dobrý - dobro, vysoký - výška*

**haavo** *n* výška

**habaka** *n* vesmír

**habokana** *n* lepra, malomocenství

**hadino** *v pass* zapomenutý *být*

**hadisoana** *n* chyba, omyl

**hafa** *adj* ostatní, jiný

**hafaliana** *n* radost

**hafanana** *n* teplo

**hafiriana** *adv* kolik dní *otázka*

**haibiby** *n* zoologie

**haiko** *v pass* vím *já*

**haingana** *v* rychle • *adj* rychlý

**haino** *v pass* slyšeno *být*

**hainteny** *n* báseň *specifický malgašský literární žánr krátké básně nesoucí silný náboj malgašské symboliky, metafor a moudrosti*

**haizavamaniry** *n* botanika

**haizina** *n* temnota

**haja** *n* respekt, čest

**hajaina** *v pass* respektovaný *být, ctěný být*

**hajao** *v imp* respektuj *Ex.: Hajao ny zaza! ~ Respektujte děti!*

**hajia** *n* známka *poštovní*

**hala** *n* pavouk

**halatra** *n* krádež

**halavana** *n* délka

**halina** *adv* minulou *noc*

**hamama** *n* turban

**hamasinina** *v pass* posvěcený *být*

**hamasino** *v imp* posvět'

**hamba** *n* nerozhodnost • *adj* váhavý

**hamy** *n* sladkost *chut'*

**handrina** *n* čelo

**handro** *n* vaření

**hanina** *n* potraviny

**hanitra** *n* vůně *příjemná, parfém*

**hanoanana** *n* hlad

**haranify** *n* slonovina

**harato** *n* síť *rybářská*

**haratsiana** *n* špatnost

**harena** *n* bohatství, vlastnictví *cenné*

**hariva** *n* večer, odpoledne

**haro** *n* směr, směšenina

**hasambarana** *n* blaženost, spokojenost, štěstí *pocit*

**hasina** *n* čest, svatost

**hasoavana** *n* dobrota, milost

**hataka** *n* žádost

**hatezerana** *n* hněv, vztek, zlost

**hatra** *n* až do *místně n. časově, od místně n. časově*

**hatraiza** *adv* odkud, kam

**hatramin'ny** *adv* od *místně i časově*

**hatrany** *adv* až do *před slovem* • *adv* stále *za slovem* • **hatrany ka** *hatrany* *expr* od ... do

**havana** *n* rodina *širší* • **havana aman-tsakaiza** *expr* rodina a přátelé

**havanana** *adj* pravá *strana*

**havia** *adj* levá *strana*

**havoana** *n* kopec, vysočina

**hay** *interj* ah, aha • *v pass* známý *být, možný být, v něčích schopnostech*

**hazandrano** *n* mořské plody, ryba

**hazavana** *n* jas

**hazo** *n* dřevo, strom

**hefy** *n* škorpión *prov. Bara*

**hehy** *n* smích

**heka** *adv* ano *prov., správně prov. potvrzující zvolání*

**helo** *n* peklo

**heloka** *n* vina

**hena** *n* maso  
**henakisoa** *n* vepřové  
**henatra** *n* hanba, ostuda  
**hendry** *adj* moudrý, rozumný  
**henika** *adj* vrchovatý, zaplněný  
**henjana** *adj* přísny, tvrdý  
**henoina** *v pass* nasloucháno být něčemu  
**henomby** *n* hovězí  
**herina** *n* otočení, obrat *otočka*  
**herinandro** *n* týden  
**herintaona** *n* rok *celý*  
**hero-dronono** *n* smetana  
**hery** *n* moc *síla*, síla  
**hetaheta** *n* žízeň, touha *silná*  
**hetsy** *num* 100'000  
**hevitra** *n* myšlenka, názor  
**hidirôzenina** *n* vodík  
**hidy** *n* zámek *na klíč*  
**hira** *n* zpěv, hudba  
**hita** *v pass* nalezený být, viděný být • **hita maso** *expr* na vlastní oči  
**hitsy** *n* přímka  
**hivoka** *adj* savana  
**ho** *part* částice značící budoucí čas • **ho an'...** *prep* pro ...  
**hoatra** *prep* jako, stejně tak  
**hoavy** *n* budoucnost  
**hodidina** *n* obvod *geometrický*  
**hoditra** *n* kůra • *n* kůže • *n* slupka  
**hoe** *adv* taktó *vkládá se před citaci*  
**holatra** *n* hřib, žampion, houba *rostlina* • *n* jízva  
**honko** *n* mangrovník  
**hopitaly** *n* nemocnice  
**hosy** *n* provaz *prov. Bara* určený k vedení zebu *Ex.*: Ihosy ~ kořen názvu města na jihu Madagaskaru  
**hôtely** *n* hotel, restaurace

## I

**i-** *aff* *pref.* měnící jméno na předložku nebo příslovce *Ex.*: voho - ivoho ~ záda - vzadu • *aff* *pref.* tvořící jména míst *Ex.*: Merina - Imerina ~ Merina (národ) - Imerina (země Merinů) • *aff* *pref.* *vlastních jmen*, *spíše neformální*, Koto - Ikoto  
**ia** *adv* ano *prov.*  
**ia?** *adv* kdo? *prov.*  
**ialahy** *pron pers ty* mezi velmi blízkými muži  
**ianao** *pron pers ty*  
**ianareo** *pron pers vy*  
**iantetherana** *v rel* opora být, podepírat  
**iditra** *n* vstup, vstupné, dluh, průnik  
**iezahana** *v rel* pokoušet se, usilovat  
**if-** *aff* *pref.* vyjadřující vzájemnost *Ex.*: fandefarana - fifandefarana ~ trpělivost - mít spolu trpělivost  
**ifamp-** *aff* *pref.* vyjadřující vzájemnost *Ex.*: Nifampipetraka akaikin Rabe sy Rakoto. ~ Rabe a Rakoto si sedli blízko jeden druhého.  
**ihany** *adv* jenom

**ila** *n* strana *nějaké věci*, bok  
**ilaina** *v pass* žádaný být, vyhledávaný být  
**ilay** *pron* tento často se používá na místě určitého členu  
**ilika** *n* strana  
**imailaka** *n* e-mail  
**imaso** *adv* před očima, na očích, viditelný *dobře*, *na očích*  
**impiry** *adv* kolikrát, jak často  
**India** *n* *prop* Indie  
**indrafo** *n* soucit, slitování  
**indraindray** *adv* občas, někdy  
**indray** *adv* opět, znova  
**indrindra** *adv* hodně, moc *mnoho*  
**indro** *interj* podívej *zvolání*, jako *fr. voilà*, hle *zvolání*, vskutku *zvolání*  
**indroa** *num* dvakrát  
**indry** *pron pers ty* mezi velmi blízkými ženami *n. v páru*  
**injeniera** *n* inženýr  
**inona** *pron interrog* CO  
**intelo** *num* třikrát  
**intsony** *adv* nikdy už • *adv* už ne  
**iny** *pron* ten  
**io** *pron* tenhle  
**iôdy** *n* jód  
**irahina** *v pass* poslaný být  
**iraika** *num* jedna *ve složených číslech*, *ex. 11, 101*  
**iraka** *n* posel  
**iray** *num* 1 • **iray ambin'ny folo** *num* 11 • **iray amby dimampolo** *num* 51 • **iray amby efaolo** *num* 41 • **iray amby enimpolo** *num* 61 • **iray amby fitopolo** *num* 71 • **iray amby roapolo** *num* 21 • **iray amby sivifolo** *num* 91 • **iray amby telopolo** *num* 31 • **iray amby valopolo** *num* 81 • **iray tampo** *expr* sourozenci  
**ireny** *pron* tamto  
**ireo** *pron pers ti* kteří • *pron pers* tihle  
**irery** *adj* sám  
**irina** *v pass* kýžený být, očekávaný být  
**iry** *n* touha *silná*  
**isa** *adj* každý  
**isaky ny olona** *expr* každý člověk  
**isan'andro** *expr* každý den  
**isaorana** *v rel* děkovat  
**ise** *pron pers ty* mezi velmi blízkými ženami *n. v páru*  
**isika** *pron pers my* *inc.*  
**Italia** *n* *prop* Itálie  
**italianina** *adj* italský  
**itokiana** *v rel* opora být, podpora  
**ity** *pron* tento *blízko*, *v dohledu*  
**ivelany** *adv* venku  
**ivoho** *adv* vzadu  
**iza** *pron interrog* kdo  
**izahay** *pron pers my* *exc.*  
**izaho** *pron pers já* předchází přísudek  
**izany** *pron* ten, ti, to, tohle  
**izao** *adv* teď' • *pron* tento  
**izay** *adv* nyní, teď' • *pron* ten kdo, kdo *syn. ten, jenž* • *interj* to je ono *potvrzující zvolání*  
**izina** *n* tma

**izy** *pron pers on, ona* • **izy ireo** *pron pers oni, ony*

## J

**jaky** *n* červená výrazná  
**jaly** *n* utrpení  
**jamba** *adj* slepý  
**janonary** *n* leden  
**janona** *n* přestávka  
**jeografia** *n* zeměpis  
**jery** *n* pohled • **jery atrika** *expr* POZOR *vojenský rozkaz*  
**Jesoa** *n* *prop* Ježíš  
**Jesosy Kristy** *n* *prop* Ježíš Kristus  
**jiolahy** *n* zloděj  
**JIRAMA** *n* *prop* cf. *Elektřina a voda* Madagaskaru  
**jiro** *n* světlo *lampa*, *lampa*, osvětlení • **jiro maitso** *expr* zelená *na semaforu* • **jiro mena** *expr* červená *na semaforu* • **Jiro sy Rano Malagasy** *n* *prop* Elektřina a voda Madagaskaru *JIRAMA* státem vlastněný, přední malgašský dodavatel elektřiny a vody  
**jolay** *n* červenec  
**jona** *n* červen  
**jono** *n* návnada *na ryby*  
**jojery** *n* cikáda

## K

**ka** *conj* a proto, a tak, že • **ka na inona na inona** *expr* cokoli *to či ono*  
**kabary** *n* proslov *umění formálního přednesu*, často *prostoupené* "hainteny" a "ohabolana", obvykle se objevuje při důležitých událostech - svatbách, pohřbech, veřejných vystoupeních ...  
**kafe** *n* káva  
**kahie** *n* sešit  
**kajaha** *n* maniok (*Manihot esculenta*) *prov. Betsileo*  
**kajoy** *n* myš  
**kakao** *n* kakao  
**kalabe** *n* šváb  
**kalalao** *n* šváb  
**kambana** *adj* dvojčata  
**kamboty** *n* sirotek  
**kamo** *adj* líný, bez chuti *něco dělat*  
**kamory** *n* jezírko  
**Kanada** *n* *prop* Kanada  
**kanadianina** *adj* kanadský  
**Kanadianina** *n* *prop* Kanad'an  
**kanefa** *conj* avšak  
**kanjo** *conj* nicméně  
**kankana** *n* červ  
**kanto** *adj* skvělý *dobře provedený*, nádherný  
**kaominina** *n* město *současný správní celek Madagaskaru*, menší než *departemant*, existuje jich 1 395  
**kaonty** *n* účet  
**kaopy** *n* miska  
**kapa** *n* sandále • *n* sekání  
**kapaoty** *n* plášť  
**kapika** *n* arašídý, burské oříšky, pistácie  
**kapohina** *v pass* bitý být  
**kapoka** *n* bití, úder  
**karakara** *n* péče  
**karaoty** *n* mrkev

**kara-panondro** *n* občanský průkaz  
**karatra** *n* karta *na vlak a pod.* • *n* lístek  
**karazana** *n* druh *biologický a pod.*, odrůda, typ  
**karbônina** *n* uhlík  
**Karemy** *n* Půst *liturgické období*, doba postní  
**karija** *n* konfigurace sikidy 1-1-1-2  
**karoka** *n* zkoumání, hledání *usilovné*  
**kasoka** *n* tření *dvou věcí o sebe*  
**katakata** *n* banán (*Musa sp.*) *prov. Tsimihety*  
**katedraly** *n* katedrála  
**katroka** *adj* stejný *zcela*  
**katsaka** *n* kukuřice  
**kavina** *n* náušnice  
**keky** *n* koláč  
**kelikely** *adj* trošku, málo  
**kely** *adj* malý  
**kiana** *n* křehkost  
**kianja** *n* náměstí  
**kibo** *n* břicho  
**kida** *n* banán (*Musa sp.*) *prov. Bara*  
**kidoro** *n* matrace  
**kifafa** *n* smeták  
**kilao** *n* kilogram  
**kilaometatra** *n* kilometr  
**kilasy** *n* třída *školní*  
**kilema** *n* vada, kaz, deformace  
**kilemaina** *adj* zchromlý, zmrzačený  
**kinlonj** *n* oblázek  
**kily** *n* tamarind (*Tamarindus indica*)  
**kinga** *adj* obratný  
**kininina** *n* eukalyptus (*Eucalyptus robusta*)  
**kintana** *n* hvězda  
**kiraro** *n* boty  
**kirija** *n* úhoř *druh*  
**kiriolona** *n* kreol *zvláště pro obyvatele Réunionu*  
**kisoa** *n* prase • *n* vepřové  
**kitapo** *n* taška  
**kitoka** *n* voska  
**kitoza** *n* maso *solené a sušené*  
**kitroka** *adj* hustý *blízko vedle sebe*, *např. stromy*  
**kivy** *adj* skleslý, bez odvahy  
**klavie** *n* klávesnice  
**klôro** *n* chlór  
**-ko** *pron pers mne* *suf.*, 2. p., můj *suf.*, 2. p.  
**koa** *conj* také • **koa rahefa** *expr* jen když *vyjadřuje přání*  
**koba** *n* mouka • **koba akondro** *n* banánový dezert *sladká malgašská specialita z rozmačkaných banánů, medu a kukuřicové mouky obalený v drčených arašíděch a uzavřený v banánových listech, a vařený ve vodě n. v páře*  
**koban-dravina** *n* arašídový dezert *sladká malgašská specialita z arašídů, hnědého cukru a sladkého rýžového těsta, obalené v banánových listech se vaří i více než 24 hodin, dokud cukr nezkarameлізуje*  
**kofehy** *n* niť, vlákno  
**kohaka** *n* kašel

**kokoa** *adj* srovnávací člen za přid. jm.  
Ex.: tsara - tsara kokoa ~ dobrý  
- lepší  
**kolontsaina** *n* kultura  
**komanga** *n* (*Erythrophleum*  
*couminga* Baill.) druh jedovatého  
stromu  
**kosa** *conj* na druhou stranu  
*nicméně, naopak*  
**kotrika** *n* lemur (*Lepilemur*  
*mustelinus*, *L. microdon*,  
*Haplemur griseus griseus*)  
**Krismsary** *n* prop Vánoce  
**kristiana** *n* křesťan  
**krôma** *n* chróm

## L

**la** *n* odmítnutí, popření  
**labiera** *n* pivo  
**labozia** *n* svíčka  
**lafo** *adj* drahý *cena, prodaný* •  
**lafo loatra** *expr* drahý příliš  
**lafy** *n* strana nějaké věci  
**lahatsoratra** *n* rukopis  
**lahiny** *n* muž, samec  
**lahy** *n* muž • *adj* mužský, samčí •  
*n* samec Ex.: akoho lahy ~  
kohout  
**lainga** *n* lež  
**laingomena** *n* bougainvillier  
(*Bougainvillea* sp.)  
**laisoa** *n* zelí  
**lakampiarana** *n* piroga *s* vahadlem  
**lakana** *n* piroga, loďka  
**lakile** *n* klíč  
**lakolosy** *n* zvon  
**lakoroa** *n* kříž  
**lala** *adj* známý *prov. Bara*  
**lalahy** *n* muž *prov.*  
**lalam-bady** *expr* manželský  
zákon  
**lalam-po** *expr* laskavost *vlastnost*,  
dobrota *vlastnost*  
**lalana** *n* cesta, ulice  
**lalàna** *n* zákon  
**lalandava** *adv* pořád, vždycky  
**lalao** *n* hra, zábava  
**lalimoara** *n* skříň  
**lalina** *adj* hluboký  
**lalitra** *n* moucha  
**lalo** *n* průchod  
**lamasinina** *n* vlak  
**lamba** *n* látka *pruh látky sloužící jako*  
*oděv* • **lamba arosy** *n* látka  
vícebarevná  
**lambo** *n* divočák  
**lamesa** *n* mše  
**lamina** *n* uspořádání,  
organizace • **lamina an'erana**  
*n* uspořádání *prostorové* • **lamina**  
**ara-pitondrana** *n*  
administrativa • **lamina**  
**ifanekena** *n* pravidlo  
**lamosina** *n* záda  
**lanitra** *n* nebe  
**lanja** *n* váha  
**lanonana** *n* oslava *všeobecná, s*  
*hudbou a tancem*  
**laoka** *n* příloha *tradiční malgašská*  
*masítá n. zeleninová příloha k rýži*  
**lapan'ny tanana** *n* radnice

**laro** *n* kůra ze stromů "rotra", občas  
*používaná k dodání chuti při fermentaci*  
*"toaka gasy"*  
**lasa** *adj* minulý Ex.: atatsinainy  
lasa ~ minulý pondělí • *adj*  
odcházející  
**lasaosy** *n* omáčka  
**lasary** *n* nakládaná zelenina  
*pikantní, obvykle rajčata a cibule s chili*  
**lasopy** *n* polévka  
**latabatra** *n* stůl  
**lava** *adj* dlouho, stále • *adj*  
dlouhý, vysoký  
**lavabato** *n* jeskyně  
**lavaka** *n* jáma, díra *v zemi* • *n*  
výmol *erozní, rozsáhlé úžlabiny*  
*způsobené erozí odlesněných kopců*  
**lavanila** *n* vanilka  
**lavitra** *adv* daleko • *adj* vzdálený  
**lavo** *adj* spadlý  
**lavorary** *adj* dokonalý, vynikající  
**laza** *n* fikus (*Ficus reflexa*) *druh*  
*fikusu, jehož kůra slouží k výrobě druhu*  
*lamby jménem "fanto", kořeny mají léčivé*  
*účinky* • *n* sláva, věhlas,  
oznámení, oslavování *někoho*  
**lefa** *n* uprchlík • *adj* uprchlý,  
osvobozený  
**lefolefo** *n* pružnost, ohebnost  
**lefy** *adj* mdlý, fádň  
**lehibe** *adj* velký, starý  
**lehilahy** *n* muž  
**lela** *n* jazyk  
**lele** *n* motýl  
**lena** *adj* vlhký, mokrý  
**leo** *adj* snášející *těžkosti a pod.* • *adj*  
znechucený, opilý  
**levona** *adj* spotřebovaný,  
strávený, zaniklý  
**limonady** *n* limonáda  
**liona** *n* lev  
**litatra** *n* litr  
**loaka** *n* díra • *adj* proděravělý  
**loatra** *adv* příliš mnoho  
**lobaka** *n* košile  
**lofo** *n* vytrvalost  
**loha** *n* hlava  
**lohalika** *n* koleno  
**loharano** *n* pramen vody  
**lohataona** *n* jaro  
**lohateny** *n* nadpis, titulěk *novinový*  
*a pod.*  
**loka** *n* sázka *vsazená hodnota*  
**loko** *n* barva *nátěr a pod.* • *n* rtěnka,  
pečetní vosk, lepidlo  
**lolo** *n* duch *prov. Bara přízrak* • *n*  
motýl  
**lolovokatra** *n* nemrtvý *prov. oživlá*  
*mrtvola*  
**lomano** *n* plavání  
**loso** *n* naběračka  
**loto** *n* skvrna, špína  
**lova** *n* dědictví  
**lovia** *n* talíř  
**loza** *n* nebezpečí, pohroma  
**lôzisialy** *n* program *počítačový*,  
software

## M

**Madagasikara** *n* prop  
Madagaskar  
**madinika** *adj* malý, tenký  
**radio** *adj* čistý

**mađiro** *adj* kyselý, hořký • *n*  
tamarind (*Tamarindus indica*)  
**maditidity** *adj* lepkavý, mastný  
**maditra** *adj* tvrdohlavý  
**mafana** *adj* horký, teplý  
**mafay** *adj* pevný, tvrdý  
**magara** *n* rum *prov.*  
**magazay** *n* obchod *místo*  
**Magy** *n* Tři králové  
**maha-** *aff* *pref.* znamenající *schopnost*  
*něco dělat nebo získat nějakou vlastnost*  
Ex.: mahafoy ~ moci  
zapomenout  
**Mahafaly** *n* prop etnikum  
Madagaskaru *jihozápad, poblíž*  
*Ampanihy*  
**mahafantatra** *v act* chápat, vědět  
**mahafaty** *v act* zabít  
**mahafinaritra** *adj* hezký,  
příjemný • *v act* líbit se  
**mahafoy** *v act* dát dobrovolně,  
vzdát se *něčeho ochotně*  
**mahalala** *v act* rozumět, znát  
**mahalana** *adj* rozptýlený *ne častý*,  
*v prostoru n. čase, řídký výskytem v*  
*prostoru n. čase*  
**mahaleo** *v act* strpět *být schopný*,  
vydržet *být schopný, vypořádat se*  
*být schopný, s něčím*  
**Mahaleo** *n* prop Mahaleo *ikonická*  
*hudební skupina Madagaskaru založená*  
*1972 hudebníky Dama, Dadah, Bekoto,*  
*Fafa, Nono, Charles, Raoul*  
**mahanandro** *v act* vařit  
**mahantra** *adj* chudý *člověk*,  
postížený *něčím*  
**maha-olona** *n* osobnost  
**mahareta** *v imp* vytrvej  
**mahari-po** *expr* trpělivý  
**maharitra** *v act* pokračovat, trvat  
**mahary** *v act* stvořit  
**mahatahotra** *v act* děsit, strašit •  
*adj* strašný  
**mahatalanjona** *adj* úchvatný,  
ohromující  
**mahatsiaro** *v act* vzpomínat si  
**mahay** *v act* umět, vědět, znát •  
**mahay roa** *expr* prospěchář *kdo*  
*se přidá k jakékoli skupině*  
**mahazaka** *v* snášet *být schopen*,  
*něco, unést být schopen, něco* • *n*  
vlákno, kabel  
**mahazo** *v act* chytit, obdržet,  
získat • **mahazo aho** *v act*  
rozumím • **mahazo am-po** *expr*  
chápat *někoho*  
**mahereza** *v imp* odvahy *měj*  
**mahery** *adj* pevný, silný  
**mahiratra** *adj* inteligentní *přen.*,  
člověk s otevřenými očima  
**mahita** *v act* najít, vidět  
**mahitsizoro** *n* obdélník  
**mahitsy** *adj* přímý, rovný  
**mahôgo** *n* maniok (*Manihot*  
*esculenta*) *prov. Tsimihety*  
**mahomby** *v act* schopný *být ... něco*  
*udělat*  
**maika** *adj* uspěchaný, spěšný  
**mailaka** *adj* mrštný, rychlý  
**mailo** *adj* opatrný  
**maimaika** *adj* uspěchaný  
**maina** *adj* suchý  
**maingoka** *n* škorpión

**mainka** *adv* tím více, navíc  
**mainty** *adj* černá  
**maitso** *adj* zelená  
**maizim-bava vilany** *expr*  
soumrak *večerní*  
**maizina** *adj* tmavý  
**maka** *v act* vzít, donést • **maka**  
**rivotra** *expr* provětrat se *vyjít si*  
*na vzduch* • **maka sary** *v act*  
fotografovat • **maka tahaka**  
*expr* napodobovat  
**makadiry** *adj* velký *velmi*,  
obrovský  
**makamba** *n* kreveta  
**maki** *n* lemur (*Lemur catta*)  
**malagasy** *n* malgašský • *n*  
malgaština  
**Malagasy** *n* prop Malgaš  
**malahelo** *adj* smutný  
**malaina** *adj* lenivý  
**malala** *n* miláček, milovaný *člověk*  
**malalaka** *adj* neomezený,  
prostorový, široký  
**malazo** *adj* zvadlý, seschlý *květina*  
*a pod.*  
**malefaka** *adj* lehký, jemný, slabý  
*nápoj*  
**malemy** *adj* měkký  
**maloto** *adj* špinavý  
**mamafa** *v act* zametat  
**mamaky** *v act* číst • *v act*  
rozseknout  
**mamalo** *v act* hýbat *prov. něčím*  
**mamanala** *adj* chladný, ledový  
**mamangovango** *v act* načrtnout  
**mamangy** *v act* navštívit,  
pozdravovat *v dopise n. skrz jinou*  
*osobu*  
**mamantsika** *v act* přibít *hřebíkem*  
**mamela** *v act* nechat, odpustit,  
opustit  
**mameno** *v act* naplňovat  
**mamerina** *v act* začít znovu,  
zopakovat  
**mametra** *v act* omezit  
**mametraka** *v act* posadit, položit  
**mamindra** *v act* chodit *hlavně o*  
*dětech, přesunout se*  
**mamindrafo** *v act* soucit *mít*,  
slitovat se  
**mamita** *v act* skončit  
**mamo** *adj* opilý  
**mamoha** *v act* otevřít  
**mamongady** *v act* prodávat *ve*  
*velkém*  
**mamonjy** *v act* účastnit se *setkání*,  
*schůze, přijít včas* • *v act* zachránit,  
spasit • **mamonjy lamesa** *expr*  
*jít na mši*  
**mamono** *v act* Zabít • **mamono**  
**masoandro** *expr* pracovat *bez*  
*ustání, od rána do večera* • **mamono**  
**tena** *expr* spáchat sebevraždu  
**mampakatra** *v* oženit se,  
zvednout  
**mampandre** *v act* vysvětlit  
**mampandroso** *v act* postupovat  
*dělat pokroky, rozvíjet projekt apod.*  
**mampanjaka** *v act* kralovat *nechat*  
Ex.: nechat kralovat *mir*  
**mampianatra** *v act* učit  
**mampiasa** *v act* používat



**mampifaly** *v act* dělat šťastným  
**mampihavana** *v act* usmířit se  
**mampionona** *v act* utěšovat někoho  
**mampirina** *v act* uklízet  
**mampiroborobo** *v act* podporovat činnost, rozvíjet projekt apod.  
**mampisaraka** *n* rozdělovat  
**mampitombo** *v act* znásobit, zvětšit  
**mamy** *adj* sladký  
**man-** *aff. pref. tranzitivních sloves a přídavných jmen*  
**manadino** *v act* zapomenout  
**manadio** *v act* čistit  
**manafina** *v act* schovat, ukrýt  
**manahirana** *v act* obtěžovat, trápit  
**manahoana** *v act* jak se daří  
**manaiky** *v act* poslechnout, přijmout souhlasit  
**manaintaina** *v act* bolet silně, bolestivý být  
**manaitra** *v act* překvapit, vylekat  
**manakalo** *v act* směnit něco za něco  
**manakatona** *v act* zavřít  
**manakiana** *v act* kritizovat hledat chyby, vytýkat chyby  
**manalavitra** *v act* oddálit  
**manamarika** *v act* označit, poznamenat si  
**manamasina** *v act* posvěcovat  
**manambady** *v act* oženit se, vdát se  
**manambara** *v act* oznámit, sdělit  
**manampo** *v act* zamýšlet, mít na mysli, záměr mít  
**manampy** *v act* pomáhat • *v act* přidat, zvětšit, rozmnožit zvýšit množství něčeho  
**manana** *v act* mít, vlastnit  
**mananasy** *n* ananas  
**manandrana** *v act* zkusit  
**manantena** *v act* doufat, očekávat  
**manao** *v act* dělat  
**manaraka** *v act* následovat, poslouchat podřízovat se  
**manary** *v act* odmítnout, vydědit, opustit něco, zahodit • **manary ankaratsiana** *expr* zradit ponechat někoho bez pomoci, opustit v těžké situaci  
**manasa** *v act* mýt  
**manasitrana** *v act* uzdravit  
**manatontosa** *v act* dodělat práci, dokončit  
**manazava** *v act* osvětlit, vysvětlit  
**mandà** *v act* odmítat  
**mandainga** *v act* lhát  
**mandalina** *v act* prohloubit  
**mandalo** *v act* přecházet, projít někudy  
**mandamina** *v act* urovnat, uklidit, usmířit  
**mandany** *v act* strávit, spotřebovat  
**mandefa** *v act* poslat  
**mandeha** *v act* fungovat, jít pěšky • **mandeha lavitra** *expr* cestovat  
**mandihy** *v act* tančit

**mando** *adj* vlhký  
**mandoa** *v act* platit • *v act* zvracet  
**mandositra** *v act* utéct od něčeho  
**mandoto** *v act* zašpinit  
**mandrafy** *v act* závidět, nenávidět  
**mandraka** *adv* do časově  
**mandrakariva** *adv* pořád, stále  
**mandrakizay** *adv* navždy, věčně  
**mandray** *v act* obdržet, popadnout  
**mandre** *v act* slyšet  
**mandrehitra** *v act* zapálit, spálit  
**mandrendrika** *v act* rozpustit cukr apod., roztavit  
**mandreraka** *v act* unavovat  
**mandresy** *v act* porazit někoho, zvítězit  
**mandrindra** *v act* urovnat, usmířit  
**mandritra** *v act* během • *v act* zatímco  
**mandritry ny andro iray** *manontolo* *expr* den celý  
**mandritry ny taona iray** *manontolo* *expr* rok celý  
**mandrivotra** *v act* foukat vítr  
**mandro** *v act* koupat se  
**mandroso sy miverina** *expr* tam a zpět  
**mandrotsaka** *v act* nalít, přispět  
**manelingelina** *v act* rušit při činnosti, obtěžovat  
**mañelo** *adj* nemocný prov. Bara  
**manenika** *v act* naplňovat zcela, postupovat  
**manenjika** *v act* pronásledovat někoho  
**mañeziôma** *n* hořčík  
**manga** *adj* mango • *adj* modrá • *adj* skvělý, krásný  
**mangahazo** *n* maniok (*Manihot esculenta*)  
**mangaihay** *adj* roztrpčený, smutný  
**mangalatra** *v act* krást  
**manganezy** *n* mangan  
**mangatsiaka** *adj* chladný, studený  
**mangatsohatso** *adj* bílá sněhobílá  
**mangetaheta** *v act* žízeň mít  
**mangidy** *adj* drahý cenou • *adj* hořký  
**mangina** *adj* tichý prov. Bara • *v act* tichý prov. Bara být  
**maniasia** *v act* sejít z cesty  
**manilika** *v act* odstrčit, odtlačovat, tlačit  
**manina** *v act* řídit prov., vést prov. společnost a pod. • *v act* toužit po něčem, vzdychat po něčem  
**maninona** *adv* co se děje  
**maniry** *v act* přát si, toužit po něčem • *v act* růst rostlina, rašit, klíčit  
**manitra** *adj* voňavý  
**manitsy** *v act* opravovat  
**manjaka** *v act* vládnout  
**manjarano** *n* grafit, tuha grafit  
**manjavona** *v act* zmizet rychle  
**manjo** *v act* přihodit se hlavně o neštěstí, udeřit neštěstí, pohroma

**manjomba** *v* smutný být  
**manjombona** *adj* tmavý být, zamračený být  
**manka-** *aff. pref. tranzitivních sloves*  
*Ex.*: hamy - mankamamy ~ sladkost - shledat něco sladkým  
**mankafy** *v act* chutnat skvěle  
**mankaiza** *v act* kam jde  
**mankalaza** *v act* oslavovat někoho  
**mankamamy** *v act* shledat sladkým např. *chut koláče*  
**mankany** *v act* jít někam *Ex.*: Mankamin'ny tanana aho. ~ Jedu do města.  
**mankaty** *v act* přijít na nějaké místo mimo dohled  
**manko** *part* částice zesilující význam  
**manofy** *v act* snít, zdát se sen  
**manohana** *v act* podporovat  
**manohatra** *v act* měřit, srovnávat  
**manohy** *v act* pokračovat  
**manokana** *adj* zvláště  
**manolo** *v act* nabídnout  
**manoloana** *v act* naproti  
**manomana** *v act* připravit něco  
**manomboka** *v act* začít  
**manome** *v act* dát, dávat • **manome toky** *expr* ujistit o něčem, slíbit  
**manompo** *v act* sloužit někomu  
**manontany** *v act* ptát se  
**manoratra** *v act* psát  
**manoro** *v act* obšťastňovat, rozradostňovat  
**manoroka** *v act* líbat, políbit  
**manota** *v act* hřešit • *v act* přestoupit zákon  
**manova** *v act* změnit  
**manta** *adj* syrový  
**maody** *adj* podezíravý, nedůvěřivý  
**mapaza** *n* papája (*Carica papaya*) prov. Tsimihety  
**maraina** *n* ráno  
**marary** *adj* nemocný • **marary saina** *expr* bláznivý  
**maratra** *adj* zraněný  
**marenina** *adj* hluchý  
**maresaka** *adj* přetřásaný téma, o kterém se často mluví, zmiňovaný často  
**mariazy** *n* svatba  
**marika** *n* značka  
**marikivy** *adj* kyselý  
**marina** *adj* poctivý, pravý  
**maro** *adj* početný  
**maroa** *v imp* rozmnožte se  
**maroantrano** *n* krysa prov.  
**marolongo** *n* had cf. "marorazana"  
**maromita** *n* nosič, sluha  
**marorazana** *n* had druh černo-žlutého jedovatého hada, lit. mnoho předků, říká se, že pokud je zabit v domě, budou na jeho místo přicházet další hadi stejného druhu a jeho smrt přinese neštěstí člověku, který jej zabil  
**maroroka** *adj* rostoucí rychle  
**marotsa** *n* březin  
**masaka** *adj* uvařený, zralý ovoce  
**masera** *n* sestra řádová  
**masiaka** *adj* krutý, násilný

**masimbavy** *n* svatá žena  
**masina** *adj* svatý, posvátný  
**masindahy** *n* svatý muž  
**masira** *adj* slaný  
**maso** *n* oči  
**masoandro** *n* Slunce  
**masolavitra** *n* dalekohled  
**masomboly** *n* semeno k sadbě rostlin  
**masonkoditra** *n* pór v kůži a pod.  
**matahotra** *v act* bát se, strach mít  
**matetika** *adv* často • *adj* opakovaný v prostoru n. čase, častý  
**matoky** *v act* důvěřovat, věřit  
**matory** *v act* spát  
**matroka** *adj* bledý, tmavý, kalný  
**matsiro** *v act* chutnat dobře  
**maty** *adj* mrtvý, zhasnutý • **maty folaka an-dantony** *expr* smrt mladého člověka  
**mavesatra** *adj* těžký váha  
**mavetribitrika** *adj* čiperný  
**mavitrika** *adj* hbitý, mrštný  
**mavo** *adj* žlutá světlá  
**mavokely** *n* růžová  
**may** *v pass* květen  
**mazava** *adj* jasný, světlý  
**mazoto** *adj* horlivý, skvělý  
**mazotoa** *v imp* horlivý buď  
**mba** *conj* aby před slovesem v bud. č., pro účel, za účelem  
**mbily** *n* spodek v kartách  
**mbo** *adv* ještě mbola, stále mbola  
**mbola** *adv* ještě, stále  
**mby** *adv* právě, zrovna • **mby akaiky** *expr* blížít se k  
**Meksika** *n* prop Mexiko  
**mena** *adj* červená  
**menaka** *n* olej, tuk • **menaka oliva** *n* olej olivový  
**menakely** *n* pečivo z rýže  
**menatra** *adj* zahanbený, zmatený  
**mendrika** *adj* zasloužený  
**merina** *adj* smažený  
**Merina** *n* prop etnikum Madagaskaru centrální vrchovina  
**metaly** *n* kov  
**metatra** *n* metr  
**mety** *adj* umožňující, akorát • *expr* v pořádku je to  
**meva** *adj* dobrý prov. Bara  
**miadana** *v act* jít pomalu, v klidu, rozvážně, dělat v klidu  
**miady varotra** *expr* smlouvat cenu  
**miaina** *v act* chovat se slušně • *v act* žít  
**mianga** *v act* odjet, opustit  
**miala** *v act* odejít, opustit místo • **miala sasatra** *expr* odpočinout si • **miala tsiny** *expr* omlouvat se  
**mialona** *v act* závidět  
**mianala** *v act* jít do lesa, na dříví  
**mianatra** *v act* učit se  
**mianatsimo** *v act* jít na jih  
**mianavaratra** *v act* jít na sever  
**miandalana** *v act* postupovat po kouscích  
**miandraikitra** *v act* zodpovídat  
**miandry** *v act* čekat, očekávat



**miangavy** *v act* žádat něco, domáhat se něčeho  
**miankandrefana** *v act* jít na západ  
**miankina** *v act* záviset na něčem  
**mianra** *v act* slitovat se, smilovat se nad někým  
**miansinanana** *v act* jít na východ  
**miantso** *v act* volat někoho  
**miaraka** *v act* doprovázet, stýkat se o milencích  
**miaramila** *n* voják  
**miaritra** *v act* snášet něco, trpět něco  
**miasa** *v act* pracovat  
**miatrika** *v act* čelit problému a pod.  
**mibanjina** *v act* dívat se upřeně na něco, kontemplantovat něco, pozorovat  
**mibebaka** *v act* kát se, žádat o odpuštění, litovat viny  
**mibodo** *v act* sobecký být, uzurpovat si *chtít něco jen pro sebe*  
**midanika** *adj* rozpálený, žhavý  
**midera** *v act* velebit, chválit  
**midina** *v act* sejít dolů, vytéct  
**midira** *v imp* vstoup  
**miendrika** *v act* podobat se, vypadat jako  
**miezaka** *v act* snažit se  
**mifafa** *v act* zametat  
**mifaly** *v act* radovat se  
**mifanahaka** *v act* podobat se jeden druhému  
**mifanalavitra** *v act* vzdalovat  
**mifanaraka** *v act* souhlasit, souladu být v  
**mifandray** *v act* komunikovat  
**mifanila** *v act* sousedit s něčím  
**mifankatia** *v act* milovat se  
**mifanoroka** *v act* líbat se  
**mifidy** *v act* vybrat si, zvolit  
**mifikitra** *v act* lepit se, zavěsit se na něco/někoho  
**mifindra** *v act* stěhovat se • **mifindra trano** *expr* stěhovat se do domu  
**mifoha** *v act* vzbudit se  
**mifoha** *v act* vdechovat, kouřit  
**mifona** *v act* žádat o odpuštění  
**migogogogo mitomany** *expr* oplakávat někoho n. něco  
**migoka** *v act* opíjet se soustavně  
**mihaona** *v act* potkat se s někým, setkat se s  
**miharihary** *v act* jasný být, *fakt a pod.*, zřejmý být  
**mihavao** *v act* obnovit  
**mihinana** *v act* jíst  
**mihira** *v act* zpívat  
**mihitsy** *adv* jistě  
**mihoby** *v act* radovat se *hlasitě*  
**mihodidina** *v act* obejít, obklíčený být  
**mihomehy** *v act* smát se  
**mijaly** *v act* trpět  
**mijanona** *v act* Zastavit se  
**mijery** *v act* dívat se  
**mikapoka** *v act* bít do něčeho, kovat  
**mikarakara** *v act* pečovat o, starat se o

**mikaretsaka** *v act* proběhnout rychle  
**mikasa** *v act* chtít zamýšlet něco udělat, zamýšlet  
**mikatona** *v act* zavřený být  
**mikatroka** *v act* dělat s velkým nasazením  
**mikatsaka** *v act* hledat, prohledávat důsledně  
**Mikea** *n prop* etnikum  
**Madagaskaru** *v act* západ, poblíž Toliara  
**mikohaka** *v act* kašlat  
**mikotrika** *v act* kout pikle, *přen.*, připravovat tajně, *přen.*, sedět na vejcích  
**mila** *v act* potřebovat jen o věcech, ve spojitosti s osobami má neslušný význam  
**milalao** *v act* hrát si, bavit se hraním a pod.  
**milaza** *v act* říci, oznámit, znamenat  
**milofika** *v act* degradovat, zvadnout  
**miloka** *v act* hrát hazardní hry  
**miloko** *adj* barevný, slepený  
**miloloha** *v act* nést na hlavě  
**milomano** *v act* plavat  
**mindry** *v act* plný *prov. Bara*  
**ministra ny angôvo** *n* ministr energetiky  
**minitra** *n* minuta  
**miomana** *v act* připravit se  
**miombona** *v act* sdílet, družít se • *v act* spojený být s někým v nějaké činnosti *Ex.:* miombombavaka ~ spojený v modlitbě  
**miompy** *v act* chovat dobytek, slepice a pod.  
**mionona** *v act* utěšovaný být  
**miova** *v act* měnit  
**miovaova** *adj* proměnlivý, různý  
**mipetraka** *v act* posadit se  
**mipoaka** *v act* vybuchnout  
**miposaka** *v act* objevit se, vyjít slunce  
**mirary** *v act* přát někomu něco • **mirary soa** *expr* přát všechno dobré  
**miresaka** *v act* povídat si  
**mirongo** *v act* snášet nějaké břemeno a pod.  
**misakafo** *v act* jíst  
**misaotra** *v act* děkují, děkovat • *v act* rozvést se se ženou • **misaotra betsaka** *expr* děkují pěkně  
**misasa** *v act* mýt se  
**miseho** *v act* zjevit se  
**misetrasetra** *v act* povyšovat se, arogantně se chovat  
**misotro** *v act* pít  
**misy** *v act* je tu  
**mitady** *v act* hledat  
**mitahiry** *v act* uchovávat, opatrovat něco  
**mitaiza** *v act* pozvednout někoho, něco, *přen.*, vychovat někoho, krmit  
**mitalaho** *v act* modlit se za něco • *v act* žádat usilovně  
**mitandrina** *v act* pečlivý být, pečovat o, starat se o  
**mitanjaka** *v act* nahý být  
**mitantana** *v act* vést  
**mitantara** *v act* vyprávět

**mitatao vovonana** *n* poledne *pravé*  
**miteny** *v act* mluvit  
**mitia** *v act* milovat  
**mitohy** *v act* pokračovat  
**mitolona** *v act* bojovat  
**mitomany** *v act* plakat pro něco  
**mitondra** *v act* nést • **mitondra alahelo** *expr* nosit smutek, oplakávat někoho  
**mitovy** *v act* shodovat se  
**mitsabo** *v act* ošetřovat nemocné  
**mitsako** *v act* žvýkat  
**mitsangana** *v act* povstat zvednout se, vstát  
**mitsangantsangana** *v act* procházet se  
**mitsaoka** *v act* uctívat  
**mitsidika** *v act* navštívit *prov. Bara* krátce  
**mitsiky** *v act* usmívat se  
**mitsimbina** *v act* pečovat o *dobře, s láskou*  
**mitsimoka** *v act* rašit, klíčit  
**mitsinjo** *v act* předvídat *budoucnost*  
**mitsiry** *v act* rašit, klíčit, pučet *pupen*  
**mivalo sy mifona** *expr* žádat o odpuštění  
**mivarotena** *v act* prostituovat se *lit. prodávat sám sebe*  
**mivarotra** *v act* prodat  
**mivavaka** *v act* modlit se  
**mivelatra** *v act* rozložit mapu apod., rozšířit zprávu apod. • *adj* široký  
**mivelona** *v act* žít z něčeho, nějakým způsobem  
**miverina** *v act* vrátit se  
**mividy** *v act* koupit  
**mivoadivoady** *v act* toužit *horoucně*  
**mivoady** *v act* slíbit *slavnostně*  
**mivonto** *v act* otékat  
**mivory** *v act* shromáždit se  
**mizana** *n* váha přístroj  
**mizotra** *v act* směřovat  
**moana** *adj* němý  
**mody** *v act* vrátit se *domů*  
**mofo** *n* chleba • **mofo gasy** *n* chleba z rýže, obvykle mírně sladký, ve formě podobné českým koblížkům  
**mofomamy** *n* pečivo sladké, koláč  
**moka** *n* komár  
**momba** *v act* následovat, doprovázet, účastnit se • *n* neplodný člověk  
**monina** *v act* obývat nějakou oblast  
**monja** *adv* jenom, pouze  
**mora** *adj* levný, jednoduchý, pomalý  
**moramora** *adj* mírně, pomalu  
**morona** *n* okraj  
**mosara** *n* kapesník  
**môtô** *n* motorka  
**mozika** *n* hudba  
**mp-** *aff* *pref.* označující osobu vykonávající činnost *Ex.:* mianatra - mpianatra ~ učít - učitel  
**mpaka** *n* ten kdo bere • **mpaka sary** *n* fotograf  
**mpamboly** *n* zemědělec  
**mpamily** *n* řidič  
**mpaminany** *n* prorok

**mpamonjy** *n* spasitel  
**mpampianatra** *n* učitel  
**mpanao nify** *n* zubař  
**mpanao soa** *expr* dobrodinec  
**mpanarivo** *n* bohatý člověk, *lit. ten kdo má tisíc kusů dobytka, milionář přen.*  
**mpanavotra** *n* spasitel  
**mpandainga** *n* lhář  
**mpandany** *n* rozhazovačný člověk, marnotratný člověk  
**mpandroba** *n* zloděj, lupič  
**mpanefy** *n* kovář • *n* kovotepec *i drahých kovů*  
**mpangalatra** *n* zloděj  
**mpanitsy zotra** *expr* průvodce  
**mpanjaitra** *n* krejčí  
**mpanjaka** *n* král • **mpanjaka vavy** *n* královna  
**mpanoritra** *n* člen *mluvnický*  
**mpanota** *n* hříšník  
**mpianatra** *n* žák  
**mpiandraikatra** *n* zodpovědná osoba  
**mpiandry** *n* pastýř  
**mpiara-belona** *n* bližní  
**mpiara-mianatra** *n* kamarád ze školy  
**mpiara-miasa** *n* spolupracovník  
**mpiasa** *n* dělník, zaměstnanec  
**mpihira** *n* zpěvák  
**mpikabary** *n* řečník *zvláštní titul v kultuře Madagaskaru užívaný pro muže, kteří ovládají řečnické umění "kabary" (cf.)*  
**mpino** *n* věřící  
**mpiompy** *n* chovatel dobytka  
**mpitandrina** *n* pastor • *n* pečovatel  
**mpitantana** *n* vedoucí *i za ruku*  
**mpitarika** *n* průvodce • *n* vedoucí  
**mpitondra fiara** *expr* řidič  
**mpitsabo** *n* lékař  
**mpivadivao** *n* novomanželé  
**mpivady** *n* ženich, nevěsta  
**mpivarotra** *n* obchodník  
**mpivavaka** *n* věřící  
**mpividy** *n* zákazník  
**mponin** *n* obyvatel  
**mponina** *n* obyvatelstvo

**N**

**na** *conj* nebo • **na ... na** *n* ať ... či, *i ... i* • **na dia izany aza** *expr* ačkoli • **na oviana na oviana** *expr* nikdy  
**nagano** *n* vyprávění  
**nahoana** *adv* proč  
**namana** *n* bližní, partner, přítel  
**nandritry** *adv* zatímco  
**-nao** *pron pers* tebe *suf.*, 2. p., *tvůj suf.*, 2. p.  
**-nareo** *pron pers* vás *suf.*, 2. p., *váš suf.*, 2. p.  
**nasiam-panavaozana** *expr* reálném čase *v*, právě probíhající  
**-nay** *pron pers* nás *exc.*, *suf.*, 2. p., *náš exc.*, *suf.*, 2. p.  
**nefa** *conj* nicméně, přesto  
**nenibe** *n* babička  
**nenifara** *n* teta *nejmladší*

**neniraivo** *n* teta *nejstarší*  
**neny** *n* maminka  
**neô** *n* neón  
**ngerona** *adj* modrá *velmi tmavá, indigová*  
**ngeza** *n* slavný, velký *velmi*  
**ngidy** *n* hořkost *chut'*  
**ngizina** *adj* černá *hluboká*  
**nify** *adj* zub  
**nikela** *n* nikl  
**nirina** *v pass* vytoužený *být*  
**nitirôzenina** *n* dusík  
**no** *part* částice *značící minulý čas* • *part* částice *sloužící ke zdůraznění podmětu inverzi* *Ex.*: Izy no nanao izany. ~ To udělal on. • **no ho** *part* částice *značící pohyb směrem k něčemu* *Ex.*: no ho mankaty ~ směrem sem • **no ho mianavaratra** *expr* severním směrem *jít, pohybovat se*  
**noana** *adj* hladový  
**Noely** *n* Vánoce  
**nofo** *n* tělo *lidské*  
**nofy** *n* sen  
**noho** *conj* *srovnávací spojka* *Ex.*: tsara noho ~ lepší, než • *conj* *jelikož předchází podmět* • *conj* *kvůli, spíše než* • **noho izany** *conj* a tak, tedy  
**nono** *n* prsa  
**nony** *conj* během, zatímco  
**noro** *n* radost, štěstí *počit*  
**nosy** *n* ostrov  
**noterena** *adj* *nadojené mléko* • *adj* *přinucený, donucený*  
**novambra** *n* listopad  
**-ntsika** *pron pers* nás *inc., suf., 2. p., náš inc., suf., 2. p.*  
**ny** *art* určitý člen  
**-ny** *pron pers* jeho *suf., 2. p., jej suf., 2. p., 3. os. j. č, její suf., 2. p., jí suf., 2. p.*  
**ny ahy** *pron* ten můj  
**ny anao** *pron* ten tvůj  
**ny anareo** *pron* ten váš  
**ny anay** *pron* ten náš *exc.*  
**ny antsika** *pron* ten náš *inc.*  
**ny azy** *pron* ten jeho, ten její • **ny azy ireo** *pron* ten jejich

## O

**ohabolana** *n* přísloví  
**oharina** *v pass* *srovnávaný být*  
**ohatra** *n* příklad *něčeho, srovnání*  
**ohatrinona** *adv* *kolik dotaz na cenu*  
**Okraina** *n prop* Ukrajina  
**oktobra** *n* říjen  
**olana** *n* problém  
**olo** *n* člověk *olona, někdo olona*  
**olomasina** *n* svatý  
**olombelona** *n* člověk *smrtelník, lidstvo obecně*  
**olom-boafidy** *n* zvolená osoba *prezident, poslanec, reprezentant, ...*  
**olona** *n* člověk, osoba  
**olondehibe** *n* dospělý  
**olontsambatra** *n* blahoslavený  
**omaly** *adv* včera  
**omana** *n* příprava  
**ombiasy** *n* věštec  
**omby** *n* hovězí • **n** zebu (*Bos indicus*)  
**ome** *n* dávání

**omeo** *v imp* *dej*  
**ondana** *n* polštář  
**ondry** *n* ovce  
**onenana** *v pass* obývaný *být*  
**onibe** *n* řeka  
**oniversite** *n* universita  
**onja** *n* vlna  
**ony** *n* řeka  
**ora** *n* hodina • **ora famangiana** *expr* otvírací hodiny  
**orana** *n* déšť • **n** rak  
**ordinatera** *n* počítač  
**orina** *n* ukotvení, stavba *domu a pod., výstavba*  
**oroka** *n* polibek  
**orona** *n* nos  
**osa** *adj* slabý  
**osy** *n* koza  
**ota** *n* hřích • *adj* chybný  
**otrika** *n* přepadení  
**otri-po** *n* zatrpkllost, škodolibost  
**ova** *n* proměnlivost, proměnná *v matematice a pod.*  
**oviana** *adv* *kdy min. č.*  
**ovy** *n* batáty *sladké, brambory klasické i sladké*

## P

**paiso** *n* meruňka  
**Paka** *n* Velikonoce  
**pamba** *n* kapok  
**Pantekoty** *n* Soslání Ducha Svatého *svátek*  
**paoma** *n* jablko  
**paositra** *n* pošta  
**paosy** *n* kapsa  
**papa** *n* papež, Svatý otec  
**papay** *n* papája (*Carica papaya*)  
**paradisa** *n* ráj  
**parasy** *n* blecha  
**pasipaoro** *n* pas *cestovní*  
**pataloa** *n* kalhoty • **pataloa fohy** *n* kraťasy  
**peratra** *n* prsten  
**pila** *n* baterie  
**planina** *n* plán  
**poaka** *n* výbuch  
**poara** *n* hruška  
**polisy** *n* policie • **n** policista  
**Polonina** *n prop* Polsko  
**porofo** *n* důkaz  
**Pôrtogaly** *n prop* Portugalsko  
**praiministra** *n* premiér  
**pretra** *n* kněz

## R

**ra** *n* krev  
**ra-** *aff* *pref.* *vlastních jmen, forma respektu, Koto - Rakoto*  
**rafy** *n* nepřítel  
**raha** *conj* *jestliže, když, pokud* • **raha azonao atao** *expr* *můžeš-li to (pro mne) udělat zdvořilostní vsuvka* • **raha sitrakao** *expr* *kdybys byl tak hodný zdvořilostní vsuvka, lit. pokud si to tak přeješ*  
**rahalahy** *n* bratr *ve vztahu k bratrovi*  
**rahampitso** *adv* Zítřka • **rahampitso indray** *expr* Zítřka *na shledanou*  
**rahana** *adj* vařený

**raharaha atao** *n* profese, zaměstnání  
**rahavavy** *n* sestra *ve vztahu k sestře*  
**rahefa** *adv* *když, pokud*  
**rahona** *n* mrak • **n** nebezpečí  
**rahoviana** *adv* *kdy bud. č.*  
**raibe** *n* dědeček *uctivě*  
**raiki-pitia** *adj* *zamilovaný*  
**raisina** *v pass* *vzatý i přen., např. rozhodnutí, obdrženy*  
**raketa** *n* opuncie  
**rakitra** *n* sbírka *v kostele*  
**ramatoa** *n* paní  
**ramatoakely** *n* slečna  
**rambo** *n* ocas  
**ranjo** *n* nohy  
**rankizy** *n* děti *vokativ*  
**rano** *n* tekutina *ve složených slovech* *Ex.*: ranomanitra ~ voňavka • **n** voda  
**ranomamy** *n* voda *sladká*  
**ranomanitra** *n* voňavka, vůně *voňavka*  
**ranomasina** *n* moře  
**ranomaso** *n* slzy  
**ranomboankazo** *n* šťáva *z ovoce*  
**ranomboasary** *n* šťáva *z pomeranče*  
**ranon'ampango** *n* nápoj *z vody a rýže, rýžová voda k pití*  
**ranontrambo** *n* záplava  
**ranovola** *n* nápoj *z vody a rýže, rýžová voda k pití*  
**rantsantanana** *n* prsty  
**raoby** *n* šaty  
**raozery** *n* růženec *modlitba*  
**raozy** *n* růže  
**rara** *n* zákaz  
**rarana** *v pass* *zakázaný být*  
**rarinny** *n* spravedlnost  
**ratra** *n* zranění  
**ratsy** *adj* *špatný* • **ratsy vintana** *expr* *neštěstí mít, smůla mít*  
**rava** *v pass* *rozbitý, zničený*  
**ravaka** *n* šperk, ozdoba  
**ravina** *n* list  
**ravinala** *n* ravenala (*Ravenala madagascariensis*) *palma poutníků, součást madagaskarského státního znaku*  
**ravintoto** *n* maniokové listí *s vepřovým*  
**ray** *n* otec  
**razana** *n* předeek *v rodině, prarodiče obecně pro označení předků rodiny*  
**razandry** *n* sourozenec *mladší, uctivě*  
**razoky** *n* sourozenec *starší, uctivě*  
**re** *v pass* *cítěný být, smysly, slyšený být*  
**rehefa** *adv* *brzy, když bud. č.* • **rehefa mety ho olona** *expr* *lidstvo celé*  
**rehetra** *adj* *všechno, veškerý*  
**reniala** *n* baobab (*Adansonia grandidieri*)  
**renibe** *n* babička *uctivě*  
**renina** *n* hluchota  
**renirano** *n* řeka  
**renitantely** *n* včela *královna*

**renivohitra** *n* hlavní město, metropole  
**reny** *n* matka  
**republika** *n* republika  
**reraka** *v pass* *unavený být*  
**resaka** *n* konverzace, povídání, rozhovor  
**resin-kenatra** *expr* *zahanbený*  
**resy** *v pass* *dobytý být, poražený být*  
**riana** *n* vodopád, peřeje  
**riano** *pron pers* *ty neformální*  
**riba** *n* stuha, stužka  
**rindra** *n* uspořádání *věcí a pod.*  
**rindrina** *n* zed'  
**ririnina** *n* zima *roční období*  
**ritra** *n* maso *způsob přípravy, kdy se maso vaří tak dlouho, až se veškerá tekutina vypaří* • *v pass* *vysušený být, vypařený být*  
**rivo-doza** *n* vyklon  
**rivotra** *n* vítr  
**ro** *n* bujón, vývar *z masa*  
**roa** *num* 2 • **roa alina** *num* 20'000 • **roa ambin'ny folo** *num* 12 • **roa amby dimampolo** *num* 52 • **roa amby efapolo** *num* 42 • **roa amby enimpolo** *num* 62 • **roa amby fitopolo** *num* 72 • **roa amby roapolo** *num* 22 • **roa amby sivifolo** *num* 92 • **roa amby telopolo** *num* 32 • **roa amby valopolo** *num* 82 • **roa arivo** *num* 2'000 • **roa hetsy** *num* 200'000 • **roa tapitrisa** *num* 2'000'000  
**roanjato** *num* 200  
**roapolo** *num* 20  
**roba** *n* kořist *válečná, lup*  
**rofia** *n* rafie *palma i její vláknina*  
**roky** *pron pers* *ty prov. Betsileo používá se ve vztahu respektu - mezi dětmi a rodiči, mezi manželi a pod.*  
**ro-mangazafy** *n* vývar *z telecího s rajčaty a česnekem*  
**romanina** *adj* římský *číslice a pod.*  
**romazava** *n* vývar *světlý vývar obvykle z telecího, anamalao a anantsonga n. anamamy*  
**rongony** *n* konopí *marihuana, marihuana*  
**ronono** *n* mléko  
**ropasy lahiny** *n* Eugenia petrikensis  
**roroa** *n* pár  
**Rosia** *n prop* Rusko  
**rosiana** *adj* ruský  
**roso** *v pass* *pokračovaný být*  
**rotaka** *n* nepokoje, výtržnosti  
**rotra** *n* (*Syzygium spp.*) *kůra se užívá k výrobě "laro", viz.*  
**rotsaka** *n* lití *tekutiny, rozlévání*  
**roy** *n* trnitý keř  
**ry** *part* částice *před jménem značící rodinu nebo mn. č. Ex.*: tonga ry Rakoto ~ přijela rodina Rakoto

## S

**sa** *conj* *nebo v otázkách n. ve větách dávající dvě alternativy*  
**saba** *n* měď *i její slitiny*  
**sabamavo** *n* mosaz

**sabamena** *n* bronz  
**sabotsy** *n* sobota • **Sabotsy**  
**Masina** *n* Bílá sobota  
**sadabe** *n* sifaka (*Propithecus diadema*)  
**sady** *conj* a, zároveň  
**safidy** *n* rozhodnutí, volba svobodná  
**saha** *n* pole *obilné a pod.*  
**sahady** *adv* už, již  
**sahala** *adj* stejný  
**sahirana** *adj* znepokojený, na rozpacích, rozpačitý  
**sahona** *n* žába  
**saina** *n* mysl, rozum  
**saingy** *n* nicméně, mimoto  
**saka** *n* kočka  
**sakafo** *n* jídlo • **sakafo**  
**antoandro** *n* oběd • **sakafo**  
**hariva** *n* večeře • **sakafo**  
**maraina** *n* snídaně  
**sakaibe** *n* paprika  
**sakaiza** *n* přítel *znamená milence/milenku, pokud je řeč o opačném pohlaví*  
**Sakalava** *n prop* etnikum Madagaskaru *západ*  
**sakamalao** *n* zázvor  
**sakay** *n* paprika *silně pálivá, feferonka*  
**salady** *n* salát *hlávkový*  
**salama** *expr* dobrý den, nazdar, ahoj • *adj* zdravý  
**salamo** *n* žalm  
**salotra** *n* kabát, bunda  
**sambatra** *adj* požehnaný • *adj* šťastný  
**sambo** *n* loď  
**samonta** *n* přiliv  
**Sampankazo** *n* Květná neděle  
**samy** *pron* každý  
**sandry** *n* paže  
**santatra** *n* prvotina  
**sao** *conj* náhodou *Ex.: sao misy vary? ~ není tu náhodou nějaká rýže? • conj* z obavy před  
**saonjo** *n* taro (*Colocasia esculenta*)  
**saosisy** *n* párek  
**saotra** *n* uznání, vděčnost  
**sapile** *n* růženec *modlitební pomůcka*  
**sara** *n* poplatek  
**saran-dalana** *n* jízdné  
**sarety** *n* povoz, vůz *volský*  
**sariaka** *adj* veselý *povaha*  
**sarobidy** *adj* vzácný, drahocenný  
**sarotra** *adj* nepříjemný *člověk, obtížný*  
**sary** *n* fotografie, obrázek • *n* levoboček • **sary miloko** *n* fotografie *barevná*  
**sasa** *n* mytí  
**sasakalina** *n* půlnoc  
**sasana** *v pass* mytý *být*  
**sasatra** *adj* unavený  
**satria** *conj* protože  
**satro-boninahitra** *n* koruna  
**satro-by** *n* helma, prilba  
**satroka** *n* čepice • *n* klobouk  
**savony** *n* mýdlo  
**segondra** *n* sekunda  
**seho** *n* představení

**sekoly** *n* škola  
**seky** *n* šek  
**sentimetatra** *n* centimetr  
**septambra** *n* září  
**seranana** *n* vstup *dveře*  
**servieta** *n* ručník  
**sery** *n* rýma  
**setra** *n* pýcha, namyšlenost, arogance  
**seza** *n* židle  
**siaka** *n* násilí  
**siansa** *n* věda  
**sidisidina** *n* vlaštovka  
**sifaka** *n* lemur (*Propithecus verreauxi verreauxi*, *P. verreauxi coquereli*, *P. verreauxi coronatus*, *P. verreauxi deckeni*)  
**sigara** *n* cigareta  
**Sihanaka** *n prop* etnikum Madagaskaru *severovýchod, poblíž jezera Alaotra*  
**sikidy** *n* věštění *obřad, při kterém ombiasy věští budoucnost*  
**simba** *adj* poškozený, zkažený  
**simenitra** *n* cement  
**simpona** *n* lemur (*Propithecus tattersalli*, *P. diadema diadema*, *P. diadema edwardsi*, *P. candidus*)  
**Sina** *n prop* Čína  
**Sinoa** *n prop* Čínan  
**sintonina** *v pass* přitahován *být, něčím*  
**siny** *n* vědro  
**sira** *n* sůl  
**siraka** *n* sval  
**siramamy** *n* cukr  
**sisá** *n* zbytek  
**sitraka** *v act* oceňovaný, příjemný *být*  
**sitrana** *adj* vyléčený, uzdravený  
**sitrapo** *n* vůle  
**sitrapon'Andriamanitra** *n* vůle *Boží*  
**sivifolo** *num* 90  
**sivinjato** *num* 900  
**sivy** *num* 9 • **sivy ambin'ny folo** *num* 19 • **sivy amby dimampolo** *num* 59 • **sivy amby efapolo** *num* 49 • **sivy amby enimpolo** *num* 69 • **sivy amby fitopolo** *num* 79 • **sivy amby roapolo** *num* 29 • **sivy amby sivifolo** *num* 99 • **sivy amby telopolo** *num* 39 • **sivy amby valopolo** *num* 89  
**soa** *adj* dobrý  
**soanambo** *n* chlebovník (*Artocarpus altilis*)  
**soavaly** *n* kůň  
**soavina** *v pass* požehnaný *být*  
**sofina** *n* uši  
**Soisa** *n prop* Švýcarsko  
**sokajy** *n* třída *kategorie, oddělení v práci*  
**sokatra** *n* želva *suchozemská*  
**sokay** *n* vápno  
**solifara** *n* síra  
**solila** *n* máta  
**solo** *n* náhrada *Ex.: solomaso ~ brýle*  
**solomaso** *n* brýle

**somary** *adv* podobně *zhruba*  
**somizo** *n* košile  
**somondrara** *n* adolescent  *dívka, dospívající dívka*  
**sonia** *n* podpis, signatura  
**sony** *n* zobák  
**sorabe** *n* abeceda *arabského původu z přibližně 17. století sloužící pro psaní malgaštiny, později nahrazená latinkou*  
**soratra** *n* psaní  
**soroka** *n* ramena  
**sonora** *n* oběť *krvává*  
**sosotra** *adj* rozmrzelý, rozzlobený  
**sotro** *n* lžička  
**sotrobe** *n* vařečka  
**sotrokely** *n* lžička *malá*  
**sy** *conj* a

## T

**t-** *aff* *pref.* užívaný *v minulém času s předložkami a příslovci času*  
**tabataba** *n* nepokoje, výtržnosti  
**tady** *n* hledání, zkoumání • *n* provaz, lano  
**tafa-** *aff* *pref.* *sloves* *značící akci vykonanou na předmětu náhodou nebo nějakou vnější okolností* *Ex.: petraka - tafpetraka ~ posadit se - být posazen (někým)*  
**tafandriamandry** *expr* dobrou *NOC* *prov. Betsileo*  
**tafaraka** *v pass* jít *spolu pasivum*  
**tafika** *n* armáda, vojsko • **tafika Anabakabaka Malagasy** *n* letecké síly Madagaskaru  
**tafo** *n* střecha  
**tahaka** *adj* podobný  
**tahina** *v pass* posvěcený *být*  
**tahiry** *n* úspory, zásoby *uschované věci*  
**tahotra** *n* strach, hrůza  
**taindelosinoa** *n* lantana (*Lantana camara*) *libora měňavá, malý, silně vonící keř, listy užívané při obtížích se žlučnickem*  
**takaitra** *n* vada *tělesná, poškozený*  
**takalo** *n* směna *výměnný obchod*  
**takariva** *n* soumrak *večerní*  
**takelaka** *n* list, papír *list*  
**takila** *n* stránka  
**takona** *adj* skrytý  
**takona-masoandro** *n* zatmění *Slunce*  
**takonam-bolana** *n* zatmění *Měsíce*  
**takotra** *n* poklička  
**taksy borosy** *n* taxi-brousse, minibus *levný dopravní prostředek spojující většinu měst na Madagaskaru*  
**talata** *n* úterý  
**tale** *n* šéf, ředitel  
**talo** *adv* kdysi  
**tamana** *adj* šťastný *tam, kde je, spokojený se svou situací, nebo místem, kde se nachází • n* *tele* *prov. Bara samice zebu*  
**tamenaka** *n* žlutek  
**tana** *n* chameleon  
**Tanala** *n prop* etnikum Madagaskaru *východ, poblíž Manakara*  
**tanalahy** *n* chameleon

**tanamasoandro** *n* paprsek *sluneční • n* slunečnice  
**tanana** *n* ruce  
**tanàna** *n* město, vesnice  
**tandindona** *n* stín  
**tandraka** *n* tenrek  
**tandrina** *n* péče  
**tanety** *n* vrcholek, náhorní plošina  
**tangena** *n* cerbera (*Cerbera manghas*) *strom s jedovatým ovocem používaným v minulosti k provádění božího soudu*  
**tanimanga** *n* jíl  
**tanimbary** *n* rýžoviště  
**tanjaka** *n* síla, energie  
**tanora** *adj* mladý • *adj* světlá *barva*  
**tantara** *n* historie, příběh  
**tantely** *n* med • *n* včela *dělnice*  
**tanteraka** *adj* dokončený, splněný • *adv* naprosto, zcela  
**tantsaha** *n* venkovan  
**tany** *n* slzy *prov. • n* stát *země • tany andalam-pandrosoana* *n* rozvojová země  
**taolana** *n* jádro *v ovoci • n* kost  
**taolanina** *v pass* kostnatý *být*  
**Taom-boavao** *n* Nový rok  
**taona** *n* rok  
**taonina** *n* tuna  
**taozavatra** *n* řemeslo  
**tapa-bolana** *n* čtrnáct dní  
**tapahina** *v pass* rozhodnutý *být, nějaká věc, přetržený být, ulomený být*  
**tapaka** *v pass* dohodnutý *být, obchod apod., zlomený být, rozříznutý být, čistě*  
**tapakila** *n* lístek  
**tapitrisa** *num* 1'000'000  
**tara** *n* asfalt • *adv* pozdě  
**taraiky** *n* konfigurace *sikidy 1-1-1-1*  
**taratasy** *n* dopis, papír  
**taratra** *n* paprsek *světla, odraz světla*  
**tarondro** *n* chameleon  
**tatao** *n* nošený *na hlavě, položený navrchu něčeho*  
**tatatra** *n* kanál • **tatatra fampidiran-drano** *n* kanál *zavlažovací*  
**tavoahangy** *n* láhev  
**tavy** *n* žďářství *způsob přípravy půdy pro rýžoviště vypalováním, vypalování porostu pro získání půdy pro rýžoviště*  
**tazo** *n* horečka *obyčejná i malarická*  
**teatira** *n* divadlo  
**teboka** *n* tečka • **teboka aman-paingo** *n* středník • **teboka famaranana** *n* tečka *za větou • teboka roa* *n* dvojtečka • **teboka telo** *n* trojtečka ..., výpustka *interpunkční symbol*  
**tefy** *n* kování, hrnčířství  
**tehina** *n* hůl, tyč  
**telo** *num* 3 • **telo ambin'ny folo** *num* 13 • **telo amby dimampolo** *num* 53 • **telo amby efapolo** *num* 43 • **telo amby enimpolo** *num* 63 • **telo amby fitopolo** *num* 73 • **telo amby roapolo** *num* 23 • **telo**



**amby sivifolo** *num* 93 • **telo amby telopolo** *num* 33 • **telo amby valopolo** *num* 83 • **telo zoro** *n* trojúhelník  
**telolafy** *n* trojúhelník  
**telonjato** *num* 300  
**telopolo** *num* 30  
**tempoly** *n* chrám  
**tena** *n* bytí, opravdu • *expr* celá osobnost  
**tenda** *n* krk *hrdlo*  
**tendro kambana** *n* akcent *tréma*, *ě*  
**tendro miraika havanana** *n* akcent *ostrý, é*  
**tendro miraika havia** *n* akcent *tupý, ě*  
**tendro satroka** *n* akcent *circumflex, ě*  
**tendrombohitra** *n* hora  
**tendron-tany** *n* pól *zeměpisný*  
**tenenina** *v pass* řečený být  
**tenin'Andriamanitra** *n* slovo *Boží*  
**teny** *n* slovo, jazyk *řeč*  
**teraka** *adj* narozený  
**Testamenta taloha** *n prop* Starý zákon  
**Testamenta vaovao** *n prop* Nový zákon  
**tetezana** *n* most  
**tetikasa** *n* projekt  
**tezitra** *adj* rozozlobený, rozzuřený  
**tia** *v act* chtít *před slovesem v bud. č. • v pass* milovat, mít rád  
**tiavina** *v pass* milovaný být  
**tiavo** *v imp* miluj  
**toaka** *n* rum "toaka gasy", často *vyráběný v domácích palírnách, používaný také k uctění hostů nebo předků při různých ceremoniích*  
**toby miaramila** *n* kasárna  
**tody** *n* odplata *i za hříchy a pod.*  
**toerana** *n* místo • **toerana fidiovana** *n* toaleta • **toerana nahaterahana** *n* místo narození  
**toetr'andro** *n* klima *počasí*  
**tohatra** *n* schody  
**tohizo** *v imp* pokračuj  
**tohy** *n* pokračování  
**tokantrano** *n* domov, domácnost • *n* manželka  
**toko** *n* kapitola, skupina  
**tokoa** *adv* doopravdy • *adv* jistě  
**tokony** *v* je třeba aby *značí potřebu*, muset • *adv* přibližně, zhruba  
**tokotany** *n* dvůr *domu*  
**toky** *n* jistota  
**tola** *adj* zestárlý  
**tolakandro** *n* odpoledne  
**tolokevitra** *n* návrh  
**tolona** *n* boj, zápas  
**tolotra** *n* dar, nabídka  
**tomany** *v pass* plakat, ronit slzy  
**tombon-kase** *adj* zpečetěný  
**tompo** *n* pán  
**Tompo** *n* Pán Ježíš, Ježíš Kristus  
**tonelina** *n* tunel  
**tonga** *v pass* dorazit někam, přijít  
**tongolo** *n* cibule  
**tongotra** *n* chodidla

**tontolo** *adj* celý • **tontolo andro** *expr* den *celý*  
**tontosa** *adj* dokončený  
**toraka** *n* hod *vrh* • *n* mocnina • *conj* stejně tak jako, jako  
**torak'izany koa** *expr* nápodobně, tobě taky  
**tora-pasika** *n* pláž  
**toriteny** *n* kázání  
**toro-hevitra** *n* doporučení, rada  
**torotoro** *adj* rozdrčený  
**tosidra** *n* tlak *krve*  
**tosika** *n* tlačení  
**tototra** *adj* naplněný, zasypaný, zaplavený  
**totozy** *n* myš  
**tovo** *adj* svobodný *neženatý*, nezadaný  
**tovolahy** *n* mládenec *svobodný*  
**tovona** *n* prefix, předpona  
**tovovavy** *n* slečna *neprovdaná žena*  
**toy** *prep* jako • *prep* podobný • **toy izany** *expr* takhle  
**trafo** *n* hrb *na hřbetě zebu*  
**traka** *n* zelenina *pref., prov. Ex.:* trakavola ~ lilek  
**trakavola** *n* lilek *listy k přípravě vývaru*  
**trano** *n* dům • **trano fiangonana kely** *n* kaple • **trano fiasana** *n* dílna  
**tranhala** *n* web, stránka *webová*  
**tranomaizina** *n* vězení  
**tranombarotra** *n* prodejna  
**tranon-dray** *expr* otcovský dům  
**trarantritra** *interj* žijte dlouho *výraz velkého respektu*  
**tratra** *n* hrudník • *adj* chycený, dostižený  
**tromba** *n* duch *zlý, působící posedlost*, démon *způsobující posedlost*  
**trondro** *n* ryba  
**tsaho** *n* fáma, řeči *z doslechu*, klepy  
**tsaingontsaingohina** *v act* klovat, vybírat *něco prsty, přen.*  
**tsakalava** *adj* velký *velmi*  
**tsako** *n* kukuřice *prov.*  
**tsara** *adj* dobrý • **tsara noho** *expr* lepší než • **tsara tarehy** *expr* krásný *člověk* • **tsara vintana** *expr* štěstí *mít*  
**tsaramaso** *n* fazole  
**tsaratsara** *adj* ucházející *celkem dobrý*  
**tsatsaka** *n* gekon východní (*Hemidactylus frenatus*) *prov. Bara*  
**tsamboka** *n* pot  
**tsena** *n* trh  
**tsia** *adv* ne  
**tsiaro** *n* vzpomínka  
**tsihy** *n* rohož *rákosová*  
**tsikafara** *n* oslava *starý zvyk zabít zebu, nebo jiného zvířete, na oslavu splněného přání*  
**tsiky** *n* úsměv  
**tsilo** *n* trní  
**tsimbina** *n* péče  
**Tsimihety** *n prop* etnikum *Madagaskaru sever*  
**tsinana** *n* novoluní, nový Měsíc  
**tsindri-tsakafo** *n* dezert

**tsindrona** *n* injekce  
**tsiny** *n* chyba, vina  
**tsipika** *n* pomlčka, pravítko  
**tsipi-panohizana** *n* pomlčka *spojovník*  
**tsirairay** *adv* jednotlivě, jeden po druhém  
**tsiry** *n* pupen  
**tsisy** *expr* není *tsy misy*  
**tsiverimandeha** *adj* doporučený *dopis*  
**tsoraka** *n* vykřičník  
**tsotra** *adj* prostý, hladký, jednoduchý  
**tsy** *part* záporná *částice, před slovesem* • **tsy azo atao** *expr* Zakázaný být • **tsy azo eo am-piterahana** *expr* smrt dítěte brzy po porodu • **tsy mahafoy** *expr* S láskou *na konci dopisu Ex.:* Paoly tsy mahafoy ~ S láskou Pavel • **tsy maintsy** *expr* je nutné aby *značí nutnost, lit. není možné aby ne ...* • **tsy mety** *expr* nehodí se *to*, není dobré *to* • **tsy mizihy basy** *n* účes *druh s drdy po stranách hlavy poblíž uší, typický pro etnikum Bara* • **tsy tambo isaina** *expr* nespočetný, nevyčísitelný • **tsy tsara loatra** *expr* nepřilíš dobrý

## V

**vadin-koditra** *expr* neodmyslitelný, neoddělitelný  
**vady** *n* manžel, manželka  
**vahatra** *n* kořen *rostliny*  
**vahiny** *n* cizinec, host  
**vaika** *n* síla *intenzita*  
**vakana** *n* korálek • *n* perla  
**vakiteny** *n* čtení  
**vaky** *adj* rozbitý, zlomený • **vaky mandositra** *expr* utéct *v panice*  
**valala** *n* saranče  
**valindrihana** *n* strop  
**valiny** *n* odpověď  
**valo** *num* 8 • *n* obrácení *od špatných skutků*, omluva • **valo ambin'ny folo** *num* 18 • **valo amby dimampolo** *num* 58 • **valo amby efapolo** *num* 48 • **valo amby enimpolo** *num* 68 • **valo amby fitopolo** *num* 78 • **valo amby roapolo** *num* 28 • **valo amby sivifolo** *num* 98 • **valo amby telopolo** *num* 38 • **valo amby valopolo** *num* 88  
**valonjato** *num* 800  
**valopolo** *num* 80  
**valopy** *n* obálka  
**vangovango** *n* náčrt, skica  
**vao** *adj* čerstvý, nový • *conj* pak, potom • **vao teraka** *n* novorozený  
**vaovao** *n* novina, nový • **Vaovao mahafaly** *n prop* Evangelium  
**varahina** *n* měď, bronz  
**varatra** *n* hrom  
**varavarana** *n* dveře  
**varavarankely** *n* okno  
**varika** *n* lemur (*Eulemur coronatus*, *E. fulvus*)

**varotra** *n* prodej  
**vary** *n* rýže • **vary maina** *n* rýže "suchá" *rýže vařená s nutným minimem vody, obvykle se jí s různými laoka* • **vary sosoa** *n* rýže *vlhká, připravovaná s přebytkem vody, většinou se jí k snídani*  
**vatosoa** *n* drahokam  
**vava** *n* ústa  
**vavahady** *n* branka  
**vavaka** *n* modlitba  
**vaviny** *n* samice  
**vavolombelona** *n* svědek  
**vavy** *n* samice *Ex.:* akoho vavy ~ slepice • *n* žena • *adj* ženský, samičí  
**vazaha** *n* cizinec *bílý, Evropan*  
**ve** *part* *tázací částice, za slovesem jako české -li Ex.:* Vita ve ny asa? ~ Je už práce skončena?  
**vehivavy** *n* žena  
**vela** *n* zbytek  
**velarana** *n* povrch *rozloha*  
**velively** *adv* vůbec *Ex.:* tsy ... velively ~ vůbec *ne ...*  
**veloma** *expr* na shledanou  
**velona** *adj* žijící, živý  
**vera** *n* sklenice  
**verina** *n* návrat, opakování  
**vero** *n* tráva *druh vysoké trávy*  
**veromanitra** *n* citronela (*Cymbopogon citratus*), voňatka *citronová* (*Cymbopogon citratus*)  
**very** *adj* ztracený  
**vesatra** *n* váha  
**vetivety** *adj* brzy • *adj* rychle  
**Vezo** *n prop* etnikum *Madagaskaru jihozápadní pobřeží*  
**vidy** *n* cena  
**vifotsy** *n* cínový plech  
**viha** *n* (*Typhonodorum lindleyanum*) *endemická rostlina Madagaskaru s velkými listy rostoucí ve vodě*  
**vilany** *n* hrnec  
**vilia** *n* talíř  
**vinany** *n* předpověď • *n* soutok *dvou řek, ústí do moře n. jezera*  
**vintana** *n* osud  
**viraty** *n* hliník  
**virijiny** *n* panna  
**visy** *n* šroubek  
**vita** *v pass* dokončený být • *v pass* udělaný být *Ex.:* Vita Gasy. ~ Vyrobeno na Madagaskaru.  
**vitaina** *v pass* dokončený být  
**vitrika** *n* hbitost, mrštnost  
**vitsika** *n* mravenec • *n* nevyčísitelný, početný  
**vitsy** *adj* málo *častý, vzácný ne častý*  
**vizasa** *adj* unavený  
**voa** *n* ledvina • *n* ovoce • *v pass* zraněný být, udeřený být  
**voa-** *aff* *pref.* *rezultativu, odvozeno z "voa" - ovoce, výsledek minulé akce, který přesahuje do přítomnosti Ex.:* fidy - voafidy ~ volba - být vybraný  
**voadivoady** *n* touha *velmi silná*  
**voady** *n* slib  
**voafetra** *adj* omezený

**voafidy** *v pass* vybraný být, zvolený být  
**voahaja** *v pass* respektovaný být  
**voahangy** *n* perla  
**voahitsakitsaka** *v act* ponížený být  
**voahosihosy** *v pass* pošlapaný znevážený  
**voaina** *adj* řízený *prov.*, ovládaný *prov.*  
**voaka** *n* východ *dveře*  
**voalavo** *n* krysa (*Mus alexandrinus*) • *v pass* odhozený být  
**voalaza** *v pass* oznámený být, řečený být  
**voaloboka** *n* hroznové víno, réva *vinná*  
**voalohany** *num* první  
**voaloto** *adj* špinavý, ušpiněný  
**voamadilo** *n* tamarind jeho ovoce, *zrnka se používají při věštění "sikidy"*  
**voambolana** *n* slovo  
**voandelaka** *n* šefík  
**voanemba** *n* čočka *luštěnina*  
**voangibe** *n* grapefruit  
**voangona** *v pass* shromážděný být, sesbíraný být  
**voaniho** *n* kokos *palma i ořech*  
**voanjo** *n* arašídy, pistácie  
**voanjobory** *n* vigna podzemní (*Vigna subterranea*) *fazolovitá rostlina s jedlou částí podobnou podzemnici olejné*  
**voankazo** *n* ovoce  
**voantsokona** *n* korosol (*Annona muricata*)  
**voaroy** *n* moruše  
**voary** *n* tvor, tvorstvo • *v pass* zahozený být, odmítnutý být  
**voasary** *n* pomeranč  
**voatabia** *n* rajče  
**voatango** *n* meloun *cukrový*  
**voatavo** *n* dýně  
**voateny** *v pass* oznámený být, řečený být  
**voatra** *n* oprava, příprava  
**voavidy** *v* zakoupený  
**voay** *n* krokodýl  
**voazavo** *n* meloun *vodní*  
**vohana** *v pass* otevřený být, *např. dveře*  
**vohitra** *n* kopec • *n* vesnice  
**voho** *n* záda • *n* zadní strana  
**vokan-tsoa** *expr* přinášet ovoce, přinášet užitek  
**vokatra** *n* výsledek, ovoce *nějaké práce*  
**vokovoko** *n* kříž • **Vokovoko mena** *n prop* Červený kříž  
**voky** *adj* najedený  
**vola** *n* peníze, stříbro • **vola madinika** *n* drobné peníze  
**volafotsy** *n* stříbro  
**volamahery** *n* platina  
**volamena** *n* zlato  
**volana** *n* měsíc • *n* Měsíc • *n* řeč, promluva  
**volavelona** *n* rtuť  
**volo** *n* bambus, rákos • *n* barva • *n* vlasy  
**volombatolalaka** *adj* šedá *světla*  
**volombitsika** *adj* hnědá

**volom-boasary** *adj* oranžová  
**volomparasy** *adj* fialová  
**volondavenona** *adj* šedá *tmavá*  
**volontany** *adj* khaki  
**volontsokola** *adj* hnědá *čokoládová*  
**voly** *n* pole *zemědělské*  
**vomanga** *n* brambory *sladké*  
**Vondrona Eouropeana** *n prop* Evropská Unie  
**voninahitra** *n* čest, sláva  
**voninkazo** *n* květina  
**vonjeo** *v imp* pomoc, pomáhej • **VOnjeo ny ZAZA Malagasy** *n prop* Zachraňte malgašské děti *VOZAMA, vozama.org humanitární organizace*  
**vonjy** *n* spása • *n* záchrana  
**vono** *n* vražda, zabíjení  
**vonona** *adj* připravený  
**vonto** *adj* nasáklý, oteklý, promočený • *n* otok  
**vontsira** *n* galidie hnědoocasá (*Salanoia concolor*) • *n* galidie proužkovaná (*Galidia elegans*)  
**vony** *n* květina • *adj* žlutá  
**vorivorinkena** *n* dršťky  
**voromahery** *n* orel  
**voromailala** *n* holub, hrdlička  
**voromby** *n* letadlo  
**vorona** *n* pták  
**vorontsiloz** *n* krocán  
**vory** *v pass* shromážděný být • **vory nofo** *adj* vyvinutý tělo  
**vositra** *n* vůl *prov. Bara, býk prov. Bara kastrovaný*  
**vovo** *n* studna • *n* štěkání *psi*  
**VOZAMA** *n prop cf. Zachraňte malgašské děti*  
**vozon'akanjo** *n* límeč  
**vy** *n* železo

## Z

**za** *n* baobab (*Adansonia za, A. madagascariensis, A. digitata, A. rubrostipa*)  
**zafikely** *n* vnouče  
**Zafimaniry** *n prop* etnikum Madagaskaru *centrální vrchovina poblíž Ambositra*  
**zafy** *n* vnouče  
**zaika** *n* diskuse, schůze  
**zaikabe** *n* shromáždění *k jednání a pod.*  
**zaitra** *n* šití  
**Zanahary** *n prop* Stvořitel  
**zanaka** *n* dítě • **zanaka lahy** *n syn* • **zanaka vavy** *n* dcera  
**zanak'Andriamanitra** *n* Boží syn  
**zanak'olombelona** *n* Syn člověka  
**zanatany** *n* místní člověk, rodák  
**zandry** *n* sourozenec *mladší, bratr mladší, sestra mladší*  
**zara** *n* část, podíl  
**zato** *num* 100  
**zatra** *adj* zvyklý *být na něco*  
**zava** *n* světlo, jas  
**zavaboary** *n* příroda  
**zava-kanto** *n* umění  
**zavamanitra** *n* rostlina

**zava-miseho** *expr* úkaz *zvláštní, fenomén*  
**zava-pisotro** *n* nápoj *alkoholický*  
**zavatra** *n* něco, věc  
**zavona** *n* mlha  
**zay** *pron* ten kdo *izay, jež izay*  
**zaza** *n* dítě • **zaza maditra** *expr* tvrdohlavé dítě • **zaza mpandany** *expr* marnotratný syn  
**zazakely** *n* dítě, kojeneček  
**zazamena** *n* novorozenec  
**zipo** *n* sukně  
**zo** *v pass* postižený být *neštěstím, trpící být* • *n* práva *něčí* • **zo aman-kasina** *expr* práva a důstojnost *něčí*  
**zokinjokiny** *adj* starší  
**zoky** *n* sourozenec *starší, bratr starší, sestra starší*  
**zomà** *n* pátek • **Zomà Masina** *expr* Velký pátek  
**zoto** *n* pyle, horlivost  
**zotra** *n* směr

# Tematický slovník

## Člověk

**blázen** *adj* foka  
**celá osobnost** *expr* tena  
**cizinec** *n* vahiny • *n* vazaha *bílý, Evropan*  
**Číňan** *n prop* Sinoa  
**člověk** *n* olo olona • *n* olombelona *smrtník* • *n* olona  
**dělník** *n* mpiasa  
**fotograf** *n* mpaka sary  
**Francouz** *n prop* Frantsay  
**hlava** *n* filoha *státu, společnosti, atd.*  
**host** *n* vahiny  
**chovatel** *n* mpiompy *dobytko*  
**idiot** *adj* foka  
**inženýr** *n* injeniera  
**kamarád ze školy** *n* mpiara-mianatra  
**Kanaďan** *n prop* Kanadianina  
**kanadský** *adj* kanadianina  
**kmen** *n* foko *etnikum*  
**kovář** *n* mpanefy  
**král** *n* mpanjaka  
**královna** *n* mpanjaka vavy  
**krejčí** *n* mpanjaitra  
**kreol** *n* kiriolona *zvláště pro obyvatele Réunionu*  
**lékař** *n* mpitsabo  
**lidstvo** *n* olombelona *obecně* • *expr* rehefa mety ho olona *celé*  
**manželka** *n* tokantrano  
**místní** *n* zanatany *člověk*  
**mladý** *adj* tanora  
**moudrý** *expr* anti-panahy *člověk*  
**mrtvola** *n* faty  
**někdo** *n* olo olona  
**nevzhledný** *n* gidro *člověk*  
**novomanželé** *n* mpivadiavao  
**obchodník** *n* mpivarotra  
**osoba** *n* olona  
**osobnost** *n* maha-olona  
**ošklivý** *n* gidro *člověk*  
**pečovatel** *n* mpitandrina  
**policista** *n* polisy  
**princ** *n* andriandahy  
**princezna** *n* andriambavy  
**prostý člověk** *n* ahitra *fig.*  
**průvodce** *expr* mpanitsy zotra • *n* mpitarika  
**rodák** *n* zanatany  
**rozumný** *expr* anti-panahy *člověk*  
**ředitel** *n* filoha *podniku a pod.*  
**smrt dítěte brzy po porodu** *expr* tsy azo eo am-piterahana  
**smrt mladého člověka** *expr* maty folaka an-dantony  
**spolupracovník** *n* mpiara-miasa  
**venkovan** *n* tantsaha  
**voják** *n* miaramila  
**zákazník** *n* mpividy  
**zaměstnanec** *n* mpiasa  
**zemědělec** *n* mpamboly  
**zloděj** *n* jiolahy  
**zpěvák** *n* mpihira  
**zubař** *n* mpanao nify  
**žák** *n* mpianatra

## Oděv

**boty** *n* kiraro  
**bunda** *n* salotra  
**kabát** *n* salotra  
**kalhoty** *n* pataloa  
**kapesník** *n* mosara  
**klobouk** *n* satroka  
**košile** *n* lobaka • *n* somizo  
**kratásky** *n* pataloa fohy  
**kravata** *n* fehitenda  
**látka** *n* fanto *druh netkané textilie, vzdáleně podobné "tapa" z Pacifiku* • *n* lamba *pruh látky sloužící jako oděv* • *n* lamba arosy *vícebarevná*  
**límeč** *n* vozon'akanjo  
**oblečení** *n* akanjo  
**opasek** *n* fehikibo  
**pásek** *n* fehikibo *do kalhot*  
**plášť** *n* kapaoty  
**podprsenka** *n* boronono  
**sukně** *n* zipo  
**šaty** *n* raoby  
**turban** *n* hamama

## Rodina a vztahy

**adolescent** *n* somondrara *dívka*  
**babička** *n* nenibe • *n* renibe *uctivě*  
**bližní** *n* mpiara-belona • *n* namana  
**bratr** *n* rahalahy *ve vztahu k bratrovi* • *n* zandry *mladší* • *n* zoky *starší*  
**dcera** *n* zanaka vavy  
**dědeček** *n* dadabe • *n* raibe *uctivě*  
**děti** *n* rankizy *vokativ*  
**dítě** *n* ankizy • *n* zanaka • *n* zaza • *n* zazakely  
**dospělý** *n* olondehibe  
**dospívající** *n* somondrara *dívka*  
**dvojčata** *adj* kambana  
**kojenec** *n* zazakely  
**levoboček** *n* sary  
**maminka** *n* neny  
**manžel** *n* vady  
**manželka** *n* vady  
**manželský zákon** *expr* lalam-bady  
**manželství** *n* fanambadiana  
**matka** *n* reny  
**miláček** *n* malala  
**milovaný** *n* malala *člověk*  
**mládenec** *n* tovolahy *svobodný*  
**muž** *n* lahy • *n* lalahy *prov.* • *n* lehilahy  
**nevěsta** *n* mpivady  
**nezadaný** *adj* tovo  
**novorozenec** *n* zazamana  
**novorozený** *n* vao teraka  
**otec** *n* ray  
**oženit se** *v act* manambady  
**pán** *n* andriamatoa  
**paní** *n* ramatoa  
**panna** *n* virijiny  
**pár** *n* roroa  
**partner** *n* namana  
**prarodiče** *n* razana *obecně pro označení předků rodiny*  
**předek** *n* razana *v rodině*  
**předkové** *n* firazanana *genealogický původ*

**přítel** *n* akama • *n* namana • *n* sakaiza *znamená milence/milenku, pokud je řeč o opačném pohlaví*  
**původ** *n* firazanana *rodinný*  
**rodič** *n* aman-dreny *i přen.*  
**rodina** *n* fianakaviana *blízká* • *n* havana *širší* • **rodina a přátelé** *expr* havana aman-tsakaiza  
**rodokmen** *n* firazanana  
**rozvést se** *v act* misaotra *se ženou*  
**sestra** *n* anabavy *ve vztahu k muži* • *n* rahavavy *ve vztahu k sestře* • *n* zandry *mladší* • *n* zoky *starší*  
**sirotek** *n* kamboty  
**slečna** *n* ramatoakely • *n* tovovavy *neprovdaná žena*  
**sňatek** *n* fampakaram-bady  
**snoubenec** *n* fofom-bady  
**snoubenka** *n* fofom-bady  
**sourozenci** *expr* iray tampo  
**sourozenec** *n* razandry *mladší, uctivě* • *n* razoky *starší, uctivě* • *n* zandry *mladší* • *n* zoky *starší*  
**svatba** *n* fampakaram-bady • *n* fampakarana  
**svobodný** *adj* tovo *neženatý*  
**syn** *n* zanaka lahy  
**tatínek** *n* dada  
**teta** *n* nenifara *nejmladší* • *n* neniraivo *nejstarší*  
**vdát se** *v act* manambady  
**vnouče** *n* zafikely • *n* zafy  
**žena** *n* vavy • *n* vehivavy  
**ženich** *n* mpivady

## Tělo

**břicho** *n* kibo  
**čelo** *n* handrina  
**dlaň** *n* felatanana  
**hlava** *n* loha  
**hrudník** *n* tratra  
**chodidla** *n* tongotra  
**játra** *n* aty  
**jazyk** *n* lela  
**jizva** *n* holatra  
**koleno** *n* lohalika  
**kost** *n* taolana  
**krev** *n* ra  
**krk** *n* tenda *hrdlo*  
**kůže** *n* hoditra  
**ledvina** *n* voa  
**líce** *n* fify  
**mozek** *n* atidoha  
**nohy** *n* ranjo  
**nos** *n* orona  
**obličej** *n* endrika  
**oči** *n* maso  
**otok** *n* vonto  
**paže** *n* sandry  
**penis** *n* filahiana  
**placenta** *n* ahitra  
**pohlavní úd** *n* filahiana  
**pór** *n* masonkoditra *v kůži a pod.*  
**prsa** *n* nono  
**prsty** *n* rantsantanana  
**ramena** *n* soroka  
**ruce** *n* tanana  
**srdce** *n* fo • **srdce a mysl/duše** *expr* fo amam-panahy  
**stehna** *n* fe  
**sval** *n* siraka  
**tělo** *n* nofo *lidské*

**ústa** *n* vava  
**uši** *n* sofina  
**vlasy** *n* volo  
**vyvinutý** *adj* vory nofo *tělo*  
**záda** *n* lamosina • *n* voho  
**zub** *adj* nify

## Zdraví

**bolest** *n* aretina • *n* fanaintainana *silná* • **bolest hlavy** *n* aretin-doha *expr.* • **bolest v krku** *n* aretin-tenda *expr.* • **bolest zubů** *n* areti-nify *expr.*  
**bolestivý** *v act* manaintaina *být*  
**bolet** *v act* manaintaina *silně*  
**doktor** *n* dokotera  
**hluchota** *n* renina  
**hluchý** *adj* marenina  
**horečka** *n* tazo *obyčejná i malarická*  
**chřipka** *n* gripa  
**kašel** *n* kohaka  
**kašlat** *v act* mikohaka  
**lepra** *n* andro *prov.* • *n* boka • *n* habokana  
**malomocenství** *n* andro *prov.* • *n* boka • *n* habokana  
**malomocný** *adj* boka  
**nemocná** *n* aretina  
**nemocný** *adj* mañelo *prov. Bara* • *adj* marary  
**němý** *adj* moana  
**ošetřovat** *v act* mitsabo *nemocné*  
**porucha** *n* folaka *na zařízení*  
**slepý** *adj* jamba  
**zlomenina** *n* folaka

## Život

**Bydlení a dům**  
**balon** *n* baolina  
**branka** *n* vahahady  
**deštník** *n* elo  
**domácnost** *n* tokantrano  
**domov** *n* tokantrano  
**dům** *n* trano  
**dveře** *n* varavarana  
**dvůr** *n* tokotany *domu*  
**fotbal** *n* baolina  
**hrnec** *n* vilany  
**klíč** *n* fanalahidy • *n* lakile  
**koupel** *n* fandroana  
**koupelna** *n* efitra fandroana  
**lano** *n* tady  
**lůžko** *n* fandriana • *n* farafara  
**lžička** *n* sotro • *n* sotrokely *malá*  
**matrace** *n* kidoro  
**míč** *n* baolina  
**miska** *n* kaopy  
**moskytiéra** *n* aromoka  
**mýdlo** *n* savony  
**naběračka** *n* loso  
**noviny** *n* gazety  
**nůž** *n* antsy  
**okno** *n* varavarankely  
**otcovský dům** *expr* tranon-dray  
**poklička** *n* takotra  
**pokoje** *n* efitrano  
**polštář** *n* ondana  
**postel** *n* fandriana  
**provaz** *n* tady



**příkrývka** *n* bodofotsy  
**rohož** *n* tsihy rákosová  
**ručník** *n* servieta  
**sešit** *n* kahie  
**schody** *n* tohatra  
**sklenice** *n* vera  
**skříň** *n* lalimoara  
**smeták** *n* famafa  
**sprcha** *n* fandroana  
**stěhovat se** *expr* mifindra trano do domu  
**strop** *n* valindrihana  
**střecha** *n* tafo  
**studna** *n* vovo  
**stůl** *n* latabatra  
**svíčka** *n* labozia  
**svítlna** *n* fanilo  
**talíř** *n* lovia • *n* vilia  
**taška** *n* kitapo  
**toaleta** *n* toerana fidiovana  
**vařečka** *n* sotrobe  
**vědro** *n* siny  
**vstup** *n* seranana dveře  
**východ** *n* fivoahana *nouzový a pod.* • *n* voaka dveře  
**základy** *n* fototra  
**zámek** *n* hidy na klíč  
**zápalka** *n* afokasoka  
**zed'** *n* rindrina  
**zrcadlo** *n* fitaratra  
**židle** *n* seza

## Doprava a cesty

**automobil** *n* fiarakodia  
**červená** *expr* jiro mena na semaforu  
**jízdné** *n* saran-dalana  
**kolo** *n* bisikilety *bicykl*  
**kompas** *n* famantaranavaratra  
**letadlo** *n* fiaramanidina • *n* voromby  
**letiště** *n* fitodiana  
**lístek** *n* karatra • *n* tapakila  
**lod'** *n* sambo  
**lod'ka** *n* lakana  
**minibus** *n* taksy borosy *levný dopravní prostředek spojující většinu měst na Madagaskaru*  
**motorka** *n* môtô  
**nádraží** *n* fijanonana *taxi brousse*  
**pas** *n* pasipaoro *cestovní*  
**piroga** *n* lakampiarra s vahadlem • *n* lakana  
**povoz** *n* sarety  
**přístav** *n* fitodiana  
**řidič** *n* mpamily • *expr* mpitondra fiara  
**taxi-brousse** *n* taksy borosy  
**vlak** *n* fiarandalamby • *n* lamasinina  
**vůz** *n* fiara • *n* sarety *volský*  
**zastávka** *n* fijanonana *autobusu apod.*  
**zavazadla** *n* entana  
**zelená** *expr* jiro maitso *na semaforu*

## Jídlo

**alkohol** *n* alkôla  
**arašídový dezert** *n* koban-dravina *sladká malgašská specialita z arašídů, hnědého cukru a sladkého rýžového těsta, obalené v banánových*

*listech se vaří i více než 24 hodin, dokud cukr nezakaramelizuje*

**banánový dezert** *n* koba akondro *sladká malgašská specialita z rozmačkaných banánů, medu a kukuřicové mouky obalený v drcených arašídech a uzavřený v banánových listech, a vařený ve vodě n. v páře*  
**bujón** *n* ro  
**cukr** *n* siramamy  
**čaj** *n* dite  
**dezert** *n* tsindri-tsakafo  
**droždí** *n* fanonga  
**dršťky** *n* vorivorinkena  
**hlavní chod** *n* foto-tsakafo  
**hořkost** *n* ngidy *chuť*  
**hořký** *adj* mangidy  
**hovězí** *n* henomby • *n* omby  
**chleba** *n* mofo • *n* mofo gasy *z rýže, obvykle mírně sladký, ve formě podobné českým koblížkům*  
**chutnat** *v act* matsiro *dobře*  
**jídlo** *n* sakafo  
**káva** *n* kafe  
**koláč** *n* keky • *n* mofomamy  
**kuřecí** *n* akoho *maso*  
**kyselý** *adj* marikivy  
**láhev** *n* tavoahangy  
**limonáda** *n* limonady  
**maniokové listí s vepřovým** *n* ravintoto  
**másl** *n* dibera  
**maso** *n* hena • *n* kitoza *solené a sušené* • *n* ritra *způsob přípravy, kdy se maso vaří tak dlouho, až se veškerá tekutina vypaří*  
**med** *n* tantely  
**mléko** *n* ronono  
**mouka** *n* koba  
**nakládaná zelenina** *n* lasary *pikantní, obvykle rajčata a cibule s chili*  
**nápoj** *n* zava-pisotro *alkoholický* • **nápoj z vody a rýže** *n* ranon'ampango • *n* ranovola  
**oběd** *n* sakafo antoandro  
**olej** *n* menaka • *n* menaka *oliva olivový*  
**omáčka** *n* lasaosity  
**párek** *n* saosisy  
**pečivo** *n* menakely *z rýže* • *n* mofomamy *sladké*  
**pepř** *n* dipoavatra  
**pití** *n* fisotro  
**pitný** *adj* fisotro  
**pivo** *n* labiera  
**polévka** *n* lasopy  
**potraviny** *n* hanina  
**předkrm** *n* fanokafam-bavony  
**příloha** *n* laoka *tradiční malgašská masitá n. zeleninová příloha k rýži*  
**rum** *n* betsabetsa *tradiční druh pálený z fermentované šťávy cukrové třtiny* • *n* magara *prov.* • *n* toaka "toaka gasy", často vyráběný v domácích palírnách, používaný také k uctění hostů nebo předků při různých ceremoniích  
**rýže** *n* vary maina "suchá" rýže *vařená s nutným minimem vody, obvykle se jí s různými laoka* • *n* vary sosoa *vlhká, připravovaná s přebytkem vody, většinou se jí k snídani*  
**rýžová voda k pití** *n* ranon'ampango • *n* ranovola  
**shledat sladkým** *v act* mankamamy *např. chuť koláče*

**sladkost** *n* hamy *chuť*  
**sladký** *adj* mamy  
**slaný** *adj* masira  
**smažený** *adj* mendy  
**smetana** *n* hero-dronono  
**snídaně** *n* sakafo maraina  
**sůl** *n* sira  
**sýr** *n* foromazy  
**šťáva z ovoce** *n* ranomboankazo  
**šťáva z pomeranče** *n* ranomboasary  
**tuk** *n* menaka  
**večeře** *n* sakafo hariva  
**vejce** *n* atody  
**vepřové** *n* henakisoa • *n* kisoa  
**víno** *n* divay  
**voda** *n* rano • *n* ranomamy *sladká*  
**vývar** *n* ro *z masa* • *n* ro-mangazafy *z telecicha s rajčaty a česnekem* • *n* romazava *světlý vývar obvykle z telecicha, anamalao a anantsonga n. anamamy*  
**žloutek** *n* tamenaka

## Město

**adresa** *n* adiresy  
**ambasáda** *n* ambasady  
**cesta** *n* arabe • *n* lalana  
**čtvrť** *n* faribohitra *města*  
**divadlo** *n* teatria  
**hlavní město** *n* renivohitra  
**hotel** *n* hôtely  
**kasárna** *n* toby miaramila  
**lékárna** *n* fivarotam-panafody  
**město** *n* tanàna  
**metropole** *n* renivohitra  
**most** *n* tetezana  
**nádraží** *n* gara  
**náměstí** *n* kianja  
**nemocnice** *n* hopitaly  
**obchod** *n* fivarotana • *n* magazay *místo*  
**policie** *n* polisy  
**pošta** *n* paositra  
**prodejna** *n* tranombarotra  
**radnice** *n* lapan'ny tanana  
**restaurace** *n* hôtely  
**škola** *n* sekoly  
**trh** *n* tsena  
**tunel** *n* tonelina  
**ulice** *n* lalana  
**universita** *n* oniversite  
**vesnice** *n* tanàna • *n* vohitra  
**vězení** *n* tranomaizina

## Práce, peníze, vlastnictví

**drahý** *adj* lafo *cena* • *expr* lafo loatra *příliš*  
**prodáný** *adj* lafo

## Gramatika a jazyk

*adv* **aza** *znak záporu, užívá se před slovesem mimo slovesa v imperativu*  
*conj* **dia** *slovo zesilující význam ve smyslu exkluzivity* *Ex.:* velmi dobrý, jen a jen dobrý ~ tsara, dia tsara  
*aff* **faha-** *pref. řadových číslovek* *Ex.:* třetí ~ fahatelo  
*aff* **faha-** *pref. tvořící minulý čas* *Ex.:* když (byl) dítětem, jako dítě ~

fahazaza  
*aff* **fan-** *pref. podstatných jmen odvozených ze sloves s předponou man-*  
*aff* **ha-** *pref. abstraktních jmen vzniklých z před. jm* *Ex.:* dobrý - dobro, vysoký - výška ~ tsara - hatsarana, avo - haaavo  
*aff* **ha-** *pref. vyjadřující počet dní* *Ex.:* tři dny ~ hateloana  
*part* **ho** *částice značící budoucí čas*  
*aff* **if-** *pref. vyjadřující vzájemnost* *Ex.:* trpělivost - mít spolu trpělivost ~ fandeferana - fifandeferana  
*aff* **ifamp-** *pref. vyjadřující vzájemnost* *Ex.:* Rabe a Rakoto si sedli blízko jeden druhého. ~ Nifampipetraka akaikin Rabe sy Rakoto.  
*aff* **maha-** *pref. znamenající schopnost něco dělat nebo ziskat nějakou vlastnost* *Ex.:* moci zapomenout ~ mahafoay  
*aff* **man-** *pref. tranzitivních sloves a přídavných jmen*  
*aff* **manka-** *pref. tranzitivních sloves* *Ex.:* sladkost - shledat něco sladkým ~ hley - mankamamy  
*part* **manko** *částice zesilující význam*  
*aff* **mp-** *pref. označujících osobu vykonávající činnost* *Ex.:* učít - učitel ~ mianatra - mpianatra  
*part* **no** *částice značící minulý čas*  
*part* **tsy** *záporná částice, před slovesem*  
*part* **ve** *tázací částice, za slovesem jako české -li* *Ex.:* Je už práce skončena? ~ Vita ve ny asa?  
*aff* **voa-** *pref. rezultativu, odvozeno z "voa" - ovoce, výsledek minulé akce, který přesahuje do přítomnosti* *Ex.:* volba - být vybraný ~ fidy - voafidy  
**a** *conj* ary • *conj* dia *větná spojka* • *conj* sady • *conj* sy • **a pak** *conj* ary • **a proto** *conj* ka • *conj* ka • **a tak** *conj* noho *izany*  
**aby** *conj* mba *před slovesem v bud. č.*  
**ah** *interj* hay  
**aha** *interj* hay  
**ale** *conj* fa  
**ať** *part* anie • **ať ... či** *n* na ... na  
**až do** *adv* hatrany *před slovem*  
**cokoli** *expr* ka na inona na inona *to či ono*  
**člen** *n* mpanoritra *mluvnický*  
**i ... i** *n* na ... na  
**jak?** *adv* ahoana?  
**jako** *conj* toraka • *prep* toy  
**je tu** *v act* misy  
**jen když** *expr* koa rahefa *vyjadřuje přání*  
**jestliže** *conj* raha  
**jistě** *adv* tokoa  
**kam** *adv* hatraiza  
**kde?** *adv* aiza?  
**když** *conj* raha *pokud* • *adv* rahefa *pokud*  
**kěž** *part* anie  
**kolik** *adv* ohatrinona *dotaz na cenu*  
**kolik?** *adv* firy?  
**nebo** *conj* na  
**není** *expr* tsisy *tsy misy*  
**nicméně** *conj* nefa  
**odkud** *adv* hatraiza

**prefix** *n* tovana  
**pro** *prep* an'i 2. p., osoba • *conj* mba účel  
**proč** *adv* nahoana  
**proč?** *adv* ahoana?  
**protože** *conj* satria  
**předpona** *n* tovana  
**přesto** *conj* nefa  
**přisudek** *n* enti-milaza  
**stejně tak jako** *conj* toraka  
**tedy** *conj* noho izany  
**už** *adv* efa  
**výraz** *n* fomba fiteny *ustálené slovní spojení*  
**za účelem** *conj* mba  
**zároveň** *conj* sady  
**že** *conj* ka

## Čas

**během** *v act* mandritra • *conj* nony  
**brzy** *adv* rehefa • *adj* vetivety  
**čas** *n* fotoana *nějaké události*  
**často** *adv* matetika  
**čtrnáct dní** *n* tapa-bolana  
**den** *adv* andavanandro *obyčejný* • *n* andro • *expr* mandritry ny andro iray manontolo *celý*  
**dlouho** *adv* ela • *adj* lava  
**dnes** *adv* androany *uplynulá část* • *adv* anio *zbývající část*  
**do** *adv* mandraka *časově*  
**hodina** *n* adiny • *n* ora  
**jaro** *n* lohataona  
**ještě** *adv* mbo mbola • *adv* mbola  
**každý den** *expr* isan'andro  
**kdy** *adv* oviana *min. č.* • *adv* rahoviana *bud. č.*  
**kdysi** *adv* taloha  
**když** *adv* rehefa *bud. č.*  
**léto** *n* fahavaratra *sezóna bouřek*  
**měsíc** *n* volana  
**minulou noc** *adv* halina  
**minuta** *n* minitra  
**nejdříve** *adv* aloha  
**někdy** *adv* indraindray  
**nikdy** *adv* intsony už  
**noc** *n* alina  
**nyní** *adv* izay  
**občas** *adv* indraindray  
**odpoledne** *n* hariva • *n* tolakandro  
**pak** *conj* vao  
**po jídle** *expr* avy misakafo  
**poledne** *n* antoandro  
**pořád** *adv* lalandava • *adv* mandrakariva  
**potom** *conj* vao  
**pozdě** *adv* tara  
**později** *adv* aoriana  
**pozití** *adv* afakampitso  
**předevčím** *adv* afakomaly  
**příští čtvrtěk** *n* alakamisy ho avy  
**půlnoc** *n* sasakalina  
**ráno** *n* maraina  
**roční období** *n* fizaran-taona  
**rok** *n* herintaona *celý* • *expr* mandritry ny taona iray manontolo *celý* • *n* taona  
**sekunda** *n* segondra  
**soumrak** *n* takariva *večerní*

**stále** *adv* hatrany *za slovem* • *adj* lava • *adv* mandrakariva • *adv* mbo mbola • *adv* mbola  
**starý** *adj* ela *ze starých časů*  
**svátek** *n* fety  
**teď** *adv* izao • *adv* izay  
**termín** *n* fotoana  
**týden** *n* herinandro  
**včera** *adv* omaly  
**večer** *n* hariva  
**věkovitý** *adj* ela  
**všední** *adv* andavanandro *den, věc a pod.*  
**výročí** *n* fitsingerenana  
**vždycky** *adv* lalandava  
**zatímco** *v act* mandritra • *adv* nandritry • *conj* nony  
**zima** *n* ririnina *roční období*  
**zítra** *adv* rahampitso • **zítra na shledanou** *expr* rahampitso indray  
**žně** *n* fararano *období, březen až duben*

**Dny týdne**  
**čtvrtek** *n* alakamisy  
**neděle** *n* alahady  
**pátek** *n* zomà  
**pondělí** *n* alatsinainy  
**sobota** *n* sabotsy  
**středa** *n* alarobia  
**úterý** *n* talata

## Měsíce

**březen** *n* martsa  
**červen** *n* jona  
**červenec** *n* jolay  
**čtvrtý měsíc** *n* asarata *tradiční malgašský kalendář, červenec*  
**desátý měsíc** *n* alisady *tradiční malgašský kalendář, leden*  
**devátý měsíc** *n* alakosy *tradiční malgašský kalendář, prosinec*  
**druhý měsíc** *n* adaoro *tradiční malgašský kalendář, květen*  
**duben** *n* aprily  
**dvanáctý měsíc** *n* alohotsy *tradiční malgašský kalendář, březen*  
**jedenáctý měsíc** *n* adalo *tradiční malgašský kalendář, únor*  
**květen** *v pass* may  
**leden** *n* janoary  
**listopad** *n* novambra  
**osmý měsíc** *n* alakarabo *tradiční malgašský kalendář, listopad*  
**pátý měsíc** *n* alahasaty *tradiční malgašský kalendář, srpen*  
**prosinec** *n* desambra  
**první měsíc** *n* alahamaly *tradiční malgašský kalendář, duben*  
**říjen** *n* oktobra  
**sedmý měsíc** *n* alimizana *tradiční malgašský kalendář, říjen*  
**srpen** *n* aogositra  
**šestý měsíc** *n* asombola *tradiční malgašský kalendář, září*  
**třetí měsíc** *n* alizoza *tradiční malgašský kalendář, červen*  
**únor** *n* febroary  
**září** *n* septambra

**Čísla**  
**0** *num* aotra

**1** *num* iray  
**2** *num* roa  
**3** *num* telo  
**4** *num* efatra  
**5** *num* dimy  
**6** *num* enina  
**7** *num* fito  
**8** *num* valo  
**9** *num* sivy  
**10** *num* folo  
**11** *num* iray ambin'ny folo  
**12** *num* roa ambin'ny folo  
**13** *num* telo ambin'ny folo  
**14** *num* efatra ambin'ny folo  
**15** *num* dimy ambin'ny folo  
**16** *num* enina ambin'ny folo  
**17** *num* fito ambin'ny folo  
**18** *num* valo ambin'ny folo  
**19** *num* sivy ambin'ny folo  
**20** *num* roapolo  
**21** *num* iray amby roapolo  
**22** *num* roa amby roapolo  
**30** *num* telopolo  
**40** *num* efapolo  
**50** *num* dimampolo  
**60** *num* enimpolo  
**70** *num* fitopolo  
**80** *num* valopolo  
**90** *num* sivifolo  
**100** *num* zato  
**200** *num* roanjato  
**300** *num* telonjato  
**400** *num* efajato  
**500** *num* dimanjato  
**600** *num* eninjato  
**700** *num* fitonjato  
**800** *num* valonjato  
**900** *num* sivinjato  
**1'000** *num* arivo  
**2'000** *num* roa arivo  
**10'000** *num* alina  
**20'000** *num* roa alina  
**100'000** *num* hetsy  
**200'000** *num* roa hetsy  
**1'000'000** *num* tapitrisa  
**2'000'000** *num* roa tapitrisa  
**dvakrát** *num* indroa  
**nula** *num* aotra  
**poslední** *adj* farany  
**první** *num* voalohany

## Místa

**blízko** *adv* akaiky  
**daleko** *adv* lavitra  
**dole** *adv* ambany  
**interval** *n* anelanelany  
**levá** *adj* havia *strana*  
**mezi** *adv* anelanelany • *adv* anivo  
**nahore** *adv* ambony  
**nalevo** *adv* ankavia  
**napravo** *adv* ankavanana  
**naproti** *v act* manoloana  
**okrají** *adv* amorona *na*  
**pravá** *adj* havanana *strana*  
**prostředník** *n* anelanelany  
**před** *prep* aloha *místně i časově*  
**tady** *adv* ao *mimo dohled, blízko* • *adv* ato *mimo dohled, žádná vzdál.* • *adv* atsy *mimo dohled, blízko* • *adv* aty *mimo dohled, žádná vzdál.* • *adv* eo *v dohledu, blízko* • *adv* eto *v dohledu, žádná vzdál.* • *adv* etsy *v dohledu, blízko* • *adv* ety *v dohledu, žádná vzdál.*  
**tam** *adv* any *mimo dohled, blízko* • *adv* aroa *mimo dohled, dále* • *adv* ary *mimo dohled, velmi daleko* • *adv* eny *v dohledu, blízko* • *adv* eroa *v dohledu, dále* • *adv* ery *v dohledu, velmi daleko*  
**tento** *pron* ity *blízko, v dohledu*  
**uprostřed** *adv* afovoany • *adv* anivo  
**uvnitř** *adv* anaty  
**vedle** *prep* anilany *něčeho*  
**venku** *adv* ivelany  
**vnitřně** *adv* anaty  
**vnitřní** *adj* anaty  
**vysoko** *adv* ambony  
**vzadu** *adv* ivoho  
**vzdálený** *adj* lavitra  
**zadní strana** *n* voho

## Kultura

**báseň** *n* hainteny *specifický malgašský literární žánr krátké básně nesoucí silný náboj malgašské symboliky, metafor a moudrosti*  
**etnikum Madagaskaru** *n* prop Antaifasy *sever, poblíž Antsiranana (Diego-Suarez)* • *n* prop Antaimoro *jihovýchod, poblíž Manakara* • *n* prop Antaisaka *jih, poblíž Farafangana* • *n* prop Antambahoaka *jihovýchod, poblíž Mananjary* • *n* prop Antankarana *sever, poblíž Antsiranana (Diego-Suarez)* • *n* prop Antanosy *jih, poblíž Taolagnaro (Fort-Dauphin)* • *n* prop Antrandroy *jih, poblíž Ambovombe* • *n* prop Bara *jih ve vnitrozemí, poblíž Ihosy a v Isalo* • *n* prop Betsileo *jižní vrchovina, poblíž Fianarantsoa* • *n* prop Betsimisaraka *východ, mezi Toamasina a Antalaha* • *n* prop Bezanozano *východ, centrální vrchovina* • *n* prop Mahafaly *jihozápad, poblíž Ampanihy* • *n* prop Merina *centrální vrchovina* • *n* prop Mikea *západ, poblíž Toliara* • *n* prop Sakalava *západ* • *n* prop Sihanaka *severovýchod, poblíž jezera Alaotra* • *n* prop Tanala *východ, poblíž Manakara* • *n* prop Tsimihety *sever* • *n* prop Vezo *jihozápadní pobřeží* • *n* prop Zafimaniry *centrální vrchovina poblíž Ambositra*  
**konfigurace sikidy** *n* adabaraha 2-2-1-1 • *n* adalo 1-2-1-2 • *n* adimizana 1-2-2-2 • *n* alahasaty 1-1-2-2 • *n* alaimora 2-1-2-2 • *n* alakaosy 2-1-1-1 • *n* alakarabo 1-2-1-1 • *n* alibeavy 2-2-1-2 • *n* alikisy 2-2-2-1 • *n* alohotsy 2-1-2-1 • *n* alokola 1-2-2-1 • *n* alotsimay 2-1-1-2 • *n* asombola 2-2-2-2 • *n* betsivongo 1-1-2-1 • *n* karija 1-1-1-2 • *n* taraiky 1-1-1-1  
**Mahaleo** *n* prop Mahaleo *ikonická hudební skupina Madagaskaru založená 1972 hudebníky Dama, Dadah, Bekoto, Fafa, Nono, Charles, Raoul*  
**oslava** *n* lanonana *všeobecná, s hudbou a tancem* • *n* tsikafara *starý zvyk zabít zebu, nebo jiného zvířete, na oslavu splněného přání*





**vlna** *n* onja  
**vodopád** *n* riana  
**vrcholek** *n* tanety  
**východ** *n* atsinanana  
**výmol** *n* lavaka *erovní, rozsáhlé úžlabiny způsobené erozí odlesněných kopců*  
**vysočina** *n* havoana  
**západ** *n* andrefana  
**záplava** *n* ranontrambo

## Počasi

**blesk** *n* fotaka  
**cyklon** *n* rivo-doza  
**děšť** *n* orana  
**duha** *n* avana  
**hrom** *n* varatra  
**mlha** *n* zavona  
**mrak** *n* rahona  
**rosa** *n* ando  
**soumrak** *expr* maizim-bava  
*vilany večerní*  
**stín** *n* aloka  
**vítr** *n* rivotra

## Rostliny

*n* **rotra** (*Syzygium spp.*) *kůra se užívá k výrobě "laro", viz.*  
*n* **viha** (*Typhonodorum lindleyanum*) *endemická rostlina Madagaskaru s velkými listy rostoucí ve vodě*  
**ananas** *n* mananasy  
**arašidy** *n* kapika • *n* voanjo  
**bambus** *n* volo  
**banán** *n* akondro (*Musa sp.*) • *n* fintsy *sušený* • *n* katakata (*Musa sp.*) *prov. Tsimihety* • *n* kida (*Musa sp.*) *prov. Bara*  
**batáty** *n* bageda *sladké prov. Bara* • *n* ovy *sladké*  
**brambory** *n* bele *sladké prov. Bara* • *n* ovy *klasické i sladké* • *n* vomanga *sladké*  
**bruské oříšky** *n* kapika  
**bylina** *n* ahitra  
**cibule** *n* tongolo  
**citronela** *n* veromanitra (*Cymbopogon citratus*)  
**cukrová třtina** *n* fary  
**čočka** *n* voanemba *luštěnina*  
**dýně** *n* babaka • *n* voatavo  
**Eugenia petrikensis** *n* ropasy lahiny  
**fazole** *n* tsaramaso  
**feferonka** *n* sakay  
**fikus** *n* laza (*Ficus reflexa*) *druh fikusy, jehož kůra slouží k výrobě druhu lamby jménem "fanto", kořeny mají léčivé účinky*  
**houba** *n* holatra *rostlina*  
**hroznové víno** *n* voaloboka  
**hřib** *n* holatra  
**jádro** *n* taolana *v ovoci*  
**konopí** *n* rongony *marihuana*  
**kořen** *n* faka *rostliny* • *n* vahatra *rostliny*  
**kukuřice** *n* katsaka  
**kůra** *n* laro *ze stromů "rotra", občas používaná k dodání chuti při fermentaci "toaka gasy"*  
**lantana** *n* taindelosinoa (*Lantana camara*) *libora měňavá,*

*malý, silně vonící keř, listy užívané při obtížích se žlučníkem*  
**lilek** *n* anamafaitra (*Solanum nigrum*) *listy slouží k přípravě vývaru* • *n* anantsinahy *listy k přípravě vývaru* • *n* baranjely • *n* trakavola *listy k přípravě vývaru*  
**maniok** *n* balahazo (*Manihot esculenta*) *prov. Bara, Antandroy* • *n* kajaha (*Manihot esculenta*) *prov. Betsileo* • *n* mahôgo (*Manihot esculenta*) *prov. Tsimihety* • *n* mangahazo (*Manihot esculenta*)  
**marihuana** *n* rongony  
**máta** *n* solila  
**meloun** *n* voatango *cukrový* • *n* voazavo *vodní*  
**mišpule** *n* bibasy (*Eriobotrya japonica*) *Mišpule japonská, má jedlé plody vzdáleně podobné meruňkám*  
**mrkev** *n* karaoty  
**opuncie** *n* raketa  
**ovoce** *n* voa • *n* voankazo  
**paprika** *n* sakaibe • *n* sakay *silně pálivá*  
**pistácie** *n* kapika • *n* voanjo  
**plamátka zelná** *n* anamalao (*Acemella oleracea*) *listy slouží k přípravě vývaru*  
**poupě** *n* fanja  
**pupen** *n* tsiry  
**rajče** *n* voatabia  
**rákos** *n* volo  
**réva** *n* voaloboka *vinná*  
**rýže** *n* vary  
**salát** *n* salady *hlávkový*  
**semeno** *n* masomboly *k sadbě rostlin*  
**slunečnice** *n* tanamasoandro  
**smlidinec** *n* babo (*Dioscorea bemandry*) *rostlina přibuzná jamu (ignam) vytvářející vodnaté hlízy, užívané v bezvodých oblastech Madagaskaru k uhašení žízně etniky Sakalava a Mikea*  
**tamarind** *n* voamadilo *jeho ovoce, zrnka se používají při věštění "sikidy"*  
**taro** *n* saonjo (*Colocasia esculenta*)  
**tráva** *n* ahitra • *n* bozaka • *n* vero *druh vysoké trávy*  
**trní** *n* tsilo  
**trnitý keř** *n* roy  
**tykev** *n* babaka  
**vanilka** *n* lavanila  
**vigna podzemní** *n* voanjobory (*Vigna subterranea*) *fazolovitá rostlina s jedlou částí podobnou podzemnicí olejné*  
**voňatka citronová** *n* veromanitra (*Cymbopogon citratus*)  
**zázvor** *n* sakamalao  
**zelenina** *n* anana • *n* traka *pref., prov. Ex.: lilek ~ trakavola*  
**zelí** *n* laisoa  
**žampion** *n* holatra

**Květiny**  
**bougainvillier** *n* laingomena (*Bougainvillea sp.*)  
**květina** *n* voninkazo • *n* vony  
**růže** *n* raozy

## Stromy

*n* **komanga** (*Erythrophleum couminga* Baill.) *druh jedovatého stromu*  
**avokádo** *n* avoka (*Persca gratissima*)  
**baobab** *n* reniala (*Adansonia grandidieri*) • *n* za (*Adansonia za, A. madagascariensis, A. digitata, A. rubrostipa*)  
**cerbera** *n* tangena (*Cerbera manghas*) *strom s jedovatým ovocem používaným v minulosti k provádění božího soudu*  
**dřevo** *n* hazo  
**eukalyptus** *n* kininina (*Eucalyptus robusta*)  
**fíkovník** *n* aviavy  
**grapefruit** *n* voangibe  
**guava** *n* gava  
**hruška** *n* poara  
**chlebovník** *n* soanambo (*Artocarpus altilis*)  
**jablko** *n* paoma  
**jackfruit** *n* ampalibe *žakie*  
**kakao** *n* kakao  
**kapok** *n* pamba  
**kokos** *n* voanicho *palma i ořech*  
**korosol** *n* voantsokona (*Annona muricata*)  
**kůra** *n* hoditra  
**list** *n* ravina  
**mango** *adj* manga  
**mangrovník** *n* honko  
**meruňka** *n* paiso  
**moruše** *n* voaroy  
**papája** *n* mapaza (*Carica papaya*) *prov. Tsimihety* • *n* papay (*Carica papaya*)  
**pomeranč** *n* voasary  
**rafie** *n* rofia *palma i její vlákno*  
**ravenala** *n* ravinala (*Ravenala madagascariensis*) *palma poutníků, součást madagaskarského státního znaku*  
**strom** *n* hazo  
**šeřík** *n* voandelaka  
**tamarind** *n* kily (*Tamarindus indica*) • *n* madiro (*Tamarindus indica*)

**Vesmír**  
**Beran** *n* alahamaly *souhvězdí*  
**Blíženci** *n* alizoza *souhvězdí*  
**Býk** *n* adaoro *souhvězdí*  
**hvězda** *n* basia *prov. Bara* • *n* kintana  
**jitřenka** *n* fitarikandro  
**Kozoroh** *n* alisady *souhvězdí*  
**Lev** *n* alahasaty *souhvězdí*  
**Měsíc** *n* volana  
**meteor** *n* fantara  
**novoluní** *n* tsinana  
**nový Měsíc** *n* tsinana  
**Panna** *n* asombola *souhvězdí*  
**planeta** *n* fajiry  
**Rak** *n* asarata *souhvězdí*  
**Ryby** *n* alohotsy *souhvězdí*  
**Slunce** *n* masoandro  
**Střelec** *n* alakosy *souhvězdí*  
**Štír** *n* alakarabo *souhvězdí*  
**úplněk** *n* fenomenana  
**Váhy** *n* alimizana *souhvězdí*

**vesmír** *n* habaka  
**Vodnář** *n* adalo *souhvězdí*  
**zatmění** *n* fanakonana *Slunce n. Měsíce* • *n* takona-masoandro *Slunce* • *n* takonam-bolana *Měsíce*  
**Zvířata**  
**červ** *n* kankana  
**píjovice** *n* dinta  
**samec** *n* lahy *Ex.: kohout ~ akoho lahy*  
**samice** *n* vavy *Ex.: slepice ~ akoho vavy*  
**slonovina** *n* haranify  
**zvíře** *n* biby

## Hmyz

**blecha** *n* parasy  
**cikáda** *n* jorery  
**hmyz** *n* bibikely  
**komár** *n* moka  
**motýl** *n* lele • *n* lolo  
**moucha** *n* lalitra  
**mravenec** *n* valsika  
**pavouk** *n* hala  
**saranče** *n* ambolo (*Phymateus saxosus*) *pestiče zbarvený druh* • *n* valala  
**škorpión** *n* hefy *prov. Bara* • *n* maingoka  
**šváb** *n* kalabe • *n* kalalao  
**termit** *n* aboaly  
**termiště** *n* aboaly  
**vážka** *n* angidina  
**včela** *n* renitantely *královna* • *n* tantely *dělnice*  
**vosa** *n* kitoka

## Plazi

**gekon východní** *n* tsatsaka (*Hemidactylus frenatus*) *prov. Bara*  
**had** *n* ala *prov.* • *n* bibilava • *n* marolongo *cf. "marorazana"* • *n* marorazana *druh černo-žlutého jedovatého hada, lit. mnoho předků, říká se, že pokud je zabit v domě, budou na jeho místo přicházet další hadi stejného druhu a jeho smrt přinese neštěstí člověku, který jej zabil*  
**hroznýš** *n* do  
**chameleon** *n* tana • *n* tanalahy • *n* tarondro  
**krokodýl** *n* voay  
**želva** *n* sokatra *suchozemská*

## Ptáci

**hnízdno** *n* akany  
**holub** *n* voromailala  
**holubice** *n* domohina  
**hrdlíčka** *n* voromailala  
**husa** *n* gisa  
**kačena** *n* gana *prov.*  
**kachna** *n* ganagana  
**kohout** *n* akoholahy  
**krocán** *n* vorontsilozá  
**křídlo** *n* elatra  
**kuřátko** *n* akohokely  
**kvočna** *n* akohovavy  
**nosnice** *n* akoho mpanatody *slepice*

**orel** *n* voromahery  
**papoušek** *n* boloky  
**perlička** *n* akanga *pták*  
**pták** *n* vorona  
**slepice** *n* akoho  
**vlašťovka** *n* sidisidina  
**volavka** *n* fara vody tatatra  
(*Ardea comata*) • *n*  
fiandrivotatatra (*Ardea comata*)  
**vrána černobílá** *n* goaika  
(*Corvus albus*)  
**zobák** *n* sony

#### Savci

**býk** *n* vositra *kastrovaný prov. Bara*  
**divočák** *n* lambo  
**fosa** *n* fosa (*Cryptoprocta ferox*)  
**galidie hnědoocasá** *n* vontsira  
(*Salanoia concolor*)  
**galidie proužkovaná** *n* vontsira  
(*Galidia elegans*)  
**hrb** *n* trafo *na hřbetě zebu*  
**kaloň** *n* fanihy  
**kočka** *n* saka  
**koza** *n* osy  
**králík** *n* bitro  
**krysa** *n* maroantrano *prov. • n*  
voalavo (*Mus alexandrinus*)  
**kůň** *n* soavaly  
**lemur** *n* amboanala (*Indri indri*) • *n*  
endrina (*Indri indri*) • *n*  
gidro (*Eulemur coronatus*, *E. fulvus*, *E. mongoz*) *obecný termín* • *n*  
kotrika (*Lepilemur mustelinus*, *L. microdon*,

*Hapalemur griseus griseus*) • *n*  
maki (*Lemur catta*) • *n* sifaka  
(*Propithecus verreauxi verreauxi*, *P. verreauxi coquereli*, *P. verreauxi coronatus*, *P. verreauxi deckeni*) • *n* simpona  
(*Propithecus tattersalli*, *P. diadema diadema*, *P. diadema edwardsi*, *P. candidus*) • *n*  
varika (*Eulemur coronatus*, *E. fulvus*)

**lev** *n* liona

**myš** *n* kajoy • *n* totozy

**netopýr** *n* fanihy

**osel** *n* ampondra

**ovce** *n* besavily *druh • n* ondry

**pes** *n* alika

**prase** *n* kisoa

**sifaka** *n* sadabe (*Propithecus diadema*)

**tele** *n* tamana *samice zebu prov. Bara*

**tenrek** *n* tandraka

**vůl** *n* vositra *prov. Bara*

**zebu** *n* omby (*Bos indicus*)

#### Vodní

**krab** *n* drakaka *prov.*

**kreveta** *n* makamba

**mořské plody** *n* hazandrano

**mušle** *n* akorandriaka

**rak** *n* orana

**ryba** *n* hazandrano • *n* trondro

**úhoř** *n* amalona • *n* kirija *druh*

**žába** *n* sahona

**želva** *n* fano *mořská*

**žralok** *n* akio • *n* antsantsa

## Věda a škola

**cínový plech** *n* vifotsy

**knihy** *n* boky

**mocnina** *n* toraka

**prostor** *n* erana

**třída** *n* kilasy *školní*

**učit** *v act* mampianatra • **učit se** *v act* mianatra

**učitel** *n* mpampianatra

## Chemie

**arzén** *n* arsenika

**atom** *n* atôma

**azbest** *n* amianta

**bronz** *n* alimo • *n* sabamena • *n*  
varahina

**cín** *n* firaka *obecně • n* firapotsy

**diamant** *n* diamondra

**drahokam** *n* vatosoa

**dusík** *n* nitirôzenina

**fosfor** *n* fôsfôrô

**grafit** *n* anjamanga • *n*  
manjarano

**hliník** *n* viraty

**hořčík** *n* mañeziôma

**chlór** *n* klôro

**chróm** *n* krôma

**jód** *n* iôdy

**kov** *n* metaly

**kyselina** *n* aforano • *n* asidra

**mangan** *n* manganazy

**měď** *n* saba *i její slitiny • n* varahina

**mosaz** *n* sabamavo

**neón** *n* neô

**nikl** *n* nikela

**olovo** *n* firaka *obecně • n*  
firamainty

**platina** *n* volamahery

**plyn** *n* gaza

**rtuť** *n* volavelona

**síra** *n* solifara

**stříbro** *n* volafotsy

**tuha** *n* anjamanga *grafit • n*  
manjarano *grafit*

**uhlí** *n* arintany *černé*

**uhlík** *n* karbônina

**vápník** *n* diontsokay

**vápno** *n* sokay

**vodík** *n* hidirôzenina

**vzduch** *n* aera

**zinek** *n* fanitso

**zlato** *n* volamena

**železo** *n* vy

## Počítače

**e-mail** *n* imailaka

**klávesnice** *n* klavie

**obrazovka** *n* efijery

**počítač** *n* ordinatera

**program** *n* lôzisialy *počítačový*

**software** *n* lôzisialy

**stránka** *n* tranohala *webová*

**web** *n* tranohala

**zavináč** *n* arobase *znak @ v*  
*elektronické adrese*

## Fráze

**Co se stalo s N?** Inona no mahazo an'i N?

**Dělej si co chceš.** Ataovy izay eriteritranao.

**Chtěl bych, aby ...** Tiako raha mba ...

**Jdi pryč!** Mandeha!

**Je mi líto, že ...** Malahelo aho fa ...

**Jsem rád, že ...** Faly aho fa ... *pokud následuje sloveso, fa se odstraní* •

Sambatra aho fa ... *pokud následuje sloveso, fa se odstraní*

**Jsem rád, že tě mám.** Sambatra aho manana anao.

**Jsem smutný, že ...** Diso fanantenana aho ... • Malahelo aho fa ...

**Jsem smutný.** Malahelo aho.

**Jsem unavený.** Reraka aho.

**Kdybys byl tak hodný.** Raha sitrakao.

**Mám rád, když ...** Tiako rehefa ...

**N neodpovídá (na telefonu).** Tsy mamaly i N.

**Nechápu, o čem to mluvíš.** Tsy azoko akory izay lazainao.

**Nemám rád, když ...** Tsy tiako rehefa ...

**Nerozčiluj se!** Aza tezitra ianao!

**Neumí se chovat.** Tsy mahay miaina izy.

**Pokud to (pro mne) můžeš udělat.** Raha azonao atao.

**Poslal jsem ti dopis.** Nandefa taratasy ho anao izaho.

**Proč je N tak zamlklý?** Maninona i N no tsy henoheno?

**Proč se směješ?** Naninona ianao mihomehy ohatr'izany?

**Přál bych si, aby ...** Iriko raha ...

**Rabe a Rakoto se navzájem kopali.** Nifandaka Rabe sy Rakoto.

**Rabe a Rakoto si sedli blízko jeden druhého.** Nifampipetraka

akaikin Rabe sy Rakoto.

**Rozumím, co chceš říct.** Azoko ny tianao hambara ianao.

**Těším se na ...** Tsy andriko ny ...

**To je ale překvapení!** Tena nahagaga izany!

**To je ono!** Izay!

**To je smutné.** Mampalahelo izany.

**To je únavné.** Mandreraka izany.

**To on to udělal.** Izy no nanao izany.

**To se nehodí!** Tsy mety!

**Udržujte (lit. respektujte) čistotu!** Hajao ny fahadiovana!

**V pořádku!** Mety!

**Velmi bych si přál, aby ...** Iriko tokoa raha...

**Vstup zakázán!** Rarana ny fidirana!

**Všechno už bylo řečeno.** Efa voateny daholo ny zavatra rehetra.

**Z toho mám radost.** Mahafaly ahy izany.

## Člověk

### Rodina a vztahy

**Důvěřuji ti.** Matoky anao aho.

**Já důvěřuji tobě, ty důvěřuješ mi.** Izaho ho tokinao, ianao ho tokiko.

**Jsem rád, že ji mám.** Sambatra aho manana izy.

**Jsi to ty, koho jsem si vybral!** Izay no efa nofidinao!

**Ten chlapec se podobá svému dědečkovi.** Ohatra an-draibeny io zazalahy io.

**To, proč tě miluji je ...** Ny itiavako anao dia ...

**Tvrdohlavé dítě je bito.** Kapohina ny zaza maditra.

**Ty jsi moje volba!** Izay no safidinao!

**Včera jsem se setkal s tvou rodinou.** Nihaona amin'ny fianakaviananao izaho omaly.

### Zdraví

**Bolí mě zuby.** Marary nify aho.

**Jsem nemocný.** Marary aho.

**Lidia je hluchá.** Marenina i Lidia.

**Potřebuji co nejrychleji doktora.** Mila dokotera haingana aho.

**Přeji rychlé uzdravení.** Mirary fahasitranana haingana.

**To dítě je nemocné.** Marary ilay zaza.

**Umí snášet utrpení.** Mahaleo ny fahoriana izy.

### Život

### Bydlení a dům

Dominik M. Ramík - Slovník malgaštiny

**Chtěl bych jít spát.** Te hatory aho.

**Jdi se vyspat!** Na mandehana matory ary e!

**Kde budeš bydlet?** Hipetraka aiza ianao?

**Kde si můžu umýt ruce?** Aiza no ahazoako manasa tanana?

**Vyspi se trochu!** Matoria kely aloha!

### Doprava a cesty

**Cestovní ruch znamená bohatství pro Malgaše.** Harena ho an'ny Malagasy ny fizahantany.

**Hledám ...** Mitady ... aho.

**Hledám hotel.** Mitady hôtely aho.

**Chceš si jít zaplavat?** Te hilomano ve ianao?

**Chtěl bych za tebou přijet na návštěvu.** Te hamangy anao aho.

**Jaký byl víkend?** Ahoana ny faran'ny herinandro?

**Je tady někde hotel?** Misy hôtely ve ety?

**Je to daleko?** Lavitra ve izany?

**Jede tenhle autobus do ...?** Mankany ... ve ny bisy?

**Ještě nemluvíš malgašsky moc dobře.** Mbola tsy mahay miteny gasy tsara re aho.

**Kam jdeš?** Ho aiza ianao?

**Kam jede ten autobus?** Mankaiza ny bisy?

**Kam jede tenhle autobus?** Ho aiza ity bisy ity?

**Kde je ...?** Aiza ny ... ?

**Kde je záchod?** Aiza ny kabone?

**Kde je, prosím, trh?** Aiza ny tsena, azafady?

**Kde jsou taxíky?** Aiza no misy taksy?

**Kde jsou, prosím, toalety?** Aiza ny fivoahana, azafady?

**Kde se nachází ... ?** Aiza no misy ... ?

**Kdepak je nejbližší pošta?** Aiza no mosy ny paositra akaiky indrindra?

**Kolik stojí ... ?** Ohatrinona ... ?

**Kolik stojí lístek do ... ?** Ohatrinona ny karatra mankany ... ?

**Máte pro nás pokoj?** Manana efitra ho anay ve ianareo?

**Mluví tu někdo francouzsky?** Misy miteny frantsay ve?

**Mluvte pomalu, prosím.** Mitenena miadana azafady.

**Můžete mi dát vaše telefonní číslo?** Azoko raisina ve ny laharana findainao?

**Můžete u nás přespát.** Azonao atao ny matory ato aminay.

**Můžu si vás, prosím, vyfotit?** Azoko atao ve ny maka sary anao, azafady?

**Nejde elektřina.** Maty ny jiro.

**Počkejte prosím!** Andraso kely azafady!

**Pojedu do Antsirabe.** Handeha ho any Antsirabe.

**Potřebuji pomoci.** Mila ny fanampiana aho.

**Přilétám na Madagaskar ve 12h30.** Tonga eto Madagasikara aho amin'ny roa ambin'ny folo sy sasany.

**Rozumíš malgašsky?** Mahay miteny gasy ve ianao?

**Uvidíme se za chvíli.** Rehefa avy eo e!

**Už mluvíš dobře malgašsky?** Efa miteny gasy tsara ve ianao?

**Váš dům je hezký.** Tsara no tranonareo.

**Za tři dny odjždím.** Handeha aho afaka telo andro.

**Zítرا odjždíme.** Hiainga isika rahampitso.

### Jídlo

**Co chceš jíst?** Inona no tianao hohanina?

**Co to jíš?** Inona no hohaninao?

**Dal bys mi, prosím, čokoládu?** Mba omeo sokola ve aho azafady?

**Dám si co máte.** Izay misy hohaniko.

**Dej mi chleba, prosím.** Omeo mofo aho azafady.

**Dej mi něco k jídlu!** Omeo zavatra azo hohanina aho!

**Dej mi něco k pití.** Omeo zavatra aho ho sotroiko.

**Dej mi vodu.** Omeo rano aho.

**Dej si něco k jídlu!** Mihinana zavatra kely!

**Dobrou chuť!** Mazotoa homana!

**Dones mi láhev vody.** Itondray rano iray tavoahangy.

**Chceš se najíst?** Te-hisakafo ve ianao?

**Chceš se něčeho napít?** Mila zavatra ho sotroina ve ianao?

**Jedl jsem hodně.** Tena nihinam-be aho.

**Jen trošku.** Kely fotsiny.

**Ještě jsi nejedl?** Mbola tsy nisakafo ianao?



**Jsem najedený.** Voky aho.  
**Kávu s mlékem, prosím.** Kafe misy ronono.  
**Mám hlad.** Noana aho.  
**Mám velký hlad.** Tena noana aho.  
**Mám žízeň.** Mangetaheta aho.  
**Máš žízeň?** Mangetaheza ve ianao?  
**Máte hlad?** Noana ve ianao?  
**Mohl bych dostat vodu, prosím?** Afaka mahazo rano ve aho azafady?  
**Potřebuji se najíst.** Mila misakafo aho.  
**Takže budeš jíst, než půjdeš.** Hay, hisakafo aloha izay vao mandeha!  
**Umírám hladý.** Matin'ny hanoanana aho.  
**Umírám žízní.** Matin'ny hetaheta aho.  
**Už nemám žízeň.** Afaka hetaheta aho.

### Práce, peníze, vlastnictví

**Co děláš?** Manao inona ianao?  
**Jaké je tvé zaměstnání?** Inona ny asanao?  
**Kolik to stojí?** Ohatrinona ity?  
**To je příliš drahé!** Lafo ity!

## Gramatika a jazyk

### Čas

**Budu tě milovat celý můj život.** Ianao no ho tiaviko mandritry ny fiainako.  
**Celý můj život.** Mandritry ny fiainanako.  
**Co budeš dělat přes den?** Inona no ataonao mandritra ny andro androany?  
**Co jsi dělal včera?** Inona no natao omaly?  
**Čekám na tvůj dopis.** Miandry ny taratasinao aho.  
**Jak jsi prožil Vánoce?** Nanao ahoana ny Noelinao?  
**Je čtvrt na šestou.** Amin'ny enina ora latsaka fahefany.  
**Je osm dvacet večer.** Amin'ny valo ora alina sy roapolo minitra.  
**Je osm večer.** Amin'ny valo ora alina.  
**Je půl čtvrté.** Amin'ny telo ora sy sasany.  
**Je sedm hodin deset minut.** Amin'ny fito ora sy folo.  
**Je tomu dva dny.** Andro roa izay.  
**Je tomu jedna hodina.** Ora iray izay.  
**Jsou tři hodiny.** Amin'ny telo izao.  
**Kdy jsi přijel?** Oviana ianao no tonga?  
**Kdy přijde N?** Rahoviana ho tonga i N?  
**Kdy ti můžu zavolat?** Oviana izaho afaka miantso anao?  
**Kolik je hodin?** Amin'ny firy izao?  
**Ono to přijde.** Mbola ho avy.  
**Proč jsi přišel pozdě?** Maninona ianao no tara?  
**Těším se, že tě ráno uvidím.** Tsy andriko ny maraina ahitana anao.  
**Už je čas.** Efa akaiky ny fotoana. • Efa ho lera.  
**Už je to dlouho, co jsem ho neviděl.** Efa ela izay tsy nahitako azy intsony.  
**V kolik hodin?** Amin'ny firy?  
**Vzpomínám na tebe každý den.** Mahatsiaro anao aho isan'andro.

## Kultura

### Pozdravy a děkování

**Ať se ti daří všechno co děláš.** Mahereza amin'ny asanao rehetra.  
**Brzy na viděnou.** Mandrapihaona.  
**Co je nového?** Inona no vaovao?  
**Daří se mi dobře.** Salama tsara aho.  
**Děkuji mockrát za fotografie.** Misaotra betsaka amin'ny sary.  
**Děkuji mockrát.** Misaotra indrindra.  
**Děkuji ti za povzbuzení!** Misaotra betsaka koa amin'ny fankaherezana e!  
**Děkuji ti za tvou pomoc.** Misaotra aminy fanampiana.  
**Děkuji vám všem.** Misaotra anareo.  
**Děkuji.** Misaotra.  
**Dobrou noc!** Tsara mandry! • Tsara matory!  
**Dobrou noc.** Tafandriamandry. *prov. Betsileo*

**Dobrý den, pane!** Salama tompoko!  
**Dobrý den.** Manao ahoana Tompoko. *uctivě* • Salama.  
**Dobře, děkuji.** Tsara, fa misaotra.  
**Doufám, že se vám daří dobře.** Antenaiko fa salama tsara 'nareo!  
**Hodně štěstí!** Ho ambinin-tsoa!  
**Jak jsi se dnes vyspal?** Ahoana ny natoriana?  
**Jak se daří tvé rodině?** Manao ahoana ny fianakavianao?  
**Jak se daří.** Manao ahoana.  
**Jak se jmenuješ?** Iza no anaranao?  
**Jak se má tvé zdraví?** Manao ahoana ny fahasalamana?  
**Jak se ti daří?** Manao ahoana ianao?  
**Jak se vám (všem) daří?** Manao ahoana daholo ianareo?  
**Jak to jde?** Akory!  
**Jmenuji se N.** N no anarako.  
**Jsem Čech.** Tcheque aho.  
**Jsem rád, že tě vidím.** Faly mahita anao aho.  
**Kolik máš dětí?** Firy ny ankizy?  
**Máš se dobře?** Ahoana ny fahasalamanao?  
**Na shledanou a mějte se dobře.** Veloma finaritra.  
**Na shledanou příště.** Amin'ny manaraka indray.  
**Na shledanou.** Veloma.  
**Na viděnou později.** Aoriana indray.  
**Ne moc dobře.** Tsy dia tsara laotra.  
**Nic nového.** Tsy misy vaovao.  
**Odkud jsi?** Avy aiza ianao?  
**Pozdrav ode mne svou ženu.** Mampamangy ny vadinao.  
**Pozdravuj ode mě mého přítele.** Mampamangy amin'ny akama ao.  
**Přeji ti hezký zbytek dne.** Vita soa n'ny andro.  
**Rád tě poznávám.** Faly mahalala anao aho.  
**Sbohem.** Mandra-pihaona.  
**Sladké sny!** Manofisa tsara!  
**Šťastnou cestu.** Soava dia.  
**Taky tě rád poznávám.** Faly mahalala anao koa.  
**To je moje dcera.** Izy no zanako vavy.  
**To je můj syn.** Izy no zanako lahy.  
**To je můj/má manžel/ka.** Izy no vadiko.  
**Veselé narozeniny.** Arahabaina tratry ny tsingerinandro naterahanao.  
**Vítej.** Tonga soa.  
**Všem se nám daří dobře.** Tsara daholo izahay.  
**Vyříd'te mu/jí mé pozdravy.** Manao veloma azy aho.  
**Vyspal jsi se dobře?** Natory tsara ve ianao?  
**Zdravím tě.** Miarahaba anao aho.

### Přísloví

**Až když rozřízneš srdce, uvidíš, co se v něm skrývá.** Eo am-pandrasana ny atiny no ahitana ny voany. *přibližný překlad*  
**Až když to rozřízneš, uvidíš, jaké to je uvnitř.** Eo am-pandrasana no ahitana ny atiny.  
**Bohu se nedá vzdorovat.** Zannahary tsy fahan-draha.  
**Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.** Ny tody tsy misy fa ny atao no miverina. *přibližný ekvivalent*  
**I bez (lidské) odplaty, naše (zlé) skutky se nám vrátí.** Ny tody tsy misy fa ny atao no miverina.  
**Kdo se rozčiluje, ukazuje, že nemá pravdu.** Fo tezitra tsy ananan-drariny.  
**Kdo touží jen po jednom je jako džbán ... neočekává nic jiného, než vodu.** Tokam-pilana toy ny siny, tsy manam-po afa-tsy ny rano.  
**Kuj železo dokud je žhavé.** Kapohy ny vy dieny mbola mafana.  
**Láska je jako pera slepice, až smrt je rozdělí.** Ny fitiavana toy ny lamban'akoho ka faty no isarahana.  
**Miluj bližního svého, jako sám sebe.** Tiavo ny namanao tahaka ny tenanao.  
**Nedůvěřuj kočce, máš-li k jídlu rybu.** Aza matoky saka, fa trondro ny laoka.  
**Nejdůležitější věci přicházejí nakonec!** Vodi-hena tsy miainga aloha!  
**Nenos dvě vědra na hlavě.** Aza miloloha rano roa siny. *tj. neseď na dvou židlích*

**Pokud rýže překypěla z hrnce, neudělala to proto, že by chtěla, ale proto, že ta, která na ni tlačila (tj. voda), byla rozzlobená.**

Tsy nahin'ny sosoa no nitobaka, fa ny mpandoatra no vinitra.

**To, co není mé, je lepší.** Izay tsy an'ny tena dia toa soa. *jako*

*Sousedova kráva lepší mléko dává.*

## Víra

**At' vás ochraňuje Bůh.** Ho tahin'Andriamanitra.

**Já jsem dobrý pastýř.** Izaho no mpiandry ondry tsara.

**Modleme se!** Hivavaka isika!

**Půjdeš se teď modlit?** Hivavaka ianao izao?

**Půjdu na mši.** Hamonjy lamesa aho.

**V dobrém i ve zlém.** Na ao anatin'ny mora na ao anatin'ny sarotra.

**Vzdávejme díky Nejsvětější Trojici, nyní i na věky věků. Amen.**

Isaorana anie ny Trinite Masina, ankehitriny ary mandrakizay.

Amen.

## Základní výrazy

**Ano!** Eny!

**Co hledáš?** Inona no tadiavinao?

**Co je to?** Inona ity?

**Dobře si odpočiň.** Miala sasatra tsara.

**Dobře.** Ekena.

**Dost!** Ajanony!

**Chápeš?** Azo?

**Chtěl bych (něco).** Mila ... aho.

**Chtěl bych si koupit oblečení.** Te hividy akanjo aho.

**Jaké je telefonní číslo N?** Firy ny laharan'ny findain'i N?

**Je tu někdo?** Misy olona ve?

**Kde je N?** Aiza i N?

**Kde jsi?** Aiza ianao?

**Kdopak to přišel?** Iza no tonga?

**Kdy přijde?** Rahoviana no ho tonga izy?

**Ne!** Tsia!

**Nechci to.** Tsy ilaiko.

**Nechod' daleko!** Aza mandeha lavitra!

**Není tady (on/ona).** Tsy eto izy.

**Není třeba, děkuji.** Tsy mila aho fa misaotra.

**Není zač.** Tsy misy fisaorana.

**Nerozumím.** Tsy azoko.

**Omlouvám se.** Azafady. • Miala tsiny aho.

**Opravdu!** Tena marina!

**Opravdu?** Tena marina izany?

**Počkej chvíli!** Andraso kely!

**Počkej!** Andraso!

**Pojď sem!** Avia aty!

**Pojď me!** Andao handeha! • Andeha!

**Proč pláčeš?** Nahoana no mitomany ianao?

**Prosím tě.** Azafady.

**Přestaň!** Ajanony!

**Souhlasím.** Ekena. • Eny ary.

**Stát!** Ajanony!

**To je škoda.** Mampalahelo izany.

**To jsem rád.** Mahafaly izany.

**To nevadí.** Tsy maninona.

**To stačí!** Ampy izay!

**Už nepotřebuji pomoci.** Tsy mila ny fanampiana intsony aho.

**V pořádku.** Ekena.

**Vůbec nevím.** Tsy azoko velively.

**Žádný problém.** Tsy misy olana.

## Příroda

### Počasí

**Asi bude pršet.** Angamba ho avy ny orana.

**Je chladno.** Mangatsiaka ny andro.

**Je mi zima na nohy.** Mangatsika ny tongotra.

**Je teplo (počasí).** Mafana ny andro.

**Je teplo.** Mafana izy izany.

**Je zima.** Mangatsiaka izy izany.

**Nejsou žádné mraky.** Tsy misy rahona.

**Prší celé dny.** Avy na orana isan'andro.

**Prší hodně.** Avy be ny orana.

**Prší.** Avy ny orana.

**Přijde bouřka.** Ho avy ny rambaratra.

**Slunce svítí!** Mipoaka ny masoandro.

**To je ale hezký den!** Tsara ny andro izany!

**To je ale ošklivé počasí!** Haratsian'andro izany.

**V noci nám byla zima.** Nangatsiaka izahay alina.

**Zvedla se mlha.** Lasa ny zavona.

### Věda a škola

**Dnes to bylo ve škole těžké.** Tena sarotra ny fianaranako androany.

**Učím se malgaštinu.** Mianatra teny malagasy aho.

**Učitelka bije tvrdohlavé dítě.** Mikapoka ny zaza maditra ny mpampianatra.

## Seznam slov podle kořenu

**adana** fiadanana, miadana  
**adidy** adidina  
**adina** fanadinana  
**ady** ady hevitra, miady varotra  
**afaka** afa-baraka, afa-jaza, afakampitso, afakomaly, afa-tsy  
**afana** fanafody, fivarotam-panafody  
**afina** manafina  
**afo** afobe, afokasoka, aforano  
**afrikana** Firaisambe Afrikana  
**ahitra** satro-boninahitra, voninahitra  
**aho** izaho  
**ahoana** manahoana  
**ahy** anti-panahy, elanelam-panahy, fanahy  
**aiky** fanekena, lamina ifanekena, manaiky  
**aina** fiaina, fiainana  
**aing** fiaingana, miainga  
**aiza** hatraiza, mankaiza  
**aizina** maizim-bava vilany, maizina, tranomaizina  
**aka** maka, mpaka  
**akanjo** vozon'akanjo  
**akatra** fampakaram-bady, fampakarana, fiakarana, mampakatra  
**akoho** akohokely, akoholahy, akohovavy  
**akondro** koba akondro  
**ala** alaina, alan-konko, amboanala, fanalahidy, fialana, mamananala, miala, ravinala  
**alahelo** malahelo, mitondra alahelo  
**alina** halina  
**aloka** fialofana  
**alona** mialona  
**amana** teboka aman-paingo  
**ambara** manambara  
**ambo** amboanala  
**ampango** ranon'ampango  
**ampela** ampelantanana  
**ampirina** mampirina  
**ampitso** afakampitso, rahampitso  
**ampy** ampiana, ampio, manampy  
**amy** amin'izany, amin'ny andro voafetra  
**anaka** fianakaviana  
**anana** anantsinahy, fenomanana, manana  
**anatra** mampianatra, mianatra, mpampianatra, mpianatra, mpiara-mianatra  
**andalana** miandalana  
**ando** mando  
**andrana** fanandramana, manandrana  
**andrefana** miankandrefana  
**Andriamanitra** fanjakan'Andriamanitra, sitrapon'Andriamanitra,

tenin'Andriamanitra, zanak'Andriamanitra  
**andriana** andriambavy, andriandahy  
**andro** amin'ny andro voafetra, andavanandro, andro tsy fiasana, androany, antoandro, efitra fandroana, famantaranandro, fandroana, fitarikandro, herinandro, isan'andro, mandro, masoandro, sakafo antoandro, takona-masoandro, tanamasoandro, tolakandro, tontolo andro  
**andry** Andriamanitra, andriamatoa, fandriam-pahalemana, fandriana, fiandrivotitatra, miandry, mpiandry, tafandriamandry  
**angatra** angarina  
**angavy** miangavy  
**angona** fiangonana, voangona  
**ankina** miankina  
**ankizy** rankizy  
**antena** antenaina, diso fanantenana, fahadisoam-panantenana, fanantenana, manantena  
**antitra** anti-panahy, ianteherana, trarantitra  
**antra** fahantrana, mahantra, miantra  
**antso** antsoina, miantso  
**any** androany, an'i, mankany  
**aoriana** aorian'ny faingo  
**arahaba** fiarahabana  
**araka** arabe, manaraka, miaraka, mifanaraka, tafaraka  
**aretina** aretin-doha, areti-nify, aretin-kibo, aretin-tenda  
**arina** arintany, fahamarinana, marina  
**aritra** mahareta, mahari-po, maharitra, miaritra  
**arivo** mpanarivo  
**aro** aromoka, arovana, arovy  
**ary** ariana, mahary, manary, voary, zavaboary  
**asa** andro tsy fiasana, asaina, fanasana, fiasana, mampiasa, miasa, mpiara-miasa, mpiasa, trano fiasana  
**atitra** fanatitra  
**atrika** atrehina, jery atriaka, miatrika  
**atsimo** mianatsimo  
**atsinanana** miantsinanana  
**aty** anaty, mankaty  
**avaratra** famantaranavaratra, mianavaratra  
**avo** haavo, havoana  
**avotra** mpanavotra  
**avy** avy hatrany, fiaviana  
**aza** azafady, na dia izany aza  
**azo** azoko, mahazo  
**babaka** baba ra  
**baiko** baikon'ny moana  
**banjina** banjino, mibanjina  
**baraka** afa-baraka  
**basy** basivava, fihatsim-basy

**be** afobe, ankabeazany, arabe, be loatra, be saina, bebekokoa, dadabe, Firaisambe Afrikana, foibe, nenibe, onibe, raibe, renibe, sorabe, sotrobe  
**bebaka** mibebaka  
**biby** bibikely, bibilava  
**bodo** mibodo  
**boka** habokana  
**dada** dadabe, dadafara, dadatoa  
**danika** midanika  
**dera** midera  
**dia** diavina, na dia izany aza  
**dihy** mandihy  
**dilo** voamadilo  
**dinika** andininy, madinika, vola madinika  
**dio** fahadiovana, madio, manadio, toerana fidiavana  
**diso** diso fanantenana, fahadisoam-panantenana, hadisoana  
**ditra** maditra, zaza maditra  
**efa** koa rahefa, rahefa  
**efatra** ampahefany, fahefany  
**efitra** efitrano  
**eky** ekena  
**elana** elanelana  
**elanelana** elanelam-panahy  
**endrika** mendrika, miendrika  
**endy** mendy  
**enjika** manenjika  
**entana** fampidirana entana  
**entina** enti-milaza  
**erana** lamina an'erana  
**eritra** eritreritra  
**esotra** esorina  
**etry** fanetren-tena  
**ezaka** iezahana, miezaka  
**fady** azafady  
**fafa** famafa, kifafa, mamafa, mifafa  
**faingo** aorian'ny faingo, faingomihantona  
**falo** mamalo  
**faly** fahafaliana, falifaly, fifaliana, fifaly, hafaliana, mifaly  
**famelana** famelan-keloka  
**fana** hafanana, mafana  
**fantatra** famantarana, famantaranandro, famantaranavaratra, mahafantatra  
**fantsika** fantsihana, mamantsika  
**fara** dadafara, fara vody tatatra, farany, faravodilanitra, nenifara  
**farana** famaranana, teboka famaranana  
**farango** farango lava, farango sosona  
**faritra** famaritana, faribohitra, fitenim-paritra  
**fary** faritany  
**fasika** ropasy lahiny, tora-pasika  
**faty** mahafaty, maty  
**fay** famaizana  
**fehy** fehikibo, fehitenda, kofehy  
**felanatanana** felatanana  
**feno** fenomanana, mameno

**fetra** amin'ny andro voafetra, mametra, voafetra  
**fialana** fialan-tsasatra  
**fiara** fiarakodia, fiaramanidina, lakampiana  
**fiky** mifidy, olom-boafidy, safidy, voafidy  
**fihatsiny** fihatsim-basy  
**fikitra** mifikitra  
**finaritra** fahafinaretana, mahafinaritra  
**findra** famindra, mamindra, mifindra  
**firaka** firamainty, firapotsy  
**firy** hafiriana  
**fo** iray tampo, lalam-po, mahari-po, manampo, otri-po  
**fofona** fofom-bady  
**foha** mifoha  
**fohy** fanafohezana, fohy maso, tsipi-panohizana  
**foitra** foibe  
**foka** mifoka  
**foko** fokonolona  
**fona** mifona  
**fono** fononteny  
**fotsy** firapotsy, vifotsy, volafotsy  
**foy** mahafofy, tsy mahafofy  
**fy** mankafy  
**gidro** gidrogidro  
**gina** fahanginana  
**gogogogo** migogogogo mitomany  
**goka** migoka  
**hadino** manadino  
**hady** vavahady  
**haihay** mangaihay  
**haino** henoina  
**haja** fanajana, hajaina, voahaja  
**hala** fankahalana, tranohala  
**halatra** mangalatra  
**hamo** mamo  
**hamy** mamy, siramamy  
**handro** mahandro  
**hanina** manina  
**hanitra** Andriamanitra, manitra  
**hantona** faingomihantona  
**haona** fihaonana, mihaona  
**harihary** miharihary  
**hariva** takariva  
**hasina** Fanahy Masina, manamasina, masimbavy, masindahy  
**hataka** angatahina  
**hatra** avy hatrany, hatraiza, hatrany  
**hatsohatso** mangatsohatso  
**havana** fihavanana, mampihavana  
**havanana** ankavanana  
**havia** ankavia  
**hay** haiko, hainteny, mahay, voromailala  
**haza** hazandrano  
**hazo** ranomboankazo, voankazo, voninkazo  
**hehy** mihomemy  
**helingelina** manelingelina  
**heloka** famelan-keloka  
**henatra** menatra, resin-kenatra  
**hendry** fahendrena



**henika** manenika  
**henjana** fihenjanana  
**herina** fitsingerenana,  
herinandro, herintaona  
**herota** hero-dronono  
**hery** fankaherezana, mahereza,  
mahery, voromahery  
**hetaheta** mangetaheta  
**heva** faneva  
**hevitra** ady hevitra, fanapahan-  
kevitra, tolokevitra, toro-hevitra  
**hidy** fanalahidy  
**hinana** mihinana  
**hira** mihira, mpihira  
**hiratra** mahiratra  
**hita** hita maso, mahita  
**hitsy** fononteny mahitsy,  
mahitsizoro, mahitsy, manitsy  
**ho** rehefa mety ho olona  
**hoatra** ankoatra  
**hodina** hodidina, mihodidina  
**hoditra** masonkoditra, vadin-  
koditra  
**homby** mahomby  
**honko** alan-konko  
**i** an'i  
**idina** midina  
**iditra** fampidirana, fidirana,  
midira, tatatra fampidirana-drano  
**ila** anilany, ilaina, mifanila, mila,  
takila  
**ilika** manilika  
**ina** manina, voaina  
**indrafo** mamindrafo  
**indray** indraindray  
**ino** finoana, mpino  
**inona** maninona, ohatrinona  
**iny** ireny, izany, noho izany,  
torak'izany koa  
**io** ireo, izy ireo, ny azy ireo  
**iraka** irahina  
**iray** anankiray, Firaisambe  
Afrikana, firaisana, iraika, iray  
tampo  
**iry** faniriana, irina, maniry,  
nirina  
**isa** fanisana, isan'andro  
**isy** asiana, misy, nasiam-  
panavaozana  
**ita** maromita  
**izany** amin'izany, na dia izany  
aza, toy izany  
**izina** aizina, haizina  
**jaly** mijaly  
**janona** ajanona, fijanonana,  
mijanona  
**jery** jery atrika, mijery  
**jombona** manjombona  
**jono** fanjonoana  
**kabary** mpikabary  
**kambana** fikambanana  
**kanto** zava-kanto  
**kapoka** kapohina, mikapoka  
**karakara** mikarakara  
**karatra** kara-panondro  
**karetsaka** mikaretsaka  
**karoka** fikarohana  
**kasa** mikasa  
**kasoka** afokasoka  
**katona** manakatona, mikatona  
**katroka** mikatroka

**katsaka** mikatsaka  
**kely** akohokely, bibikely,  
kelikely, menakely, sotrokely,  
varavarankely, zazakely  
**kiana** manakiana  
**kibo** aretin-kibo, fehikibo  
**kilema** kilemaina  
**kipaka** akipaho  
**koba** koba akondro, koban-  
dravina  
**kohaka** mikohaka  
**koko**a bekokoko  
**kotrika** mikotrika  
**la** mandà  
**lafy** andafy, telolafy  
**lahatra** lahatsoratra  
**lahy** akoholahy, andriandahy,  
filahiana, lahiny, masindahy,  
rahalahy, ropasy lahiny,  
tovolahy  
**laina** malaina  
**lainga** mpandainga  
**lakana** lakampiarana  
**lala** fahalalana, mahalala,  
malala, voromailala  
**lalaka** malalaka,  
volombatolalaka  
**lalana** lalam-bady, lalam-po,  
lalandava, saran-dalana, tany  
andalam-pandrosoana  
**lalao** milalao  
**lalina** fandalinana, mandalina  
**lalo** mandalo  
**lamina** lamina an'erana, lamina  
ifanekena, mandamina  
**lanitra** faravodilanitra  
**lany** mandany, mpandany  
**lava** andavanandro, bibilava,  
farango lava, halavana,  
lalandava, tsakalava  
**lavaka** lavabato  
**lavitra** manalavitra,  
masolavitra, mifanalavitra  
**lavo** voalavo  
**lavorary** fahalavorary  
**laza** fankalazana, filazana,  
mankalaza, milaza, voalaza  
**lazo** malazo  
**lefa** fandefasana, mandefa  
**lefaka** malefaka  
**lefitra** fandefarana  
**lefo** lefolefo  
**leha** andao, mandeha  
**lehibe** olondehibe  
**lemy** fandriam-pahalemana,  
malemy  
**leo** mahaleo, Mahaleo  
**loa** aloa, andoavana, mandoa  
**loatra** be loatra, tsy tsara loatra  
**lofika** milofika  
**loha** aretin-doha, atidoha, filoha,  
loharano, lohateny, miloloha,  
taloha, voalohany  
**loka** miloka  
**loko** miloko, sary miloko  
**lolo** lolovokatra  
**lona** alòna  
**lositra** mandositra, vaky  
mandositra  
**loto** maloto, mandoto  
**loza** vorontsilozà

**mahery** volamahery  
**maika** maimaika  
**mainty** firamainty  
**manitra** ranomanitra,  
zavamanitra  
**maranitra** fononteny maranitra  
**marika** manamarika  
**maro** maromita, marorazana  
**masina** hamasinina, hamasino  
**maso** fohy maso, hita maso,  
imaso, masoandro, masolavitra,  
masomboly, masonkoditra,  
ranomaso, takona-masoandro,  
tanamasoandro  
**masoandro** mamono  
masoandro  
**mavo** mavokely, sabamavo  
**mazava** ro-mangazafy,  
romazava  
**mena** menakely, sabamena,  
Vokovoko mena, volamena  
**mety** rehefa mety ho olona  
**miaramila** toby miaramila  
**milaza** enti-milaza  
**moana** baikon'ny moana  
**mofo** mofo gasy  
**moka** aromoka  
**mora** moramora  
**morona** amorona  
**na** na dia izany aza, na oviana na  
oviana  
**nahy** anantsinahy, fo amam-  
panahy  
**neny** nenibe, nenifara  
**ngidy** mangidy  
**nify** areti-nify, mpanao nify  
**noana** hanoanana  
**nofy** manofy  
**nono** hero-dronono, ronono  
**noro** manoro  
**ny** avy hatrany, hatrany  
**ody** fanafody, fivarotam-  
panafody, mody  
**ohatra** manohatra, ohabolana,  
oharina, ohatrinona  
**oloana** anoloana, manoloana  
**olona** fokonolona, olombelona,  
olom-boafidy, olondehibe,  
rehefa mety ho olona,  
vavolombelona,  
zanak'olombelona  
**omaly** afakomaly  
**omana** manomana, miomana  
**omba** fomba, momba  
**ombona** fiombonana, miombona  
**omby** fahombiazana  
**ome** anomezana, fanomezana,  
manome, omeo  
**ompy** fiompiana, miompy,  
mpiompy  
**onina** fonenana, monina,  
mponin, onenana  
**onona** fiononana, mampionona,  
mionona  
**ontany** fanontaniana,  
manontany  
**ony** onibe  
**ora** ora famangiana  
**orina** aorina  
**oroka** manoroka, mifanoroka

**osa** fahosana  
**ota** fahotana, manota, mpanota  
**otrika** otri-po  
**ova** manova, miova  
**oviana** na oviana na oviana  
**paingo** teboka aman-paingo  
**parasy** volomparasy  
**petraka** apetraka, mametraka,  
mipetraka  
**poaka** mipoaka  
**posaka** miposaka  
**ra** baba ra, tosidra  
**ra-** razandry, razoky  
**rafy** mandrafy  
**raha** koa rehefa, rehefa  
**raikitra** andraikitra,  
miandraikitra, mpiandraikitra,  
raiki-pitia  
**rano** aforano, hazandrano,  
loharano, ranomanitra,  
ranomasina, ranomaso,  
ranomboankazo, ranomboasary,  
ranon'ampango, ranontrambo,  
ranovola, tatatra fampidirana-  
drano  
**rantsana** rantsantanana  
**rara** rarana  
**rary** marary, mirary  
**ratra** maratra  
**ratsy** haratsiana, ratsy vintana  
**ravina** koban-dravina, ravinala,  
ravintoto  
**ray** mandray, raibe, raisina,  
tranon-dravy  
**razana** firazanana, karazana,  
marorazana  
**re** mampandre, mandre  
**refy** fandrefesana  
**rehefa** rehefa mety ho olona  
**rehitra** mandrehitra  
**rendrika** mandrendrika  
**renina** marenina  
**reny** firenena, renibe,  
renivohitra  
**reraka** mandreraka  
**resaka** maresaka, miresaka  
**resy** mandresy, resin-kenatra  
**riaka** sariaka  
**rindra** mandrindra  
**rita** mandritra  
**ritra** mandritra  
**rivotra** mandrivotra, rivo-doza  
**ro** hero-dronono, ro-mangazafy,  
romazava, ronono  
**roa** faharoa, fanindroa, indroa,  
mahay roa, roroa, teboka roa  
**roba** mpandroba  
**rongo** mirongo  
**roroka** maroroka  
**roso** mampandroso, tany  
andalam-pandrosoana  
**rotra** ropasy lahiny  
**rotsaka** mandrotsaka  
**roy** voaroy  
**saba** sabamavo, sabamena  
**saha** tantsaha  
**sahirana** manahirana  
**saina** be saina  
**sakafo** misakafo  
**salama** fahasalamana  
**salasala** fisalasalana

**sambatra** fahasambarana, hasambarana  
**saotra** fisaorana, isaorana, misaotra  
**sara** saran-dalana  
**saraka** mampisaraka  
**sary** ranomboasary, somary, voasary  
**sasa** fanasana, manasa, misasa, sasana  
**satatra** fialan-tsasatra  
**satroka** satro-boninahitra, satro-by  
**seho** fampisehoana, fisehoana, fisehoan-javatra, miseho, zava-miseho  
**serana** seranana  
**setra** misetrasetra  
**sia** maniasia  
**siaka** masiaka  
**sidina** fiaramanidina  
**sintonina** sintonina  
**sitrana** manasitrana  
**sitrabo** sitrapon'Andriamanitra  
**soa** hasoavana, mirary soa, soavina  
**solo** manolo  
**soratra** lahatsoratra, manoratra, sorabe  
**sorona** fanorona  
**sosoa** vary sosoa  
**sosona** farango sosona  
**sotro** fisotro, misotro, sotrobe, sotrokely, zava-pisotro  
**taba** tabataba  
**tady** mitady  
**tafy** fitafiana  
**tahaka** mifanahaka  
**tahiry** mitahiry  
**tahotra** atahorana, mahatahotra, matahotra  
**tahy** tahina  
**taina** fanaintainana, manaintaina  
**taiza** mitaiza  
**takalo** manakalo  
**takona** fanakonana, takonamasoandro, takonam-bolana  
**talaho** mitalaho  
**talanjona** mahatalanjona  
**tana** fitantanana, iray tampo  
**tanana** ampelantanana, mitantana, rantsantanana  
**tandrina** fitandremana, mitandrina, mpitandrina  
**tango** voatango  
**tanjaka** mitanjaka  
**tantana** mpitantana  
**tantara** mitantara  
**tany** arintany, eran-tany, faritany, fokontany, migogogogo mitomany, mitomany, tanimbary, tany andalam-pandrosoana, tendron-tany, tokotany, tomany, volontany, zanatany  
**tao** atao, ataovy, fanao, fanaovana, fitaovana, manahoana, manao, mpanao nify, tsy azo atao  
**taona** herintaona, Taom-baovao

**tapaka** fanapahan-kevitra, tapabolana, tapahina  
**taratra** fitaratra  
**tarehy** tsara tarehy  
**tariaka** fitarikandro  
**tatao** mitatao vovonana  
**tatatra** fara vody tatatra, fiandrivotatatra, tatatra fampidiran-drano  
**teboka** teboka aman-paingo, teboka famaranana, teboka roa, teboka telo  
**tefy** mpanefy  
**telo** fahatelo, intelo, teboka telo, telo zoro, telolafy  
**tena** fanetren-tena, mivarotena  
**tenda** aretin-tenda, fehitenda  
**tendro** tendrombohitra, tendron-tany  
**teny** fitenenana, fitenim-paritra, fiteny, fononteny, hainteny, lohateny, miteny, tenin'Andriamanitra, toriteny, vakiteny, voateny  
**teraka** fahaterahana, toerana nahaterahana  
**tetika** matetika  
**tety** tetezana  
**tezitra** hatezerana  
**tia** fifankatiavana, fitiavana, mifankatia, mitia, raiki-pitia, tiavina, tiavo  
**toa** andriamatoa  
**toby** toby miaramila  
**tody** fitodiana  
**toetra** toerana  
**tohana** manohana  
**tohy** manohy, mitohy, tohizo  
**tokana** anokanana  
**tokona** fitokonana  
**toky** itokiana, manome toky, matoky  
**tolona** mitolona  
**tolotra** atolotra, fanolorana, tolokevitra  
**tombo** mampitombo  
**tomboka** manomboka  
**tompo** manompo  
**tondra** fitondrana, mitondra  
**tondro** kara-panondro  
**tontolo** tontolo andro  
**tontosa** manatontosa  
**toraka** tora-pasika  
**toro** torotoro  
**tory** matory, toriteny  
**tosika** atosika, tosidra  
**toto** ravintoto  
**tovo** tovolahy, tovovavy  
**tovy** mitovy  
**toy** toy izany  
**traitra** manaitra  
**trambo** ranontrambo  
**trano** tranohala, tranomaizina, tranombarotra, tranon-dray  
**traotra** trarantitra  
**tsabo** fitsaboana, mitsabo, mpitsabo  
**tsahatra** daty fitsaharana  
**tsaingoka** tsaingontsaingohina  
**tsaka** tsakalava  
**tsako** mitsako

**tsangana** fananganana, mitsangana  
**tsaoka** mitsaoka  
**tsara** fahatsarana, fanatsarana, tsara tarehy, tsara vintana, tsy tsara loatra  
**tsiaka** mangatsiaka  
**tsiaro** fahatsiarovana, mahatsiaro  
**tsidika** mitsidika  
**tsiky** mitsiky  
**tsilo** fanilo  
**tsimbina** mitsimbina  
**tsipika** tsipi-panohizana  
**tsiro** matsiro  
**tsiry** maniry, mitsiry  
**tsora** fahatsorana  
**tsy** afa-tsy, anantsinahy, tsy tsara loatra, vorontsilozana  
**vady** fampakaram-bady, fanambadiana, fofom-bady, lalam-bady, manambady, mpivady, vadin-koditra  
**vaky** famaky, mamaky, vakiteny, vaky mandositra  
**vango** vangovango  
**vangovango** mamangovango  
**vangy** mamangy, ora famangiana  
**vao** mihavao, nasiampanavaozana  
**vaovao** Taom-baovao  
**varavarana** varavarankely  
**varotra** fivarotam-panafody, fivarotana, mivarotena, mivarotra, tranombarotra  
**vary** tanimbary, vary sosoa  
**vato** lavabato, volombatolalaka  
**vava** basivava, maizim-bava vilany, vavahady, vavolombelona  
**vavaka** fivavahana, mivavaka, mpivavaka  
**vavy** akohovavy, andriambavy, masimbavy, mpanjaka vavy, rahavavy, tovovavy, vaviny  
**vela** avela, famelana, mamela  
**velatra** mivelatra, velarana  
**velona** mivelona, olombelona, vavolombelona, veloma, volavelona, zanak'olombelona  
**verina** fiverenana, mamerina, miverina  
**vesatra** mavesatra  
**vidy** amidy, mividy, mpividy  
**vilany** maizim-bava vilany  
**vily** mpamily  
**vinany** mpaminany  
**vintana** ratsy vintana, tsara vintana  
**vita** mamita, vitaina  
**vitrika** mavitribitrika, mavitrika  
**voa** ranomboankazo, ranomboasary, voamadilo, voankazo, voaroy, voasary, voatango, zavaboary  
**voady** mivoadivoady, mivoady, voadivoady  
**voaka** fivoahana  
**voatra** amboarina, fampivoarana, fivoarana

**vody** fara vody tatatra, faravodilanitra, fiandrivotatatra  
**voha** mamoha, vohana  
**vohitra** faribohitra, renivohitra, tendrombohitra  
**voho** ivoho  
**vokatra** lolovokatra  
**vokona** ambokony  
**vokovoko** Vokovoko mena  
**vola** ranovola, vola madinika, volafotsy, volamahery, volamena, volavelona  
**volana** ohabolana, takonambolana, tapa-bolana  
**vololo** volombatolalaka, volomparasy, volontany  
**voly** fambolena, masomboly, mpamboly  
**vondrona** fivondronana  
**vongady** mamongady  
**vonjy** famonjena, mamonjy, mpamonjy, vonjeo  
**vonono** mamono  
**vonto** mivonto  
**vony** satro-boninahitra, voninahitra, voninkazo  
**vorona** voromahery, voromailala, voromby, vorontsilozana  
**vory** mivory  
**vovonana** mitatao vovonana  
**vozona** vozon'akanjo  
**vy** satro-by, vifotsy, voromby  
**zaika** zaikabe  
**zaitra** mpanjaitra  
**zaka** fanjakana, fanjakan'Andriamanitra, mahazaka, mampanjaka, manjaka, mpanjaka  
**zanaka** zanak'Andriamanitra, zanak'olombelona, zanatany  
**zandry** razandry  
**zara** anjara, fizarana, fizarantaona  
**zato** ampahazatony  
**zava** fanazavana, hazavana, manazava, mazava  
**zavatra** fisehoan-javatra, zavaboary, zava-kanto, zavamanitra, zava-miseho, zava-pisotro  
**zavona** manjavona  
**zaza** afa-jaza, fahazaza, zazakely  
**zo** manjo  
**zoky** razoky  
**zoro** mahitsizoro, telo zoro  
**zoto** mazoto, mazotoa